

309358

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

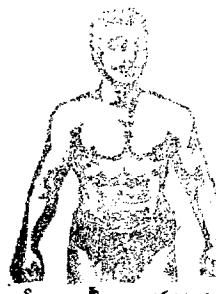
VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 29 వ తేదీ సోమవారము } No. 24
 సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ తృతీయ 3. } సంచిక ౨౪

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయ్య:కాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ పరమార్థిక లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే సర్వ విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలవు. ప్రపంచమున ముఖసంబంధమైన సెగ రోగములచే యొందగు బాధ నొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది దేశతానుప్రసాదము. దీనిని సేవించిన రక్షమత్తులై, ప్రవృత్తి నిచ్చి నరములకు పలుత్యమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, ఆంద్రులు వాడవచ్చును. (586)
 48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల సెట్టు 2-కి 3-8-0
 24 దినములు సేవించుల సెట్టు 1-కి 1-12-0
 1 సెట్టుకు పోస్తేజి 0.4-0. 2 సెట్టు కొనువారలకు పోస్తేజి ఇకం. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
 నెం. 6. కేంజేకపేట్రి వీధి, సాహుకారుపేట, మదరాసు.

అమృతాంజనము

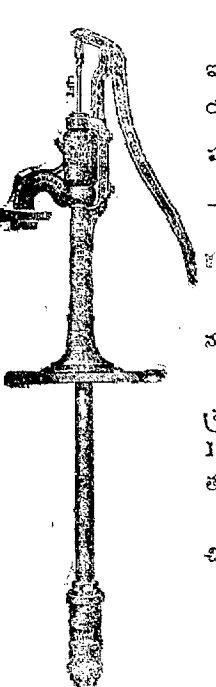
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి నెల 0-8-0.

తలనొప్పిల మాన్యును.
 హృదయపు నొప్పిల కాట
 దోలెను. వాయువు
 బట్టి పోగొట్టును.
 నువ్వుపకలిగి యొందును
 ప్రతియంటు మొండదగినది.
 మనమూలికలచే హిందూ దేశముందు
 తయారుచేయబడు పుండినందు.
 దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. } 102, కేంజేకపేట్రి, మదరాసు.
 } 6, తంబాపెట్రి వీధి, మదరాసు.

Myers Hand Pump

గంజాముల్లా మేర్సా సంతకపు ఇంటినుండి బిల్లులు గారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. "మీరు సంతకేసిన పంపు (50 అడుగులలోపు) కను సంతక పీకకముగ నున్నది."
 ఇంటినుండును, లోటుయందును, నీటి కష్టములను బాపుకొనుటకు మయర్స్ హాండు పంపు ను వాడుకొనుడు.
 దీని నతి సులభముగ అనుర్వనలెను. ప్రయాసము లేక పనిచేయవచ్చును. 150 అడుగుల లోతువఱకు ఎంత లోతునకైనను ఉపయోగింపవచ్చును. వివరములకొరకు నేటి ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయును.
K. B. JOSHI & Co,
 321, Hornby Road Fort, BOMBAY.

ప్రహృత్తి భాగవతుల గాయమాత్రికాస్తుల వారిచే రచింపబడిన గ్రంథములు.

1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము.
 ఇందు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర స్తోకములును, శ్రీకంకర భగవత్పాదముల వారిచే రచింపబడిన భావ్యము, దానికిఁ జేటు తెల్లముగు తెనుగ గ్రంథము, బూజుకుఁ బనికి వచ్చునట్లు తుదను చతుర్థ్యంతసామములును గలవు. అర్చకముల పూజ కేసులగుటవారి కిది ముఖ్యముగ గ్రంథము. అత్యుత్తమము లగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన శుద్ధప్రతి 1 కి రు. 1-4-0
 2. విక్రమార్కచరిత్రము.
 ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా సలక్షణముగ తెనుగున రచింపబడిన దొరతనమువారిచే కావ్యపుస్తకముగ నంగీకరింపబడినది. నెల 1-కి రు. 0-12-0
 3. మారికారికాశేష సర్వస్వము.
 ఇది శివుక్యష్ట మూర్తికాస్తుల వారు రచించిన మారికారికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథమ్యాకరణమున కిది మూలమున చెప్పవచ్చును. నెల 1-కి రు. 0-4-0
- వారకులము:— భాగవతుల వేంకటభాగవతులు, (1148) కళాకాలాంగ్లోపాధ్యాయులు. విజయనగరము సెగరోగములకు అమూల్యమైనమందు

గానాజ్యోత్

మూత్రవ్యారములకుండా ప్రసించు యెట్టి కఠినవ్యాధి యైనను ఒకవారములోపల నుట, నొప్పి, ప్రళామము మొదలగు వానిని మిగుల నమృతముగా ఇది కుదుర్చును. అనేక మైన శ్రేష్ఠ మైకటుపంటిన్ని హాసచేయుటకుంటి మందులచే తయారుచేయబడినది. ఇదితిత్తుమే గుణమునిచ్చుచు వ్యాధికి సంబంధించిన పురుగులను అడుగంటి వాతము చేసి రాను రాను వ్యాధిని పూర్తిగా మాన్పును. మతియు వ్యాధిని మరల వ్యాపించునంద చేసి దేహమునకు బలమును ముఖము నకు కాంతిని నిచ్చును. ఒకతూరి వాడిచూచిన దానిగుణము మీకే తెలియును. విశేషము వ్రాయనవసరము లేదు.
 బుడ్డి 1-కి పోస్తేజి సహా రు. 2-12-0,
 1157 అద్దడు యిచ్చునప్పుడు జాబులు జిలుకు లేక వికడముగ వ్రాయవలయును.

A. H. Solomon & Co., (Dept. A.D)
P. O. Mount Road, Chintadripet, MADRAS

జీవితములు, నవలలు

1 గోపాలకృష్ణగోఖలే 0-8-0	1 మంజుమతి 0-12-0
2 మహాదేవగోవిందరాణదేవత 2 జగన్నోహిని 0-10-0	
3 రామశ్రీకృష్ణవిం. 0-8-0	3 ఇందిరావసుంధరము 0-10-0
4 నివేదితాసోదరి 0-8-0	4 రంగరాజు 0-14-0
5 విదవజార్మిచక్రవర్తి 0-8-0	5 అమృతవల్లి 1-4-0
6 హర్షిణి ప్రభువు 0-8-0	6 కళాకతి 0-12-0
- వై 2 గ్రంథముల నొకపర్యాయము కొనువారికి తపాలాఖాను మేమే భరించెదము. (982-409)
 ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండుకో, నెల్లూరు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
 మాంటు రోడ్, మదరాసు.
 ఇక్కడ తెలుగు ప్రశ్నలకు అన్నియు స్వామిమైన దేవుల దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
 డాక్టరు. అంబుల-లక్ష్మీవతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946-887) మేకపాడు.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రికృత నవలలు.

శ్రీ శానవాటిక.

కాలికో 1-0-0, రాపకు 0-14-0

మిథునానురాగము.

నెల 0-12-0.

839 మానేజరు కలాభివర్ధని.

గాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.
 ఈ లేహ్యము రక్తమునకుద్ధిచేసి వీర్యమును పాచ్చిం చి బలమును కలిగించి యుష్మకేమనము చేసి చేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మొదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘత్వము, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
 219 అర్ధపామ డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.
 వైద్యశాస్త్రి ముణిశంకర్ గోవింద్రి,
 ఆతంకనిగ్రామ జాన.ధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఎం. ఆది అండు కంపెనివారి

ఆంధ్రనవలా ప్రచురములు.

ప్రశంసలైరవము—ఇది మహాద్భుత కథనకాళముగల చరితాత్మకమైన నవల. ఇందు పాతకమహాకయము, మొదటి పుటను చదివితే తుదవఱకు చదువునట్లు గ్రంథమే పూచీ పరించును.
 దీని ఖరీదు 1-0-0

గ్రంథకర్త: ఎ. వి. నరసింహం పంతులుగారు.

M. Adi & Co., Madras.
Publishers & Booksellers.

ఆంధ్రదేశమున ఏజంటుకావలెను

ఆంధ్రదేశమున అక్కడక్కడ గలందు అనేక ముఖ్యపట్టణముల యందు బ్రాంచి స్టోర్సు తెఱచి భాగస్తులనుచేర్చుట, సరకులకు ఆర్డరులీసి పంపుట, సరకులను విక్రయించుట మున్నగుపనులు చేయ వలసియుండును. వీరికి నెలసంబళములు గాని లేక కమిషన్ గాని యివ్వబడును. వైకము సెక్యూరిటీ గా కట్టవలెను. ఇతర నిబంధనలు వ్రాసిన తెలుప బడును.

ది స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ కంపెని

962 విమిటెడ్ కంజీవరము.

కుష్మరోగమున కమూల్యముగు మందు.
 ఇది మిగుల హాశ్యగ్యకరమగు మందు. పదిపదునైదు రోజులు రాయుటవలన తెల్లనిచచ్చలు, అట్లుకాక చర్మము పై మరియేవిధమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖము గా నీ రోగమునకు జాగ్రత్తదీసికొను (భాతరగు) మం దిదియే.
 దీని నెల టిన్ను 1-కి రు. 4-0-0 అంచెకాలి వేళే.
 (783) Dr. W. N. Dixt. Merchant, Poona Citi.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

కృష్ణాజిల్లా పోలీసు తాలూకా కొవ్వలి గ్రామముందు ఏ. ఎస్. ఎస్. బ్రహ్మచారి కట్టించుచున్న ధర్మశాలమునకు ఎదురుగా నున్న బాంబులను ఈ 25 తేదీన రాత్రి 8 1/2 గంటల ప్రాంతమున బొట్టి ప్రయోగముచేసి పొండవ అడ్డాలవాడను ప్రహరించి.

గుంటూరుజిల్లా తెనాలి తాలూకా దోనెపూడి గ్రామములో ఆంజనేయ పుష్కర భాండగారములో 28 తేదీ నెలనాడ కమ్మపాపర్ల ఘోషరత్నెజు కొమ్మ పున్నయ్య కాదర్లగారి అగ్రాసవాదిపత్నీయుక్రింద 200 సభ్యులతో సభ జరుపబడినది. 24 తేదీన వైపారి యాజమాన్యముక్రింద వైపుర పాఠశాల ఒకటి స్థాపించబడినది.

నెల్లూరుతాలూకా పల్లిపాడు గ్రామమునకు 22 తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు గాడిచెట్ల కూరినగోపీయ్యరావుగారు నుతి కొందరితో విచ్చేసి విద్య, స్వరాజ్యమును గురించి రెండుగంటల సేపు ఉపన్యసించిరి. నుమారు నాలుగు వందలమంది పురుషులు స్త్రీలు వచ్చియుండిరి. (గంధర్వాదాగారమును గురించియు చిత్రనాలయపు ఆవశ్యకమును గురించియు గ్రామముల కెల్లరకును స్పష్టముగ అర్థమగుచున్న ముచ్చటించిరి.

గుంటూరుజిల్లాలో కేవలము గ్రామపురములు రాములవారి ఆలయము మందర నున్న మంటపము మీద నొక సరకు జరిపిరి. అగ్రాసవాదిపత్నీయు వహించిన వడ్డముడి పూజచేసిన రావుగారు ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చియు, జాతీయవిద్యా వశ్యతను గూర్చియు చక్కని మాటలతో ఉపన్యసించి, స్వరాజ్య శిక్షావిధానమును నేర్పుకొని తెనాలి తాలూకాలో పనిచేయుచున్న పి. కుమార్ రావుగారు వైఆంశమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. రాత్రిపాఠశాల ఏర్పరుచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది.

15 వ తేదీ సోమవారమున 7 వ తేదీ బుధవారమున శ్రీకర్నూలు జ్యోతిర్లింగమున బాలావి హోమా వేంకటస్వామి గుప్తగారు బంధువులతో కలసి పూజలు చేసి, శ్రీకర్మ కావరమేర్పరి దేవాలయమును రెండు ఆకుప్రభంభించి గావించి, మొదటి సభయందు శ్రీమాతేటి సత్యనారాయణ మల్లికార్జునరావు పావుకారి యాధిపత్యముక్రింద, గురుభక్తినిగూర్చి నయ్యక చిన్నకథను ఆరంభించి, 25 పద్యములతో జెప్పిరి. రెండవనాడు ఎలుమూరి సూర్యనారాయణ, బి. ఎ. బి. ఎల్ గారి యాధిపత్యముక్రింద సామెత్తించియును గూర్చి 45 నిమిషములలో 50 పద్యముల జెప్పిరి.

గోదావరిజిల్లా రాజవోలు తాలూకా మానేపల్లి గామములో లిటరేరియూనియన్ యింకంట్లెట్టు సెకండరీస్కూలు 22-10-15 తేదీన తాలూకాలో ప్రముఖులగు బోల్లబిల్లి సుబ్బారాయుడుగారు చైరాలవలన స్థాపించబడినది. ఆ స్కూలులో ఐదుగురు ఉపాధ్యాయులు పనిచేయుచున్నారు. చుట్టుపట్లనుండి బోధనముగల్గింపజేసిన శ్రద్ధతో విద్య నేర్చుచున్నది. స్కూలు మేనేజరుగారు మామిళ్లబిల్లి వేంకటరత్నంగారు స్కూలునకు ముఖ్య పోలితామారులుగాను మామరవై జరుగుచునుండి స్కూలును ఆభివృద్ధి లోనికి తీసికొనివచ్చుచున్నారు. స్కూలుయొక్క తృతీయ జన్మ దినోత్సవమున 20వ తేదీన మానేపల్లిలో రాజవోలు తాలూకా తహశీలుదారుగు ఆరు రైసవైస్సు పంతులుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరిగినది.

21 తేదీన గోదావరిజిల్లా పితాపురమునం గల శ్రీవిద్యా నందపు సకభాండాగారశ్రీయవార్షికోత్సవముమొదలు వారు రెండురోజులకు సరిపోవు కార్యక్రమపట్టికతో నెల్లూర నాహ్య వింపినను కొన్నియవాంతరకారణములచే అట్లు చేయజాలక ఆదివారమునాడు మాత్రమే "రైరాజా కొచ్చెర్లకోట రామ చంద్ర వేంకటకృష్ణారావు బి. యె. బహదరు జమీందారు గారి యాధిపత్యమున శ్రీ రాజరాజేశ్వరి సుత్రమున జయప్రదముగ జరిపించిరి. సభకు నెండవేదీమి యెక్కడుగ నుండినను సభాధ్యక్షులు గ్రామమునకు చిట్టచివరైనను సుమారు 1500 మంది ప్రేక్షకులు దయచేసిరి. ఆధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము లోనావత పితాభివృద్ధియునుండి దయచేసిన మానేపల్లి రామచంద్రరాష్ట్రీ గారు "గంధాలయములు, మతము" గూర్చియు దుర్గిరాల స్వామ్యప్రకాశరావుగారు "జాతీయవిద్యను" గూర్చియు కార్యదర్శి శ్రీయ వార్షికచక్ర చదివిన వెంటనే రమ్యముగ సుపన్యసించిరి. సభాధ్యక్షుని సాక్షిపాఠాపన్యాస మైన వెంటనే సుమరాడ సంగమేశ్వరరాష్ట్రీగారు పీఠ వాయిచి సంగీతమునుగీయుటకు ప్రజావిశేషమున సభ్యుల మహావానందాంభోసభి నొలలాడించిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

అయ్య, 27-4-18వ తేదీన జరిగిన వార్షిక మహాసభ యందు యీ దిగువ వివరింపబడిన రీతిని సభాధికారులును 'కా భాసంభములవారును నియోజింపబడిరి.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు సామి వేంకటాచలముశ్రేష్ఠి.

సహకార్యదర్శులు.

అధ్యక్షులు:— 1. ఐ. రావు బహద్రుల పిట్టి త్యాగ రావు శ్రేష్ఠిగారు.

ఉపాధ్యక్షులు:— 2. గొ. రావు బహద్రుల బయ్య నరసింహేశ్వర శర్మగారు. 3. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలా చార్యుల వారు. 4. రావు బహద్రుల టి. వరదరాజుల నాయుడు గారు. 5. రావు సామెయి కలవల కణ్ణుల శ్రేష్ఠిగారు.

6. ధర్మకర్త:— దివానుబహద్రుల కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారు. 7. తిక్కన యిద్దరి ధర్మకర్తల నియోజనము ప్రస్తుతము నిలుపబడినది.

సహకార్యదర్శులు:— 1. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు. 2. సామి వేంకటాచలశ్రేష్ఠి గారు.

కోశాధిపతులు:— (9) వారణాసి మార్యారావుగారు (10) బచ్చిపాపయ్య శ్రేష్ఠిగారు.

విద్యాధి:— గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు (గంధాలయధికారి) (12) పండిత వేదము వేంకట్రాయారాష్ట్రీగారు (అధ్యక్షుడు) (13) కాళ్లకూరి గోపాలరావుపంతులు గారు (కార్యదర్శి) (14) చల్లా కేవలగిరారావుగారు సభ్యుడు (15) కొట్టి రాఘవయ్యనాయుడుగారు సభ్యుడు (16) చిన్నల లక్ష్మీ నారాయణగారు సభ్యుడు.

వాణిజ్యధి:— (17) రావుబహద్రుల గోపతి నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠి గారు (అధ్యక్షుడు) (18) ఆచంట సుబ్బారాయుడు నాయుడుగారు (కార్యదర్శి) (19) కాతా మార్య నారాయణరావు గారు సభ్యుడు. (20) నాళం వేంకటరత్న ముగారు సభ్యుడు (21) కూరపాటి నమ్మాళ్వారు శ్రేష్ఠిగారు సభ్యుడు.

వ్యాపారధి:— (22) డాక్టరు నా. వెంకన్న దేవర గారు (అధ్యక్షుడు) (23) డాక్టరు సి. వేణుగోపాలశ్రేష్ఠి గారు (కార్యదర్శి) (24) డాక్టరు డి. వి. వెంకప్పగారు సభ్యుడు (25) అనుమల సెట్టి కన్నయ్యశ్రేష్ఠిగారు (26) కరం రామచంద్రరావుగారు

సాంఘిక సేవా ధి:— 27. వల్లి నాసింహారావు నాయుడుగారు (అధ్యక్షుడు) 28. డాక్టరు కె. ఎస్. శేషగారు (కార్యదర్శి) 29. హోతా మార్యనారాయణ రావుగారు సభ్యుడు. 30. దురుశేటి అప్పారావు పంతులుగారు సభ్యుడు 31. డాక్టరు నా. సుబ్రహ్మణ్య దేవరగారు సభ్యుడు.

లలిత కళాధి:— 32. గాడిచెట్ల హరినగోపీయ్య శ్రీయ రావుపంతులుగారు (అధ్యక్షుడు) 33. పింజల సుబ్రహ్మణ్యము శ్రేష్ఠిగారు (కార్యదర్శి) 34. వేనురుమాడి శేషగిరారావు పంతులుగారు (సేవధ్యధికారి) 35. పి. కు. బాబు శర్మగారు 36. టి. ఎస్. గాధాకృష్ణ సాయుడుగారు రంగధికారులు; 37. ఎం. ఆర్. గుప్తగారు 38. వాకాటి పీఠరాఘవరెడ్డిగారు ధూమికా గృహధికారులు 39. మాకల రంగయ్య శ్రేష్ఠిగారు సభ్యుడు 40. ఆర్. మదనగోపాల నాయుడుగారు సభ్యుడు.

బ్రహ్మపురవార్తలు.

(మాన్యకీయవిలేఖనియొద్దనుండి)

జాతీయవిద్యావ్యాపరము.

బరంపురం, ఏప్రిల్ 24:— మాపురవిద్యార్థులు, వ్యా యవానులు జాతీయవిద్యాపాసరదనములలో పనిముచేసిన వైకమయొక్క మొత్తము మాగువందల ముప్పదిరూప్యము లని కెంతయు సంతోషపడుచున్నది. ఇందుపూరి నరసింహశ్రేష్ఠి ఇమ్మిడిశెట్టి రామకృష్ణయ్యశ్రేష్ఠి, కొరకొండ జగజ్జననీరావు శ్రేష్ఠిగారు మిక్కిలి యత్నాచారముతోదిరిగి, అగ్రవైశ్యప్రము ఖలయొద్దను మహాత్ముడియన గ్రతులయొద్దను తగువిరాళములు ప్రోగుచేసి నందుల కెంతయు వందనీయులు. పురప్రముఖులలో గొండ గీరవ్యయును మదరాసుకు బంక, యచ్చులనే ఒక జాతీయపాఠశాలను నెలకొల్పింప గోరుచుండుటచే, పుర ప్రముఖులందరను సొక బహిరంగసభ గావించి అం దివిషయ

మునుగూర్చి చర్చింపనున్నారు. ఫలితము తెలుండునో చూచే దముగాక యని పురజనులు మిక్కిలి ఆతృతతోనున్నారు.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము.

ఈ సమాజమువారు స్వగృహవిర్యాణము చేయ నెంచి నేటికి మూడు వర్సెలముల క్రిందట పునాదులు వేసినను, ధనము లేమిచే గృహవిర్యాణమును గావించ జాలకున్నారు. జాతీయ విద్యాపాసరదనములలో పనిముచేసిన వైకము ఆంధ్రభాషాభి వృద్ధి సమాజము వారికిచ్చి గృహవిర్యాణమును కర్వలో ముగిం చుటకు ప్రోత్సాహ పరచెదరుగాక. యని గోరుచున్నారము.

దైర్యశాలి.

మాపుర ముఖ్య ఆరోగ్యరక్షణాధికారియగు స. హెచ్ రంగారావు పంతులుగారు పట్టువస్త్రధారణై భోజన మునకు బోవుటకు స్థిరముగానున్న సమయమున, యెవరో ఒ కరు బావిలోపడిరని వారికి తెలిసినంతనే, ఆ బావికడకేగి తమప్రాణములనైన సరకుగొనక తటాలున ఆబావిలోతురికి మునుగుమి జేలయనున్న ఆయువకులు కురులుచేబట్టి వైకిదీసి కొని వచ్చిరని తెలుపుట కెంతయు యానందమగుచున్నది.

ద్వితీయ గంబాంపందలవిద్యార్థి మహాసభ.

ఈ సభ రాజోవుమాసమున శ్రీకాకుళములో జరుగ నుండుటచే, మాపురవిద్యార్థుల తంతయు శ్రద్ధవహించి రాజోవు సభవిషయమై ఆత్యంతోత్సాహముతో బనిచేయుచున్నారు.

ఉపన్యాసములు.

విజయనగరమునుండి బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులు ఎమ్. ఏ. గారు, భోగరాజు నారాయణ మూర్తిగారు, విద్యార్థులకు నారిమితులు కొందరు, కొలదిదినములలో జాతీయవిద్యమునుగూర్చి యుపన్యసించుటకు రానున్నారని వినుచున్నాము.

దేశభక్త వివేచనచంద్రసారో.

దేశభక్త వివేచన చంద్రసారో మహాశయుల వారు కొలది దినములలో మాపురమున స్వరాజ్యసమితి పత్రికనుకొన్ని యు పన్యాసముల నీయున్నారు. మా మండలములోని నానాభాగ ములనుండి ఉపన్యాసములు వినుటకు పెద్దలు విచ్చేయుదురని నమ్ముచుచున్నది.

126 ఆద్యు తనివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలెక్ట్రో బాన్ వెరల్సు

ఇది బలహీను లకును నీరగు లకును మందు. నిద్ర లేకుండు ట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు దిమ్మ గా నుండుట,

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనున, ఆయాసము, శుక్లనష్టముపోనొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక పేలమంది ఇందుకులన బాగుపడినవారు. నీవుమాడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని వానిమోస్తరు ఒకమాద పరిక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

వనీసము: ప రి మ థ ద్ర న్య ము ల రా జా వనీసము.

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి అపూర్వ వాసనయును కలదు. అతీతహాల్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుండు యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే వేనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.

నెల 1/2 వ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 వ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు శేమికల్ కరెస్పెన్డి. నెం 155, జుమ్మాచుసీదు వీధి, బొంబాయి. దు! దాను యేజంటు.:- మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి, చైనాబజారు కోడ్ మదరాసు.

మ హా నా కా వి జ య ము

అధికార నివేదనము

లండను, ఏప్రిలు 26:—జీబ్రాల్టర్ ఓస్ట్రేలీయల మీద
సైనిక దాడిని గూర్చి వివరములన్నియు దెలుపుచు నధి
కారముగ పరిపూర్ణ వివేక సంపి. పూనిన పనియెంత సాహ
సమైనదియు, ఎంత కష్టభూయిష్టమైనదియు, తుదకు గలి
గిన విజయమువలన సంత విశ్రాంతి యొనగూడినదియు నందు
వివరముగ దెలుపబడియెను. అందు వివిధనాకల చరిత్రము
ప్రత్యేకించి తెలుపబడియెను. గట్టుకడ్డ యుద్ధ మొనరించిన
వానిచర్య పూర్ణముగ వివరింపబడియెను. ఆ సంగతుల తెలిసి
కొనుచుండునపుడు ఒడలు జలదరించు చుండును. నావలందు
ప్రాధాన్యమువహించినది “విండిక్టివు”. దానికి కట్టుబడియుండిన
“వెరిసు”, “డాపాడియ” పడవలును ఉత్కృష్ట సహాయ మొన
రించినవి. “విండిక్టివు” నాక గట్టు నకుసరించి పోవుచుండ
గట్టు ఇరుదెసల నుండియు దానిమీద శత్రువులు శత్రుత్వమును
మునుగురిపించిరి. నావికులందఱును ముఖ్యములగు “డెస్క్”ల
నెక్కియుండిరి. యుద్ధ మారంభింపవలసిన దని యుద్ధపుల
నొసగు సరికి రెండుపడవల నాయకులును మరణించిరి. కాని
విముక్తుల నావికులు మాత్ర మపరిమితపరాక్రమమును జాపిరి.
జర్మను లతిభయంకరముగ తుపాకుల గాల్పుచుండ వారు శ
త్రువులందు గోడలను ఎక్కసాగిరి. పిమ్మట నాగట్టుమీదనే
15 అడుగుల పొడవున వారు కొంత ప్రదేశము నాక్రమించు
కొనిరి. తదనంతరము నావికు లతిత్యంతముగ గట్టుమీద దిగుట
లో వారి నేడియు నివారించ లేకుండెను. ఒక నాకయందలి
మనుష్యు లందఱును మొదట ముందున కేని అందఱును చువ
బడిరి. తరువాత మరియొక నాకయందలి వారందఱును బోయి
నిహతులైరి. మూడవనాకవారు మాత్రము గట్టుమీదికి పోయి
శత్రువుల తుపాకరి పట్టుకొనగలిగిరి. విండిక్టివు గట్టునమీద
మునకు జేర్చబ్రయత్నించి నపుడు “డాపాడియ” నాకవర్గమున
సెుకకుచుండునట్లును, చురకు జెప్పకగిలెను. ఈలోన “విండిక్టివు”
కంటెను ముందుగ గోడనెక్క బ్రయత్నించిన “వెరిసు” నావి
కావర్గమువారు చిక్కులందుబడిరి. దానియందలి ఉద్యోగ లిద్ద
లు దురదేరి గోడను ధేదిండుచునాయును నాలోచించుచు నచ
టగూర్చుండిరి; ఇద్దఱును చుండుబడిరి. “వెరిసు” అధికారి రెం
డు కాళ్ళును కొట్టివేయబడెను. దానిమీది “డెస్క్” నాకగుం
డు ధేదిండుకొనిపోయెను. 49 గురు నావికులందుకులన మరణిం
చిరి. 7-గురుకు దెబ్బలుగిరిలెను. మరయొకగుండు ఆనువర్తిగ
నుపయోగించుఅరలోజొచ్చి నలుగురు ఉద్యోగియులను 28 రు
నావికులను జంపెను. మొత్తముమీద పరిమితనాకయందలి నావి
కులలో 77 గురు మరణించిరి. 105 గురుకు దెబ్బలుగిరిలెను. శ
త్రువులముట్టడించుటకును, గోడ గూల నేయుటకునుగట్టుమీ
దికిపోయినవారిమీద జర్మనులు విశేషముగ ఫిరంగుల నుపయో
గించుట మాత్రము తప్ప వారి నేవిధమునను నిరోధించలేక పో
యిరి. ఓడలు గట్టునమీదమునకు బోవగా జర్మనులు తీరము
దెసనుండు గట్టుచివరకు బోయి అచటినుండి తుపాకులనుచ
యోగింప వారంభించిరి. ఇండ్లగూల్పువారు తమ దెబ్బక కట్టడ
మును విజయవంతముగ గూల్పుచు తమపనిని బాగుగ నిర్వహిం
చుకొనుచు పోయిరి. ఈలోన నిరోధకపుటోడలు మెల్ల
మెల్లన కాలవయొక్క ముఖప్రదేశము జేరుచుండెను. అందు
ధేటిను పడవ మొదటబోయెను. శత్రువుల గుండ్లవారులను
పర్వపు చినుకులకు లక్ష్యముచేయని కారణమువలె నది నిల్ల
త్యముతో దూసికొనిపోయెను. దాని యందలి నావికులలో
చాలమంది అదిబోకే తీసివేయబడిరి. ఈలోన ధురన్ధ్రువవ
మున నదియొడ్డున వేయబడి నాగులలో జిక్కుకొని శత్రువుల
వర్షాన్ని పెంపొందుటకు కాలవయొక్క ముఖప్రదేశమున ఆయా
ల్యముగు సమాచారమును సాంకేతికముగ తెలిపిన పిమ్మట
ఆ నాకాధికారి దాని ముంచివేసెను. ఒక మోటారుపడవ
ధేటినునందలి నావికుల గాపాడెను. అందలి మనుష్యులలో
మరణించినవారు అయిదుగురును దెబ్బలు తగిలినవారు 5
గురును సమద్రమున గూలిరి. “ఇంటరుఫిడ్” “ఇస్టినియా”
పడవలు దానికంటె నెక్కుడు విజయము నొందినవి. ఆవి
సమముగ కాలవలో జొచ్చి, పూర్వపు ఏర్పాటుప్రకారము
ఒక టి తూర్పు ఒడ్డున ను ను రియొక టి పశ్చిమ
పు ఒడ్డున ను ను కాచుకొని యుండినను. వారు
కాలువనుబోగుగ నిరోధించి ఉద్దేశమును బాగుగ నిర్వహింప
గలిగిరి. ఒక మోటారుపడవ వాటిలోనుండు మనుష్యులను
తీసికొనివచ్చెను. పురాతనపు జలాంతర్గామి బ్రద్దలగుట ఆత్య
చ్యుతముగ నున్నదని అధికారులు వర్ణించుచున్నారు. అది

గట్టును రెండుభాగములుగ విభజించెను. చుట్టూ నూరుగుల
కంటె నెక్కుడువెడల్పుగల చీలిక ఏర్పడెను. గట్టుననుసరించి
గుండుంచుచుండిన శత్రువుల యుద్ధనాకను ముంచివేసితి మని
ఒక మోటారు పడవలోనివా రనుచున్నారు. అదగ్గరకుండు
వా రామాట నిజమనుచున్నారు. “విండిక్టివు” ఉద్యోగులలో
కొందఱు ఆయుధనాకను జూచితి మనుచున్నారు. విండిక్టివు
గాచుచుండిన మాడు యుద్ధ నాకలలో సెుకటి “నార్తుస్టారు”
“విండిక్టివు” గట్టుననుసరించి పోవునపుడు పోగలో దారితప్పి
పోయి ముంచివేయ బడెను.
మరణించిన నావికులలో కొందఱుండినిమాత్రమే తాము
గాపాడిగలిగి యుండుమని జర్మనులు తమ ప్రకటనమున చెప్పి
నమాట అబద్ధము. వీలనన ఈయుద్ధ నాకలలోనొకటి విశేష
ముగ ఫిరంగులు కాల్పుచుచున్నవని వచ్చి కొంచెము పొచ్చు
తక్కువగ నందఱిని నుంఁపించెను. యుద్ధము జరుగుచున్నంత
సేపును స్టాండవ్వునందలి మోటారులును, ముట్టడి తుపాకులు
ను ఎడతెరపితేకుండ శత్రుభిక్షింపదశముల ముట్టడించుచుండెను.
ఎవరు గాని
జీబ్రాల్టర్ కడ్డ గాలి మారుటవలన నది జీబ్రాల్టర్ కంటెను
మాకెక్కుడు అపకార మొనరించినది. మోటారుపడవలు దా
గుగనే పోగును విస్తరింపజేసి తాము దగ్గరకు వచ్చుచున్న సంగ
లి శత్రువులకు తెలియకుండ బాగుగ కప్పిపుచ్చినదిగాని గా
లి మోటారునే యంతయు శత్రువులకు గనబడిపోయెను. అం
తరనిరోధకపడవలు లోనికి బోవుటకు వీలులేకపోయెను. మరి
కొంచెము సేపటికే ఆవిమనిగిపోవుటకు సిద్ధముగనుండెను. జీ
బ్రాల్టర్ ఓస్ట్రేలీయలపట్ల శత్రువులకు 120 ఫిరంగులందగా నింత
టి కార్యము నిర్వహించు తెంత కష్టమో బాగుగ నూహింప
దగు. వారితుపాకులు 16 మైళ్లదూరము వరకు
ను గుండ్లను ప్రయోగింపగలవు. నావకేని నన్నా హుంతయు
కాత్రియజరగవలసియుండెను. రాత్రి 9-ను ఎవ్వరూరాత్రి కా
గూడదు. సముద్రముబాగుగ పొంగునపుడును, గాలినెక్కువగ
ఎడమభాగము గ్రాడి బీచునపుడును జరగవలసియుండెను. అంత
యు సతిసాధముగ జరుగవలసి యుండుటచే ముందుగ ప్రయ
త్నముల “రిహార్సు” చేసిచూచుటకు వీలులేకుండెను.
విండిక్టివు అధికారి వివరము
లండను, ఏప్రిలు 26:—జీబ్రాల్టర్ అస్ట్రేలీయల వింతకథ
నములను ప్రతికలింపక ప్రయత్నించుచు నే యున్నవి. విండిక్టివు
శత్రువాణ్ణుల చెప్పచున్నారు. ప్రయత్నము నావంధించుటకు
ముందునావికు లందఱికిని సహకార్యము పూర్తిగ తెలుపబడి
యెను. ఆయనను వారిలో సెుకకుడును వెనుకనుండి పోవనాజ్ఞాపింప
బడిరి. వారంద రొక్కమాదుగ ముందునకు వచ్చి అట్లు చేయ
జాలమని నిరాకరించిరి. అంతవారంద రొక నిరోధకపు నావ
నెక్కిరి. పొగ చుట్టును అవరించియుండగా ఓడలన్నియు బయ
లువెడలివి. ఈ లోన “మోనిటరులు” భయంకరముగ ముట్టడి
సలపుచుండెను. జీబ్రాల్టర్ గట్టు నూరుగజముల దూరమునుండి
యు పోగునభ్యుపగిల్లుచుగల్గించుచుండెను. మే మాగట్టు
ననుసరించియే పోయి దాని భయంకరముచేయ బ్రయత్నించితిమి.
వెనుకకు దగ్గరగనే అనుసరించుచు వచ్చుచుండిన “డాపాడి
య” పడవ వైగ్యముతో ముందునకువచ్చి “విండిక్టివు” గట్టున
నుగరించి పోవునటుల దెబ్బలను కొట్టెను. “వెరిసు” ప్రక్క
నుండియేమాకు 200 గజముల ముందుగపోవు చుండెను. సము
ద్రము భయంకరముగ పొంగసాగెను. ఓడలు భయంకరముగ
కదలుచుండెను. మానావికులు భయంకరములగు ముందుభాగ
ములకై బ్రాక వ ల ని వచ్చెను. ఓ డ ల పు రో
భాగములు గట్టు న కు ప ది య డు గు ల దూ ర
ముననే యుండునపుడును, ఒకప్పుడు గట్టును డీకొనుచుండు
నపుడు నావికుల భాగమున కెగ్రావకవలసియుండిన సెంత
కష్టముగ నుండునదియు నాలోచింపదగును. మామనుష్యులు
ఒడ్డుచేరుట అమానుష కార్యము. పొదముల కేమియులేక నావి
కులు సన్నని బల్లమీద పరుగెత్తవలసి యుండుట యటుండ
బరువైన దుస్తులధరించిన మనుష్యులు బొంబులను, తీవీసు తు
పాకులు మొదలగు వస్తువులను పట్టుకొని సన్ననిబల్లమీద బో
వలసియుండుటెంత దుస్సరమో గ్రహింపనగును. ఆరీతీని మూ
డునాలుగు వందల నావికు లతిభిక్షుగితిని పరువెత్తిరి. వార
నతికాలముననే గట్టున కెగ్రావకవలసి యుండుటయే గాక
అచటికిపోయినంతనే యుద్ధముజేసి కొనుచు మీదికి పోవలసి
యుండినను. మేము గోడ క తి స మీ ప ము గ నే
యుండవలసి యుండుటను, శత్రువులు బాగుగ గుర్తుపట్టి భ
యంకరముగ తుపాకుల గాల్పుసాగిరి. మీదినుండి పడుముక్క

లకులనే మానావికులలో నెక్కుడు మంది మరణించియుం
డును. మేము దానిప్రక్క నట్లు 25 మిలిల్లు నడచితిమి. ఈ
లోన నిరోధకపుపడవలు కాలవయొక్క ముఖప్రదేశమునకు
బోయి తమ పనిని నిర్వహించినను సంగతి మాకు తెలియవ
చ్చెను. మరి 15 నిమిషములు గలింగగా గట్టు ఆవలి చివరను
భయంకరముగ చప్పుడు వివరడెను. జలాంతర్గామి అప్రదేశము
జేరినదని మే మెఱుగుదుము. జలాంతర్గామిలోని మనుష్యులు
చిన్న మోటారు పడవలోనికెక్క వైకి తప్పుచుగొనిరి. అనేక
మంది జర్మనులు క్రిందట జలాంతర్గామి యుండుచోటనే గట్టు
మీద ని ల చి తు పా కు ల గాల్పు చుం డి రి.
వీలో ప్రతికామును గట్టుతోగూడ క్రిందికి దిగబారెను. గట్టు
భయంకరముగ విడబడినపుడు తానుమాచిన దర్శనములలో
నెల్ల నిది చాల వింతగనన్నదని మన నావికు లానామాతో
పలుకుసాగిరి. దెబ్బలుతగిలిన మన నావికులందఱును “మనము
గలిచితిమా?” అను ఒక ప్రశ్ననుమాత్రమే యడుగసాగిరి.
కాట్టుతియటవలె చాకిరిచే గాబోయి! ఒకనావికుడు—పా
పమువానిచేతులలో సెుకదానితుపాకి దూసుకొనిపోగా—రెండ
వచేలి నాడించుచునే నాప్రక్కనుండి బోవునపుడు “అయ్యో!
మీరు మంచి అదృష్టవంతు” అనసాగెను. నిరోధకపు నాకల
లో మొదటిది కాలవయొక్క ముఖప్రదేశమునుజేరి అచట నా
ట్టుబట్టిపోయి మునిగిపోయెను. అది తక్కిన రెండింటికిని సంజ్ఞ
లేసెను. “విండిక్టివు” గట్టు నకుసరించిపోయిన ఒకగుంట కిట్లు
జరిగెను. నిరోధకము లోనికిపోయి కొట్టుకొనునలించిరి. అంత
కంటె నేమియు చేపజాలక పోయిరి. వంతెన గూల్చబడి
యెను. గట్టు ముట్టడింపబడెను. ఇంక 25 గుండుట ప్రాణ
కష్టముగే గాని మరెండులకును ప్రయోజనములేదు. అందుచే
సెుకకు మరలకలసివదని అజ్ఞయొసగ జడెను. సెుకకు వెళ్ల
గలసినవారందఱును పోయిరి. ప్రతి మోన్యోగియు, నావికుడు
నతి యుద్ధముగ నిపుణులొకార్యమునిర్వహించెను. అంతయు
పూర్తియైనను ఇపుడు కలవలె గట్టును మున్నది.
జీబ్రాల్టర్ నాకాయుద్ధము.
నాకాదళాధికారుల ముఖసందేశములు.
లండను, ఏప్రిలు 27:—తెల్లమును తీరమున జరిగిన
పుమాయుద్ధమున అన్నితరగతుల వారును సమాకాశమున ఏక
కార్యచర్యలపై విజయమును సంపాదించిరి. నాకాదళాధి
కారు లిండులకు కృతజ్ఞులు. నావికులు పుష్కలమైనతమ తిర
స్కరించి కార్యవైఖ్యలతో క్షమనిధానము భంగపడక
యుండునట్లు పోరాడియున్నారు. ఈమహావిజయము మననా
కాదళ చారిత్రమున సగ్రస్తానము నాక్రమించును. ఈయుద్ధ
మున పోగొనిన కృత్యల బంపువుల కీసమరస్యగణ మత్యంత
ప్రేమాస్పదమై యుండునని నాకాదళాధికారులు ప్రకటించిరి.
జీబ్రాల్టర్ కాలవ బంధించబడుట.
లండను, ఏప్రిలు 27:—వాయువును పోగుమును ఆ
స్ట్రేలీయ సమర కార్యముల కంతరాయములుగ నుండెను. కాని
అచటి పరిస్థితులనుబట్టి జగ్యసానము లత్యంత ప్రాముఖ్యము
లైయుండును. కాలవ సంపూర్ణముగ బంధింపబడినట్లు, సమ
రమున హింపబడిన ఛాయాపటములు నూచించుచున్నవి.
గట్టుపైని సంధించిన నష్టములు చాలస్వల్పముని అధికారులు
ప్రకటించిరి.
ఆస్ట్రేలియా నాకాదళము
లండను, ఏప్రిలు 26:—జీబ్రాల్టర్ నాకాసమరమున
ఆస్ట్రేలియా నాకాదళోద్యోగు లుండిరి. ఒక యుద్ధోగియు
11 రు నావికులు, కాలవయును చొచ్చుకొని యుద్ధనాక
యండుండిరి. వీరంపము గూడ గుర్రతీతముగ నున్నారు.
కెయిజరు సందర్శించుట.
అయ్యుటెర్నాయ, ఏప్రిలు 26:—కెయిజరుచక్రవర్తి
23 వ తేదీన జీబ్రాల్టర్ సంగమునకు విచ్చేసి నాకాసమరప్రదేశ
మును పరిశీలించెనని దెల్లమునుండి తంత్రీవార్తవచ్చినది. సమర
వివరము నాతడు బంధితుడైన ఆంగ్లకెప్తానునుండి గనుగొనెను.
నాలుగు సమయములయందుముట్టడి యారంభమగునట్లు సన్నా
నాములు జరిగియుండెననియు, జర్మనిసైనికులు కక్షక్రద్ధతో
గాచియుండుటవలన ముట్టములు నదలకొనబడినవనియు ఆ
యుద్ధోగి తెలియజేసెను.
ఆస్ట్రేలియా
అయ్యుటెర్నాయ, ఏప్రిలు 26:—ఆసంఖ్యాకములగు ఆస్ట్రే
లియదళములు పశ్చిమరంగమున కంపబడినవనట అబద్ధమని
“నార్తు జర్మను గజెట్టు” వాయుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రిక

1918-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 29-వ తేది

సోమవారము.

“ధర్మమే బలము”

ధర్మ మహాసభ శనివారమున సమావేశమయ్యెను. ధర్మ సంగరము ప్రాచీనకాలము నుండియు జగత్ప్రసిద్ధమయి యున్నది. భారతవీరుల కిది జగ్గస్థానము. ఈ రక్షితసంగ్రామ మీ పరిసరములనే జరిగినది. నేటివరకు ఆసంగ్రామమును గూర్చి దలచినంతమాత్రమున, భారతీయులకు గలుగు భావప్రేరేక మాశ్చర్యజనకము. హిందూ రాజ్య మస్తవించిన పిదప ధర్మసంగరము మహమ్మదీయ ప్రభుత్వ స్థానమై యనన్యశోభతో చిరకాలము ప్రకాశించెను. అనేక రాజ్యముల పట్టుకయు, అస్తవయమును ధర్మసంగరమునందే జరిగెను. అంగ్లేయ పరిపాలనమున, ధర్మప్రామాణ్యము వ్యక్తమగుచునే యుండెను. లిట్టను ప్రభువుగారి కాలమున ధర్మసంగరమునందే, కిక్టోరియా రాణిగారు హిందూదేశ చక్రవర్తిని యని ప్రకటించబడెను. కర్జనప్రభువుగారు ఎడ్యువైచక్రవర్తిగారి పట్టాభిషేక మహాత్మ్యపనును ధర్మసంగరమునందజరిగిరి. కొలది కాలము క్రిందటనే జార్జిచక్రవర్తిగారు ధర్మసంగరమునకు స్వయముగ విచ్చసి పట్టాభిషిక్తులయిరి. ధర్మసంగర మంతటి నుండియు హిందూదేశపు ప్రధానపట్టణ మయ్యెను. తన లొల్లింటి విభవమును మరియొకమా రి సంగరము, గాంచెను. అంగ్ల సామ్రాజ్యము సందిగ్ధావస్థయందున్నపుడు మరయొకమారు ధర్మ సంగరమునందే, సంగ్రామవిజయమున కవసరమగు సాధనముల గూర్చి ప్రమాణు లెల్లరు యోచింప దలపెట్టిరి. ప్రాచీనభారతవ్యాసమున, రాజప్రతినిధిగారు సెలవిచ్చినట్లు, ధర్మలో నింతకు పూర్వము గూడిన మహాసభల ప్రయోజన మంతయు ప్రస్తుత సభా విషయముపై నాధారపడి యున్నది. ఈ సభ విజయవంతముగానో, వెనకటి కృషియంతయు వ్యర్థమగునని, రాజప్రతినిధిగారు నడిపిరి. ఈసత్యమే జార్జిచక్రవర్తిగారి సందేశమున గలద.

రాజప్రతినిధిగారు చెలిపినట్లు సంగ్రామ సారాంశము నంతను నొక్క వాక్యములో సమద్భుతముచేసెను. ధర్మమా మోటుబలమా ప్రశ్నచేయున రాజ్యము జేయవలెను? ధర్మవిజయము కొరకు మిత్రమండలి పోరాడుచున్నది. మోటుబలమే ధర్మమని శత్రువులు తమ దుష్కార్యములచే ప్రకటించుచున్నారు. సంగ్రామస్థితిని స్థూల దృష్టితో జూచినయెడల, మిత్రమండలిస్థితి యంత యుత్సాహకరముగ గన్పట్టును. పశ్చిమరంగమున కెమ్మెలు గ్రామమును, గుట్టయు శత్రువశమగుట మిత్రమండలికి కొంతవరకు నష్టదాయకమే. రుష్యా విచ్చిన్నముతో శత్రు విప్రంభణమున కవకాశము గలిగినది. రుష్యరంగమునుండి విముక్తి గాంచిన సేనలన్నియు పశ్చిమరంగమున కంపబడుచుండుటచే నీ దుస్థితి సంతపించినది. రుష్యా విచ్చిన్నము యూరపుఖండమున కుపద్రవముతో నాగలేదు. ఈ యుపద్రవ మాసియాఖండమునకు గూడ ప్రాకవచ్చునని, రాజప్రతినిధిగారి యవన్యాసమందును, చక్రవర్తిగారి సందేశముందును నూచింపబడినది. ఈ సూచనలలో క్రొత్త

విషయ మెద్దయు గన్పించదు. రుష్యా విచ్చిన్నము యన నాలేనుండియు శత్రువుల కాయా ఖండమునకు దారి గలుగవచ్చునని ఎల్లరచే నూహించబడినది. అట్టి యూహనే, రాజప్రతినిధి గారు సెలవిచ్చిరి. కాని ప్రధానమంత్రిగారి సందేశమున గన్పడినంత ప్రమాద మెద్దయు గన్పించదు. సూక్ష్మ దృష్టితో జరిగించిన, విజయవైతకవిజయము మిత్రమండలియందే యంతవరకును నిలిచియున్నది. తుక్కిని సంగ్రామమున అనవసరముగ దింపుట యందే, జర్మనీకి గల దూరాలోచన జయల్పడినది. బాగ్దాదు రియలు మార్గమును నిర్మించుటయందే, జర్మనీకి హిందూదేశముపై దురుద్దేశము గలదని జయల్పడినది. కాని జర్మనీ దురుద్దేశము, లింతవరకును కొనసాగలేదు. తుక్కి ప్రవేశము మూలమున, భారతీయ మహమ్మదీయులు రాజభక్తియందావంతయైనను చలించలేదు. మెసపొటేమి యాలో భారతీయులు మాపిన శౌర్యాతిశయముచే శత్రువుల కన్నుగడలు న్యర్థమయ్యెను. కాని రుష్యా విచ్చిన్నమగుటచే, జర్మియా మార్గమున శత్రువులు ఆఫ్ఘనిస్తానముమీదకు వచ్చెద కేమో యనుభయ పథికాదులకు గలదు. కాని యిదియు సాధ్యముగాదని యె చెప్పవచ్చును. ఆఫ్ఘనిస్తాను లమీరు, తాటస్థమునుండి మరలక, శత్రువులకు సాయ మిచ్చుటకు నిరాకరించి యుండెను. రాజప్రతినిధిగారు సెలవిచ్చినట్లు, హిందూదేశమిప్పుడు బలముగ కాపాడుచున్నది. ఎత్తి యపాయముల నెదుర్కొనుట కయినను సిద్ధముగ నున్నది.

కాని జరిగివుండు సమకాలములుగ నున్న ను ఏ రాజనీతిజ్ఞుడును, తగిన సందర్భోపాయములను దీసికొని, ఎప్పుటి కప్పుడు సునిధిపై యుండక మానడు. అందుచే, శత్రువిప్రంభణమున కెత్తి యవకాశ మిచ్చుటకుండు తత్వరముగ రక్షణమునకు గడంగుటయే భావ్యము. ఇంతవరకు హిందూదేశము, ఆసియాలోని జర్మనుపద్రవమున కడ్డకట్టయై నిలిచినది. పాలెస్టీను, మెసపొటేమియా, తూర్పుఆఫ్రికాలలో విజయదుందుభి మోగించినది. ముస్లిములు గూడ అట్టి సహాయమునే గావించుట సిక్ష్మయము. హిందూదేశ రక్షణమునకే గాక, యూరపు సంగ్రామ విజయమునకును, హైదవుల సాయ ముత్సాహకరమగును. పశ్చిమరంగమున శత్రువులు తాత్కాలిక విజయముల జడయుచున్నను, వైదికల న సంఖ్యాకృతులగ బలియిచ్చుచున్నారు. మిత్రమండలి వారు వైదికులను మిత్రముగ వాడుచున్నారు. అత్యవినయము, యద్ధాంతమున మనుష్యబల మెంతకడకైన గల నుండునో జాతి చేకూరునని, తలంచబడుచున్నది. బ్రిటిషు మిలిటరీ తత్వవేత్త యొకరు నుడిపింట్లు “మనుష్యబల సమృద్ధియే అంత్య ఫలితమును సద్దయింపగలదు.” కావున అంత్యవిజయమునకు తోడ్పడగలిగినది హిందూదేశమే యని స్పష్టమగు చున్నది. నూతన సంగ్రామ ఋణమునకు సాయము జేయవలయుననియు, అవసరమయినపుడు క్రొత్తపన్నుల విధించిన యెడల, సంతోషముతో భరింపవలయుననియు, రాజప్రతినిధిగారు భారతీయులను హెచ్చరించిరి. మనుష్యబల సంపాదనము గూర్చి యోచించుట కొక యువసంఘ మేర్పరుపబడెను. వైదికపరికరములు, అనగ, మందుసామగ్రి, ప్రయాణ సౌకర్యములు, అహార పదార్థములు, మితవ్యయము మొదలగు విషయముల నాలోచించుటకు వేరొక యువసంఘమును ఏర్పరుపబడెను. ఈ రెండుసంఘముల సూచనలు నేటిసభలో చర్చించబడి తీర్మానింపబడును. ఈ తీర్మానము లేరూపము దాల్చినను, రాజప్రతినిధిగారు సంగ్రామమునకు హిందూదేశ సహాయము

నిడయుటపై నూచించిన మార్గములు ప్రజలలో సుతాపామూ పురికొల్పుబాలవు. వాంఛాఫలసిద్ధికి రాజప్రతినిధిగారు రనునదించిన పద్ధతులు, దేశములో నాశాభంగము గలిగించుచున్నవి. “హిందూదేశ మీ సంగ్రామము తన సంగ్రామమే యని తలంచవలెనని నా కోర్కె. సంగ్రామమున పోరాడడి భారతీయులు తమ మాతృభూమి కొరకై పోరాడుచున్నారమని గ్రహింపవలె” నని రాజప్రతినిధిగారు ప్రసంగించిరి. రాజప్రతినిధిగారు వాక్యములందు గొప్పసత్య మిమిడియున్నది. సంగ్రామమునకు వెడలు భారతీయులు, సంగ్రామము తమదే యని గ్రహించుట ముఖ్యము. తమ మాతృదేశ రక్షణమునకై తాము పోరాడుచున్నారమని గ్రహింపవలెను. ఈ సత్యమును లోక మాన్య తిలకు మున్నుండే ప్రకటించి యుండెను. ఈ సత్యమును దేశీయుల కనులయెదుట బెట్టుటకై గావలసిన ముఖ్య సాధనముల గూర్చి భారతదేశ మసందిగ్ధముగ ప్రకటించియుండెను. ప్రతి భారతీయుడును, హిందూదేశము తనదేశమని గ్రహింపవలెననిన, అంగ్లేయుల కాంగ్లదేశమందువలె భారతీయునికి స్వదేశమున స్వాతంత్ర్యముండవలెను. సామ్రాజ్యము తనదని గ్రహించుటకు, భారతీయునికి సామ్రాజ్య పౌరస్వత్వములు ప్రసాదించ బడవలయును. అట్టి తరుణముందే, యీ సంగ్రామము తన సంగ్రామమని ప్రతి భారతీయుడును గ్రహింపగలుగును. అట్టి తరుణముందే, చక్రవర్తి సందేశమున “సామ్రాజ్యవసరమే, హిందూదేశావకాశము” అను వాక్యార్థము దృగ్గోచరమగును. ఇట్లు ప్రకృతిసిద్ధము. ప్రకృతిధర్మముల నతిక్రమించుట సులభసాధ్యము గాదు.

భారతీయుల సహజవాంఛను రాజప్రతినిధిగారు వేరు విభముగ భావించుచున్నారు. అంగ్లదేశపు కష్టములను కొంద రవకాశముగ దీసికొను చున్నారుట, మరికొంద రి సమయమున బేరమాడుచున్నారుట. వేరొక కొందరు ఇతర విషయముల గూర్చి తమ కాలము గడపుచున్నారుట, ఇట్టి వారితో తమకు సమానవేదిక లేదని రాజప్రతినిధిగారు చెలిపిరి. వీరల యుద్దేశమును రాజప్రతినిధిగారు గ్రహించలేక బోవుట శోచనీయము. ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశరక్షణమున కెంతటి యాత్మరత గలిగి యున్నారో, ప్రజలు గూడ సంతకన్న నెక్కుడుగ పట్టుదల జూపెద రనుటకు సందియము లేదు. స్వదేశరక్షణమున కన్న భారతీయులకు ప్రియమగు కార్య మెద్ది? కాని సంగ్రామోత్సాహము ప్రజలలో ప్రజ్వలించుటకు, అంగ్లదేశ మేమాత్రముల కొరకు బోరాడుచున్నదియో, ఆ సూత్రములనే హిందూదేశమునకు వర్తింపజేయ వలయునని నాయకులు గోరుచున్నారు. ధర్మమే బలమని రుజువుచేయుటకు పోరాడుచున్నారమని, రాజప్రతినిధిగారు నుడివి యుండిరి. ఆ న్యాయమునే హిందూదేశమున గూడ బ్రవేశపెట్టుడని భారతీయులు గోరుచున్నారు. ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యము కొరకు బోరాడుచున్న అంగ్లదేశము, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్య ప్రతిష్ఠాపమునకు వెనుదీయుట భావ్యమగునా? కాదని, ప్రధానమంత్రిగారు ఐర్లెండు విషయమై చెప్పిరి. ఐర్లెండునకు స్వరాజ్య మొసగుటకు ప్రబలప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవి. అట్టితరి, హిందూదేశము విషయమై వెనుకాడుట ఏలకో దోచకున్నది.

స్వపరిపాలనా సమస్య విషయమై రాజప్రతినిధిగారు ముచ్చటించుచు, ఈ విషయమును విడిచి ప్రస్తుత కార్యమునకు బూనెద మని సెలవిచ్చిరి. ఇటుల గావించుట స్వభావమున కనుగుణ్యము

గాదని రాజప్రతినిధిగారు యోచించలేదు. స్వపరిపాలనాసమస్యను పరిష్కరించుకుండగనే, సంగ్రామ సాహాయ్యమును బడచుచున్నాడు. కాని సంగ్రామవిజయమున కీ తరుణమున, హిందూ దేశ మసామాన్య త్యాగముల గావింపవలెను. ఈ త్యాగములను చక్రవర్తిగారు చెప్పినట్లు, “సంతోష పూర్వకము”గా గావించుటకు, స్వపరిపాలనా ప్రజాన మత్యవసరముని, నాయకులు చెబుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యస్థితి లేనపుడు, ప్రజలలో ప్రబలత్యాహము జనించుట కవకాశ ముండదు. తమ ప్రారంభోపన్యాసములో, రాజప్రతినిధిగారు రాజకీయ నిర్బంధముల తీయించి, తిలకు పాలు గార్లపై గల నిర్బంధముల దొలగించి, కాంగ్రెసు విధానము నొసగితిమని ప్రకటించి యుండినచో, దేశములో హిమవత్సర్వతము నుండి కన్యా కుమారి వరకును రణోత్సాహనినాదము ప్రతిధ్వనించెడిది. ఢిల్లీసమావేశముపై ప్రజలలో సత్యతానురాగ ముదయించెడిది. అట్టి యవకాశమును ప్రభుత్వమువారు జారవిడిచిరి. ప్రజలన్నిదిశలనుండియు బంపిన తంత్రీసందేశములు సరికునేయబడలేదు. భారతీయులలో సగ్రగణ్యుడగు తిలకుగారి హితము గోరబడలేదు. గాంధీమహామహానుభావులకు గాక, నిర్బంధము తొలగించబడ నంజులకు, ఢిల్లీలోనుండియు సంగ్రామసభకు వెడలలేదని తెలియుచున్నది. ఉపసంఘముల సూచనలు గాని, సభా తీర్మానములు గాని సంతృప్తికరముగ గాన్పించవు. అయినను, సంగ్రామసభ విజయవంతముగ ముగిసి, సంగ్రామ విజయమునకు తోడ్పడు గాక యనిగోరుచున్నారము. ఢిల్లీసభా తీర్మానములను యోచించుటకై కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము మేనెలకి వ తేదియందు బొంబాయిలో గూడ నున్నది. దేశీయుల కర్తవ్యము గూర్చి యోచించునున్నది. కాంగ్రెసు సంఘమువారు దేశీయుల నీ సందిగ్ధసమయమున సవ్యమార్గముల నడిపెదరని యూహించెదము. హిందూ దేశ మంతకుముందు వలెనే సంగ్రామవిజయమున కుముందును తోడ్పడుచుండును. కాని సందిగ్ధతరుణమునకు దగిన శౌర్యోత్సాహము ప్రజలలో ప్రజ్వరిల్లుటకు స్వాతంత్ర్యప్రదాన మత్యవసరము. ఇది హిందూ దేశపు స్వలాభము కొరకై అనువదింపబడు కోర్కెయని భ్రమింపగూడదు. ఈ మాగ్ధానుసరణము, సామ్రాజ్య సౌప్యము కొరకే సూచించబడుచున్నది. హిందూ దేశ వికముందు నిర్బంధనైకవిధానమును భరింపవలసిన రావచ్చును. ధనభారమును భరింపవలసి వచ్చును. అహంకార భారములయందు మితవ్యయము గావించి, వాటిని సంగ్రామలాభము కొరకై వినియోగించ వలసినవచ్చును. ఇట్టి భారముల నాంగ్ల దేశము భరించుచున్నమాట సత్యమే. అంగ్ల దేశమందలి పరిస్థితులనే హిందూ దేశమందు గూడ ప్రవేశపెట్టినచో, హిందూ దేశ మిట్టి భారములను “సంతోషపూర్వకముగ” భరింపగలుగును. ఐరెండులో నిట్టి స్వాతంత్ర్యపు పరిస్థితులను అంగ్ల ప్రభుత్వమువారే బ్రవేశపెట్టుచున్నారు. హిందూ దేశములో గూడ నీ మార్గ మవలంబించి, దేశీయుల శాశ్వత కృష్ణభాగము భాగ్యములకు ప్రభుత్వమువారిని భగవంతుడు ప్రేరేపించుగాక.

ఓడ్డయరుగారి సంతృప్తి

పంజాబు శాసన నిర్మాణ సభలో అధ్యక్షులగు సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు తమ పరిపాలనమున గావించబడిన నిర్బంధ కార్యములను సమర్థించు నిటుల వచించిరి. “నేను చెలిపిన యంశాలలో తిలకు పాలు గార్లపై గావించబడిన నిషేధములను జేచియుండలేదు. ఈ నిషేధము సంవత్సరము క్రిందట గావించబడినది. నా ప్రభుత్వమువారి కీ యుత్తరువును మార్పుటకు గాని, రద్దుజేసికొనుటకు గాని, కారణము గన్పించలేదు. ఒక సంవత్సరము క్రిందటనే నాచర్యను గూర్చి హేతువుల చెలిపియుంటిని. ఆ కారణము లీ సరికిని నిలిచియున్నవి. అంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు గూడ, తిలకు పాలుగార్లు అంగ్ల దేశమున హోంరూలు విధానము గూర్చి అదో శనము గావించగూడదని చెలిపియుండిరి. ఈ కార్యమెప్పుడయినను అనుచితమే యని తెలిపియుండిరి. సంగ్రామము తీవ్రతజెందుచు మహాసందిగ్ధమును పోనాడుటకు విశేష ప్రయత్నముల జరుపవలసిన నీ తరుణమున, రాజకీయందోళనమును సాధ్యమగు సంతవరకును గట్టిపెట్టవలసిన నీ తరుణమున, ప్రభుత్వము వారసలే యంగీకరింపజాలరు. ఈ కారణములు పాంచాలదేశమున కధికముగ వర్తించును. ఈ దేశమున రాజభక్తికిని దేశభక్తికిని, పరిమితి గాన్పించదు. సామ్రాజ్యము కష్టదశలో నున్నదనితలంచి, ఎటులయినను వరములను బలవంతముగ సుపాదించు నీచమార్గములను, ధైర్య సాహసములుగల పాంచాలదేశము తప్పక నిరాకరించును. ప్రభుత్వమువారిపైన అవిశ్వాస మెన్నడును పాంచాలదేశమునకు లేదు.” దేశ నాయకులపై నిర్బంధముల విధించుటయే గాక, వాటినిగూర్చి సగర్వముతో బలుకు ఓడ్డయరుగారివంటి యధికారులు దేశములో పరిపాలనాధికారము వహించునంతవరకును, వాలక పాలితుల కుండవలసిన విశ్వాసము ప్రజలము గానేరదు. ఓడ్డయరుగారు తమ కార్యముచే దేశములో నెంతటి యశాంతి ప్రబలినదియు గ్రహించలేకున్నారు. గాంధీగారు సంగ్రామసమావేశమునకు వెడలకపోవుటయే, ప్రజలలో ప్రబలియున్న విముఖత చెలియబడుచున్నది. ఈ విషయముల నన్నిటిని సరిగ వీక్షించక తా మవలంబించిన మార్గమే సర్వవిధముల శ్రేయస్కర మని ఓడ్డయరుగారు సంతృప్తి జెండుట వింతగ నున్నది. ప్రజాభీష్టముల ననుసరించి పరిపాలనము జరుగవలయు ననిన, పరిపాలనావిధానమునే మార్చవలయును. ఇందువిషయమై కాంగ్రెసు నాయకులెంతదూరము చెలిపినను, అధికారుల కిది రుచించకున్నది.

ఏడియాటిక్కు సముద్రమున అస్థియాశాలను వెంబడించుట.

లండను, ఏప్రిల్ 27:— నాకాదరాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఏడియాటిక్కు సముద్రమున 22 వ తేదీన మా డిప్టోయరులు రెండింటికిని అస్థియాశాల డిప్టోయరు శాకలు గోచరించినవి. శత్రుశాకలు ద్వారాజాశేపునకు పారిపోయివి. ఇంతలో మరికొన్ని శాకలు తమ్ము కలిసికొనిన మా డిప్టోయరులు శత్రుశాకలను వెంటదరిమిని. అర్ధరాత్రివరకును మా శాకలు శత్రువులను వెంటదరించినవి. మా నావికులలో 9 య గాయపడి, 7 య చనిపోయిరి. శత్రువు లెంత నష్టమందినో తెలియజేయబడినది.

యెర్లూలో నాకావిమానస్థానము. అశోక, ఏప్రిల్ 27:— ఇక్కడలో యెర్లూలో నాకా విమానస్థానముపై విద్యుత్ ప్రసారములు కొనసాగిచేసిన విషయము.

కెయిరానంక్షోభము

గాంధీగారి ఉద్బోధనము

(మా ప్రత్యేకవిశేషమునందే)

నడియాడు, ఏప్రిల్ 24:— 20 వ తేదీన గాంధీగారు వారు కసార్, అజార్ పురా, సుమార్ ఖా అను ఆనందతాలూకాలోని గ్రామముల నందల్సించిరి. ఈ గ్రామములలో 100 కైలెగ రయితులు ప్రతిజ్ఞ కైకొనిరి. కసార్ గ్రామములో 500 మందిగ్రయితులుగలసభజరుపబడెను. నిజమగు అధికారము ప్రజల హస్తములందే గలదనియు, ప్రభుత్వ విషయమునందే గాక అన్ని జీవితకాఖిలమును సత్కారమున ప్రవహించింపవలయు ననియు, గాంధీగారు ఉద్బోధించిరి. అజార్ పురాలో 2000 మంది పురుషులు, 800 మంది స్త్రీలుగల సభజరిగెను. గాంధీగారు డిప్టోపన్యాసము గావించిరి.

మీతో మమల్తనారు గారు ప్రభుత్వపుయొకంబడికను చెల్లించవలయునని, జెప్పియుండిరి. కాని యెడంబడికకు వారు అపార్థముజేసిరి. మీ పూర్వులు కొంత పన్ను చెల్లించుటకై ప్రభుత్వమువారితో నొడవడిగని చెలిపియుండిరి. ఈ యెడంబడికయొక్క నిజస్వభావమును మీరు గ్రహించవలెను. ప్రాచీన న్యాయముననుసరించి రాజునకుపడిన ధాన్యములో నాల్గవ వంతు య్యవలసి యుండెను. అనగ మెరులు పండియెడల, ఏమియు నియ్యకక్కరలేదు. కాని ప్రభుత్వమువారి న్యాయమును మార్చి ధన మియ్యవలెనని బలవంత పెట్టుచున్నారు. మీ ఒడంబడిక ప్రాచీన న్యాయము సరణుగాని ప్రస్తుత న్యాయముసరణ ముగాదు. మీపంట లీసంవత్సరమున నాల్గవవంతు తక్కువ య్యెను గాక, రివిన్యూ వసూలు గావించగూడదు. ఇదియే ప్రభుత్వముత్రము. కాని, మీరిట్లు గోరుటకు, హక్కులేదని యు.ప్రభుత్వమువారు దయదలచినచో రివిన్యూ వసూలుజేయక పోవచ్చుననియు చెబుచున్నారు. ఇది మీ హక్కుగాని, ప్రభుత్వమువారి దయగాదని నే చెబుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారి దయయైనచో, తమయిచ్చ వచ్చినపుడు దయజూపుట ధాన్యముగాదు. ప్రస్తుత సంభర్షణను యొక్క అర్థమును గాంధీగారు చెలిపిరి. ఇందుమాటయన ప్రాచీన గ్రామ ప్రజాస్వామికము లిపుడు పునరుద్ధరింప బడును. గ్రామస్వపరిపాలన మనకు, ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యమే మఖ్యధారము. అందుచే రయితులు భయపడవలదనియు, సత్కారము వారిజీవిత మందు ప్రవహింప వలయుననియు గాంధీగారు చెలిపిరి. సమాధానమున 1000 మందిరయితులతో జైల నువనాన మిచ్చిరి. 100 మంది స్త్రీలు సభకు విచ్చేసిరి. (బొంబాయి కానికలు.)

న్యాయసానవార్తలు.

మలకేఖరపట్టణము హత్యకేసు:— కేసు ముఖ్యాంశము లన్నియు ఇదివరకు చూచబడినవి. అట్లునిచారణ ముగింపబడినది. హంతకులకు ఉరిశిక్ష ఖాయపరుపబడినది.

దొంగ రెండణ కాసులు:— కొత్తరెండణ కాసులు వచ్చి ఇప్పటికి కొన్ని నెలలైనను కాలేదు. అప్పుడే దొంగ రెండణ కాసులు బయలు దేరుచున్నవి. కలకత్తాలో ఈనెల 28 తేదీన ఒకడు దొంగ రెండణ కాసులను మార్చుచుండగా పోలీసువారికి పట్టుపడిపోయెను. కేసునిచారణ జరుగుచున్నది.

తై సెన్సులేనిది తుపాకిని కలిగి యుండుట:— తునూరు నకు సమీపమున్న నుల్లూరుతోట నూపరిం తెండెంటు గారు తై సెన్సులేనిది తుపాకిని కలిగియుండినట్లు పోలీసువారు తునూరు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద చేసినకేసు విచారణ పూర్తియై నూపరిం తెండెంటుగారికి 15 రూపాయలు అపరాధము విధింపబడెను.

ద్వీపాంతరవాస శిక్ష ఖాయపరుపబడుట:— బళ్ళారి జిల్లాలో నొక గ్రామమున తిమ్మరెడ్డి అను సుకడు ఒక గండ్ల గొడ్డలితో సుకనిని నడికెను. మరణించినవాని కిరీరముమీద నుండిన గాయములు గండ్లగొడ్డలితో గలిగింపబడియుండ వని కేబర పరీక్షయందు స్పష్టమయ్యెను. బళ్ళారి జిల్లా జడ్జిగారు కేసు విచారణచేసి హంతకునికి ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించిరి. జిల్లా కోర్టు తీర్మానముపై హైకోర్టులో అప్పీలు చేయబడెను. న్యాయమూర్తులు వివిధాభిప్రాయములు నూచించిరి. న్యాయమూర్తి అయిలింగుగారు శిక్ష ఖాయపరుపవద్దేననిరి. న్యాయమూర్తి కోట్నూర్రాజుగారు శిక్ష ఖాయపరుపబడుట తగినంత అధారములేదనిరి. నిండు తేలికపాటి శిక్ష కుంబ యిడిది. ఇద్దో శిక్షించిరి. ద్వీపాంతరవాసశిక్ష కేసు ఖాయపడినది.

(రూప వజ్రీ)

యుద్ధపరికర నిర్మాణము

~~(c)~~

అంశము, ఏప్రిల్ 25:—మార్పిడిము 21 వ తే. నం
4, 5 వేల మరణించినవలను జెయ్యి కీరంగంజును
మును వట్టచోయినవలను, అనవట్టము అన్నియు పూర్తి
చేసినవలయు, పాస్ మెంటు ప్రహసభయందు జెర్పిలు గారు

ఆయుధనిర్మాణ కాభివృద్ధి చేర్చిలుగారు పార్లమెంటు ప్రజాసభయ దిట్టమవ్వనిచిరి. — యధారంభమున కొంత వేడే మనయొద్ద నన్న రకముల ఫిరంగులను విశేషముగ నన్నె. మనము నష్టపోయిన ఫిరంగులసంఖ్యను రెండింతలొనర్చి తామన్న ఫిరంగులను మనయొద్దనుండి బట్టితిమని జర్మనీయులు చెప్పకొనుచున్నారు. వీరలవనము లసభ్యులు మీనస్వములాడలేదనుకొనినను, ఫిరంగిదళనష్టము లన్నియు పూర్తిచేయబడినవని చెప్పుగలను. మరఫిరంగుల విషయమన నూడ నష్టమైనవాటికి రెండింతలుగ నాయా యధికారులయొద్ద నవియుంపబడినవి. సంగ్రామానశ్శతకల నన్నిటిని దీర్చుటయేగాక విమానదళపు మంత్రినగ్గము యంత్రములను విరివిగ నిర్మించియుండెను. టాంకులపడి సంగ్రామరంగమున నష్టమైన యంత్రక్షణమున నూతనమై ప్రోత్తపద్ధతి ననుసరించియుండు వేరొకయంత్రమును సరఫరా చేయగలను. కుపాటలు పిస్తోళ్లు మున్నగు చిన్న ఆయుధములు మనకు విశేషముగ నిలువయున్నవి. యంత్రాలయము లో గతమాసమున రయ్యరైన యీ యాయుధము లా మాసమున అన్ని ఖర్చుపడలేదు. ఫిబ్రవరి ఆఖరు వారముననుండి సమరమున విషమదళ ప్రారంభించునని మన ముజ్జాయింపుచేసి కొని యుంటిమిగాని జర్మనీయు లొక నెలదినము లాలస్యముగ ముట్టి సారంభించిరి గనుక రెండవమాస వారముల ఆయుధ సామగ్రి మనకు కొంతమిగిలినది. ఇంలియుగాక 1919 సం॥మున ఆయుధసామగ్రినిలువ లీసంవత్సరారంభపు నిలువలకంటె కొంత యధికముగ నుండవలయునను నుద్దేశముతోడ నూడ మనముజ్జాయింపుల చేసికొనియుంటిమి. కార్మికులు భక్తిపూర్వకముగ నడచుకొనినచే యీ సంవత్సరారంభమువరకు, సమర మెంతటివ్రతవహించినను, ఆయుధసామగ్రినివయమున మనకు లోటుండదు. 1919 సం॥పు నిలువల కెట్టిభంగమును కలుగదు. గత మెయిమాసముననుండియు ఆయుధసామగ్రి మంత్రినగ్గము లక్షమంది కార్మికులను సైన్యసేవ నిమిత్తము విడుదల చేసియున్నది. ఇప్పటికిని దినమునకు వెయ్యిపదివంతున సైన్యమునకు కార్మికు లనుపబడుచున్నారు.

ఇటీవల లెగవుల మూలమున కార్మికులు కొంత కాలము ముచేసి యున్నారే గాని వ్యర్థమైన కాలమునకు మారుగ సెలవులయందు పనిచేసియున్నారు.

ఆయుధ సామగ్రి నిర్మాణమున 7½ లక్షల మంది
స్త్రీలు పనిచేయును, అన్నిగోళములయందు 910 వంతు
భాగమును వారే తయారుచేసియున్నారు. విమాన నిర్మాణ
మంత యౌక్తముగ నిదివర కేతత్వమునను జరుగలేదు. కొత్త
విమానముల సామర్థ్యమునం దీసిపోవు మనదళములె మిత్రమం
దల యందంతటియందు నగ్రస్థానము నాక్రమించును. విమాన
ముల విషయమున మనము కరువులకంటె సరిగ్గ మైయున్నాము.

మనము ప్రయోగించిన విష వాయువులన జన్మించుట
పలువురు వాకులైరి గాని వారు ప్రయోగించు వాయువులన
మనసైనికులు విశేషముగ మరణింపలేదు. విష వాయువులన
ప్రమాదము సంభవించుటండ నుటయోగింపబడు ముఖాచ్చేదన
ములు మిగుల సంకృప్తికరములై యున్నవి. మనసైనికులకే
గాక పిల్లలి ఇటలి యున్న గుమ్రతమందలి సైనికులకును
మనస్థిరా భేదమున్నాము. క్రమింకనుల శిష్టులకుగాను, పె
క్కుమారులకును చుట్టూను నున్నవారికి నున్నది విశేష
ముగ నిరూపించుచున్నది. క్రమింకనులకును మనస్థిరాభేదము

విమానదళము

అంధను ఏర్పిలు 22:—రాదరుమియర ఫ్లానమున నన్
కల్లియము మేయరు గారు నేమింపబడిరి.

ప్రేమ కాన్ఫెషను

లండను, ఏప్రిలు 27:— సర్ విల్లెము మేయరు గారు
ప్రీవీకౌన్సిలరుగ నేమింపబడిరని వార్తాస్థానమువారు ప్రకటిం
చుచున్నారు.

లండను, ఏప్రిలు 28:—కొంటు సెటెర్నియా గారు
హాగేరూ మంత్రిగారు, సెలవొల్పి ప్రచుత్పించి పరా
భూతులె.

మరణము.

లంఘన, వ్రీహి 23:— ఆత్మసంపద విశ్వవిద్యాలయ
మన హిందూస్థాని భాషాపండితు లగు పిల్లి కుము హేనుగా
రును, మేజరు జనరలు జి. ఎన్. బార్నెట్ గారును చనిపోయిరి.

పశ్చిమరంగ స్థితి

కెమ్మెలు పర్యతమును గోల్పోవుట.

ఉన్నతోద్వోగి యభ్యసాయము.

లండను, ఏప్రిలు 25:— 23 వ తేదీ నుండియు జరిగిన సమరమును పరిశీలించుచు ఆంగ్లేయుడును ఉన్నత సైనికోశాధ్యక్షుడు నగు నొక వ్యక్తి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
కొమ్మెలు రంగమున శత్రు సేనలు విశేషమగు పురోగమనము కలిగియున్నవి. సమాచార మింకను పూర్తిగ తెలియరాలేదుగాని, కొమ్మెలు పశ్చిమరంగమునంతయు వైరులాక్రమించినట్లు గానీయును. పండ్రెండువేలగజముల రంగమున బర్మసేనలు రెండువేలగజములపక్షమున నాక్రమించిరి. ఈ పక్షమున కొమ్మెలు పశ్చిమమున్నది. ఇదిచాలాప్రాముఖ్యము. శత్రువు లీపక్షమును తమయధీనమున నుంచుకొనగలరా యనునంతము మున్నందున దారణ కావలయును. శత్రువు లీపశ్చిమమువై నుండినందువలన ఈ పైనుపక్షమున కొట్టి యభ్యంతరమును కలగదు. అయినను వీరి సీపశ్చిమమునండి బెడలగొట్టుదుము. విల్లర్సు బ్రిటానియా గ్రామము మానుధీనమున నె యున్నది. అనేక పక్షములను కలిగించి శత్రువుల నిటనుండి వెడలగొట్టినవి.

జర్మనీ మూల యుద్ధము.

అండ్ల పరాసు ప్రాప్తములను వేరుపరచి, అండ్ల ప్రాప్తములను నాయాసపరుప జర్మనీయు లుద్దేశించి యుండిరి. మన పంక్తికి శ్రువులు భేదంపఱాలక యుండిరి. అండ్ల పరాసు నేనలను వేరుపరుపలేక యున్నారు. కనుక సందర్భమైనపుడెల్ల మన తోడ యుద్ధ మొనఁబరుచున్నారు. ఈ త్తరమునకు ప్రాప్తకులంబి, ఛాతు సేనాని తస్మాలమున ప్రతిక్రియ యొనర్చెను. అండ్ల పరాసు దళములను వేరుపరచు నుద్దేశముతోడ ఆరాసు సమయస్థులకు నడుచు ఛౌర యుద్ధము జరుగునని యనుకొనుచున్నారు. ఈతీరుననే వేనని యంత మగువరకును నడుచును, నడచును. తుదకు విజయదళములయం దెవ రధికులైన; వారు గెలుతురు. ఛాతు సేనాని స్వోయుగ విజయదళముల నుపయోగించెడిగాన నీయంతము భావ్యమై క్రిష్ణమున రూపింతు యన్నది. ఈసంగ్రామము కడదిగి మొదటిగాన బ్రధికులైన వారగుచు వచ్చుచునదిగదానని నీయంతమే క్రిష్ణమున నున్నది. ఈ క్రిష్ణమున

శ్రీ తువులు పదేశము నాకమింనుట.

లండను, ఏప్రిలు 28:—ఆంగ్లేయులిట్లు ప్రకటించుచు
 న్నారు. వేలిపెలు హాక్సీకురంగమున దినమంతయు ఘోరము
 గు యుద్ధముజరిగి, మిత్రమండలిసేనలు వెనుకకుబోవ వైరలు
 కెమ్మెలు పశ్చిమదేశమున చొచ్చుకొనగలిగిరి. ద్రానాటరు,
 కెమ్మెలు, వియన్నాటల పరిసరమున సమరముజరుగుచున్నది.
 మెర్స్టుల పశ్చిమభాగమున యుద్ధ మొనరించి రెండుమందిని బంధిం
 చిలిమి. కేన్సుండి గిన్ని వరకు వైరితళ్ళున్నవి విజృంభించెను.
 బిల్లర్సు బ్రిటానో వాయవ్యభాగమున నుండిన శత్రు సైనికులను
 తరిమివేసిలిమి. ఈ రంగమున శత్రువులు విష పూరితములగు
 గోళములను వేసిరి.

శేష్మలును బట్టెట.

హాం గారునొద మృతమండలి.

అండును, ఏప్రిలు 28:— సరో డక్లగు హేనుగా రిట్లు
తేలియజేయుచున్నారు:— బ్రాహ్మతరుసుండి ఈ వెను శో
మైయ్య కాలువవరకు దారుణముచు సంగ్రామము సాగుచున్నది.
కెమ్మెలుపర్వతమును, గ్రామమును, బ్రాహ్మతరుసును శత్రు
వులు పట్టిరి. నిన్నటిదినమున జన్మియులు 9 డివిజనుల సేన
తోద మమ్ముదాకిరి. నేటిప్రాతఃకాలమున ఆంగ్లపరాసు దళ
ములు ప్రతిముట్టపి యొనర్చి, కొందగ వైరిసైనికులను బంధించి,
ముందునకు బోగలిగినవి. షగటిపూట శత్రువులు మరికొన్ని
పదాధ్యాయములు మమ్మురు ముట్టపించిరి. లాక్లిట్టు, పెర్చెసు
బర్లుల పరిసరమున హా రొనర్చిన ముట్టముల నన్నిటిని తొలగ
గొట్టితిమి. భీకరసంగ్రామానంతరమున, విశేషముగునప్పములను
పొంది శత్రువులు మమ్ము నెట్టకేలకు, హాకరు పంక్తియందు
వెనుకకుగొట్టిరి. ఈవెను శోమియ్య కాలువయొద్ద గూఢ
శత్రు సేనలు ముందునకు బోయినవి. నేటియునయమున ఆంగ్ల
పరాసు సేనలు కలసి హాంగరు, హాంగార్లు గ్రామములయొద్ద
వైరుల కొనిడిగలిగించి కొంత పదేకము సాగిమించుకొనినవి.

కెమ్మల సంరక్షణము

అండున, ఏప్రిల్ 27:— విశేషమిట్లు తెలియజేయుచున్నాను. జర్మనీవారి కొండపటాలములో గ్రామమును సందర్శించుచుండే పరాసు సేనలను చుట్టవేసినవి. అమితమగు నష్టమునపొంది జర్మనీయులు పర్వతాగ్రమును సంపాదించుకొనిరి. శత్రువు లిప్పుడు మెచ్చెనుబద్ధ పర్వతపంక్తిని వశపరచుకొనవనుచున్నారు. పరాసువారే యుద్ధతీవ్రత నంతయు ధరించిరి గాని ఉంగ్లేయులు గూడ కష్టము నొందియున్నారు. రౌలి మంచుగురియుచుండ నా మరుగున కొండగు జర్మన సైనికులు ప్రథమమున కెమ్మెలు పశ్చిమభాగముననుండు అంగ్ల పటాలమును చుట్టవేసినవి. రాయలుస్కాటులు, కేమరూసులు మున్నగు పటాలములు పగలంతయు శత్రువులలో బోరాడి వారి కధికమగు నష్టమును కలిగించినది. గ్రామమును రక్షించుచుండే పరాసు సైనికులకు కఠినమగు సుత్రువు లొనర్చబడి యుండెను గాన సైనికు డొక్కఁడును వెనుక కడుగిడ దయ్యెను. చిట్టచివరకు భీకరమగు ముష్టియుద్ధ మారంభ మయ్యెను. శత్రు సైనికులు విస్తారమై పరాసువారు స్వల్పసంఖ్యాకులై యుండిరి.

17 విమానముల పడగొట్టుట.

అండ్సు, ఏప్రిలు 27:— విమానములవర్గము గూర్చి
అంగ్లేయులు లిట్లు ప్రకటించిరి: మంచుపడుచున్నందున గత
రాత్రియందు దాంగ్ల విమానములు కమ్మెలు పరిసరములకుందు,
నేల కరిసమీపమున సంచరించెను. మెరిసు, రూలర్సు, ఆర్మెం
టరీసులపై 650 బాంబులు నేయబడినవి. పండ్లరెండు క్రక్రు
విమానములను నేలగూర్చితిమి. పదాతిదళ మొక క్రక్రువిమాన
మునున్న, క్షిరంగిదళములు నాలిగింటినిన్ని గూర్చినవి. మా
యంత్రములు రెండు గాననచుటలేదు.

శ్రీ తువులను పారదోలుట.

అంక సృష్టం

అండువు ఏప్రిల్ 27:—ఆంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించిరి:—
నిన్నటినమున లిస్సు నదీరంగమున యుద్ధ మతిభయంకరముగ
నుండెను. అటుక్రితము తమకు లభ్యమైన బాధములను వృద్ధి
బొందించుకొను నుద్దేశముతోడ, మొన్నటిదినిమున శత్రువై ని
కు లనేకసార్లు మమ్ము దాకిరి. కొన్ని గంటల కాలము యుద్ధ
ము జరిగెను. ఆపరుచున జయాపజయములు మార్పు చెందు
చుండెను. తుట్టతుదకు శత్రువైన్య గమనిక అవివేచలబడి,
యూపైన్యము లహారమగునష్టములను పొందెను. బాక్రినుండి,
హోర్సిట్టె నది కును శత్రువు హోర్సిట్టె నది కును
శత్రువు హోర్సిట్టె నది కును శత్రువు హోర్సిట్టె నది కును

నవ్వునులతోడ జెనుకకు గొట్టబడి నాల్గరసారి లోక్రి గ్రామము
శాక్రమింపగలిగెను. సాయంకాలమున ముమిత్రులు వైయల
నెదిరించి, గ్రామమును భాగించియిరి. ఇతర స్థలములందు
శత్రువుల ముట్టడులు తొలగగొట్టబడినవి. కమ్మలు గ్రామపు
టు త్రగభాగమునను పూర్వజలం పరిసరమునను సంగ్రామము
తీవ్రముగ నుండెను. పూర్వజలం గ్రామ మింకను మాయధీనము
ననెయ్యనుది. మధ్యాహ్నమున నీపరిసరముననుండు పర్వత
పంక్తిని ఆరణ్యమును వైసిన నెదిరించినది. శత్రువులను
పారదోలి వారిలో ననేకులను బంధించియి. గొన్ని పరిసరమున
జరిగిన యుద్ధమున మేము 40 మంది మైదొనికులను బంధించి
తిమి. మధ్యాహ్నమున హంగార్డు విల్లర్సు బిల్గానో గంగము
ల యందు యుద్ధ మారంభమై మాకనుకూలముగ పోవ
సిందినది. కొన్ని స్థలములందు మా పంక్తి ముందుకు నెట్టి
బడినది. టాంకుబండ్లసహితముగ వైసిన మమ్ము నెదిరింప
నా నైవ్యమును పారదోలితిమి. ఈ రంగమున 900 మంది మైదొ
నెదిరికులను బంధించితిమి. రాత్రియందు ఆస్థోత్తర తెల్లవారు
ప్రదేశమును ముట్టడించి 20 మందిని పట్టుకొంటిమి.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండను, ఏప్రిలు 27:— విల్లర్సు బిల్గానో హంగార్డు
రంగమున వ్యవస్థ మార్పుచేసినది యుద్ధదరి ప్రకటించబడినది.

ఆంగ్లరంగవ్యవస్థ

పరిశీలించుచు మార్పు

లండను, ఏప్రిలు 28:—ఆంగ్ల ప్రధానస్థానములనుండి
రైటరు వి లే ఖ కు డిట్టు తెలియజేయుచున్నాడు:—
నిన్నటిదినమున ఆస్ట్రేలియా, నైనికులు మిగుల సాహసమున
శత్రువులను ముట్టడించినందులన విల్లర్సు బిల్గానో రంగము
నందలి వ్యవస్థ మార్కనుకూలమైనది. కాని నిన్నటిదినమున
విల్లుషీటు మెటిరసులకు నడుమ యుద్ధ మతిశీలముగ నుండె
ను. పరాసు నైవ్యము లుండినదలమున సంగ్రామ మతిహార
మై యుండెను. పరాసు నైవ్యములు ప్రతిముట్టడి నొనర్చు
చున్నట్లు నేటి యుద్ధమున తెలియవచ్చినది. మాఫీరంగుల
స్వీకృతములమున గట్ట యిలు రాకయుండెననియు, అందుముల
మున తాము రెండుమూడు దినము లాచారములేక యుండినది
యు లిసరంగమున బంధితులైన శత్రు నైనికులు చెప్పచున్నారు.

ఆకస్మికపు ముట్టడి యావశ్యకము.

లండను, ఏప్రిలు 28:— యుద్ధ మింకను జరుగుచుం
డుటవలన జర్మనీయులు తమ ప్రాతవిధానము నింకను సాగిం
చుచున్నారని తెలుచున్నది. ఏమియున్నా కాలముల వాగవ్య
స్థానములు. అయినను రెండుప్రదేశములయందు దొకేసారి ముట్ట
డించువిధానమును వారింకను విడువలేదు. ఆస్ట్రేలియా మున్న
గునైనికుల వైర్యములమున దక్షిణరంగమున శత్రువులు
పూర్తిగ నపజయమందిరి. జర్మనీయు లొక గ్రామమునుబట్టి ఆ
గ్రామమును తమ యధీనమున నుంచుకొని విడువకయున్నారు.
ఈగ్రామము మరఫిరంగులతోడ నిండియున్నది. ఆకస్మిక
ముగ వారలను ముట్టడించుట యావశ్యకమయ్యెను తత్కాలిం
మున ఫిరంగిదళగన్నాహములు లేకయే రాత్రిభాగమున హం
బులు మున్నగు వాటితోడ జర్మనీవారిని ముట్టడించితిమి.
సమర మతిదారుణముగ జరిగినవియుట జర్మనీయులు గ్రామ
ముననుండి వెడలగొట్టబడిరి. ఇప్పుడాగ్రామ మాంగ్లేయులహస్త
గతిమై యున్నది. ఈకారణమున జర్మనీయులు విల్లర్సురంగ
మున ముట్టడి జరుప నుద్దేశింపవచ్చును గాని సోము ఏవగు
నదులకు మధ్యమున నున్నవారి ప్రధానస్థానము ప్రమాద దళ
యందుండును. హంగార్డు గ్రామ మొకముఖ్యస్థానము. ఈ
స్థానము లనేకపర్యాయములు మారినది. గాన ఆచరకాలము
ననే జర్మనీయులనుండి యీ గ్రామము మాపాల పడును.

కమ్మలు సందిగ్ధవ్యవస్థ.

ఈపెను దక్షిణభాగమున మహాయుద్ధ మొందు ప్రాంత
భము కావచ్చును. వేటివెలు యీశాస్త్రభాగమున జరిగిన మహా
సంగ్రామ మిందులకు ప్రారంభము కావచ్చును. కమ్మలు
యొద్దనుండు ముఖ్యస్థానములు పరాసువారి యధీనమై యున్న
ను, వారివ్యవస్థ సుశృంఢితులు గాకయున్నది. విల్లర్సును
విసరించినందువలన, మెస్సీన్సు పంక్తిరంతము పూర్తిగ వదలి
నేసినట్లు స్ఫురింపజేయును.

నా కా స ం ఘ ము.

లండను, ఏప్రిలు 28:—పరాసు నాకాదళమంతి యా
ధీపత్యము క్రింద మిత్రమందలి వారి నాకాసంఘము నేటియుద్ధ
యమున సమానేకమయ్యెను. ప్రాన్సు, డిట్టు, ఇటలీ, జపాను
ఆమెరికా సుయుక్త రాష్ట్రముల ప్రతినిధు లా సభయందు
నుండి.

విల్లార్డు

విల్లార్డు నిర్బంధ నైనికసేవ.
లండను, ఏప్రిలు 25:— ప్రజలమందరమున న్యూయూ
గాడికి ప్రత్యుత్తము మొనగుచు బొల్లరుగారిట్లు చెప్పిరి.
విల్లార్డునుండు నిర్బంధనైనిక సేవాశాసనము నుపయోగించు
నపు డాటంకము గలిగింపజనని “నైక్కు” “కాకాల సభ్యు
డొకడు పరికినటు లొకపత్రికానివేదనమున గనిపించుచున్నది.
నైనిక సేవాచట్టము విల్లార్డులో నుపయోగించు నపుడు దేశ
కాసనము నెకలైన ఎరింతురని తాను విశ్వసింప జాలదు.
ఈ సంగతంతయు మహాధికారులకు పూర్తిగ తెలుపబడినది.

శత్రుత్వము మీదొంచుట.

లండను, ఏప్రిలు 26:— నైనికనిర్బంధశాసనపు విశోధి
త్యము క్రమక్రమమున తగ్గుచున్నదని విల్లార్డునందలి విశేషకు
లనుచున్నారు. తాము నెన్న ఘోషులకు కలలో జెక్కుకొంటి
మని జాతీయవాదులు గ్రహించుచున్నారు.

డెయిలీ క్రాంతిల పత్రికా సంపాదకుడు విల్లార్డునం
దికాసనమున ప్రవేశపెట్టుటను తీవ్రముగ విమర్శించుచు
న్నాడు. ఆపత్రికావిశేషం బట్టువ్రాయుచున్నాడు. డిల్లారు
గాను నాతీయవాదుల పార్లమెంటరీ వైఖరినారంభించిన వెంట
నే ప్రస్తుతపు వికమత్యము సమసిపోగలదు. దాని కలతచెట్టిన
నేరము జాతీయవాదులవై బడును.

నిర్బంధనైర కలననువారి ప్రయత్న మంతగ కొనసాగ
లేదనియు లేకున్న విరుధానైనికుల జేర్పులలో నింత యభివృద్ధి
గన్నట్లుటండెదదనియు నానితేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. ఇంకను
విల్లార్డులో ఆమెరికాను విశేషముగనున్నాడు. వారికి కేవ
లిక్కు విరుధాప్రజలమీద చాల కొపముగనున్నది. దక్షిణమును
రుగాను వాసిండ్లకునకు బోవుట కన్నిరకతులను చేయవకు
నని వారు తలంచుచున్నారు.

ఆవిశేషకు డింక నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—విల్లార్డున
కావల నందలము హామీయులు నెంత వ్యవస్థయగ వాంఛిం
తురో నేను నట్లనే వాంఛింతును. ఇప్పుడు విల్లార్డులోనున్న
స్థితిగతులను యూరపునందలి వివిధదేశ స్థితిగతులతో పోల్చి
చూచిన ఆంగ్లేయులు విరివిప్రజల నణగద్రొక్కచున్నారను
మాటలలో అధము లేదు. ఆహారభోగ్యవస్త్రపులు విశేషముగ
నన్నది. వ్యవసాయవాదులు చాల అభివృద్ధి నొందుచున్నారు.
ఎచ్చటనుండి సామ్య వచ్చుచున్నదియు వారికి “భాతు”
లేకున్నది.

జర్మనీ

“యుద్ధమున కెవరు కారణము?”
జర్మను సాంఘికవాది నేరాకోపణము.
అనుష్ఠానము, ఏప్రిలు 28:—ప్రవృత్తుల రెండవ మంది
రమున హేయ హేరాయ రను సాంఘికవాది, “లిఖ్నోవిన్స్కి
గారి ప్రకటనము జర్మను వారకరమువారే యుద్ధమున కంత
టికి కారణులని నజాపు పరచుచున్నా” రని పలికెను. సహ
యాధ్యక్షుడు హోయగారి నూరకుండ నాజ్ఞాపించిరి.

జర్మను ఆఫ్రికాసామ్రాజ్యము.

స్టాన్బిల్డ్, ఏప్రిలు 28:— మొమ్బాసానంద కలన
దేశము భూగోళకాస్త్రపండితుడు నుండిన హౌయహాన్సు మే
యరుగాను పోర్చుగీసువలన సామ్రాజ్యమును గూర్చి అయ్యాల్య
మగు సమాచారమును వెలుపుచు నొకపుస్తకమునుప్రకటించెను.
అందతెట్టియు చెప్పెను. సంధిసమయమున జర్మను ఆఫ్రికా
సామ్రాజ్యాభివృద్ధిని మిత్రము జర్మను వారకర
నము వారు పోర్చుగీసు వలన దేశముల పట్టుకొనవలయును.
లోగో, కేమరూన్సు, తూర్పుఆఫ్రికా, ఆఫ్రికాలో నైరృతిభా
గము ఈ నాలుగింటి మధ్యను, అట్లాంటిక్ మహాసముద్రము
నుండి హిందూమహాసముద్రమువరకును గల ప్రదేశమునంతటిని
మధ్యముండు శత్రుప్రదేశముల నాక్రమించుకొనుచు మధ్యఆఫ్రి
కానంతటిని స్వాధీనము చేసికొనవగు నను అంతమును జర్మనీ
మరలగూడదని అతి హద్దొప్పించుచున్నాడు. పరాసువారి పట్టి
మఆఫ్రికా, తూర్పు, పశ్చిమ ఆఫ్రికాలందలి ఆంగ్ల రాష్ట్రము
ఎంతవర కాసామ్రాజ్యమున జేర్చుకొన బడునదియు నింకను
జరుగజోపు యుద్ధ ము నను స రిం చి యుం డ గ ల
దు. “జర్మనుమధ్య ఆఫ్రికా ముఖ్యములగు నేలబాగుప్రదేశ
ములులేకుండ నుండజాలదు. అందు నెందుధాదును, పోర్చుగీసు
గినియా, నుడెయిరా, ఆజోర్సులు ప్రాపంచికపు సంభారసా
కవ్యవస్త్రుల కాధారములు. మిత్రమందలివారును ఆమెరికా
వారును నీ కంలేయూ నభ్యంతరము చెప్పుదురుగాని. లేన
సామ్రాజ్య రాజకీయోద్దేశముల బడయుటకు కలమున్నట్టిని
జర్మనీ కలనం ముననైన గ్రహింపవలయును.”

రెయి చి స్టా గు స భ

నైనికపరిపాలనావిమర్శ.

అనుష్ఠానము, ఏప్రిలు 27:—లేఖనాపరిశీలనాధికారుల
లహస్తముల దాటి రెయిచిస్టాగు ప్రధాన సభ యందలి నైని
కపు పరిపాలనా విమర్శ కొంచెము నైకతెలిసినది. దానిని
బట్టి, ఒక్క సాంఘికవాదులలోనే గాక తక్కిన అనేక కక్ష
లందును నైనికాధికారులవై ననూయవ్యాపించినట్లు విదితము.
యంత్రేయకు, బెల్జియములలో నైనికాధికారు ల్లాసరించిన
పరిపాలనయు, ఫిన్లండు జేకాంతర ఆంతరికలహములలో జర్మను
నైనికాధికారులు ప్రవేశించితమనిరంకుకాధికారులను జూపుట
యు అనియు పూర్తిగ ఖండింపబడినది. హెయ్లెయిపు గారు
ప్రత్యుత్తరము మొనగుచు యంత్రేయనునందలి దుండగముల
సమర్థింపజూచిరి. జర్మను నైనికాధికారి యుపపద్య ముఖ్యముగ
జర్మనుప్రజల ఆహారాధ్యము గానింపబడినదని ఆరోపించెను.
తదనంతరము జరిగినచర్చలో వివరము లంతగ తెలియకున్నను
యంత్రేయనునందలి జర్మనుల భయంకరి కార్యక్రమమునైననేక
నిందాకోపణములు చేయబడినవి. ఈ నిందాకోపణలు నిజమై
యైన ఇంకను వివరముల నరయుటావశ్యకమని తాత్కాలిక
ముగ నభ్యుత్తరమిచ్చిన యధికారిచెప్పెను. రావోపుమంగళ
వారమువాదు భాస్మెలరుగారి అభ్యుత్తర నిందు నిమిత్తము
ప్రత్యేకసభ జరుగును.

సాంఘికవాదుల మహానిందాకోపణలు.

“వార్యాన్సు” పత్రికను బట్టి ఈ క్రింది సంగతులు
తెలియుచున్నవి. తూర్పుపశ్చిమముల యందలి వైఖరి గూ
ర్చి రెయిచిస్టాగు సభలో తీవ్రము చర్చ జరిగెను. స్టూడె
న్సుననేకమంది జర్మను నైనికులు ముంచిజేయబడినవారు
నిజమా అబద్ధమా యని హెయ్లెవెటరు గారడిగిరి. కుడిభాగ
మునందలి సభ్యుల కరతాళధకు అపరిమితముగ నుండుటను పృ
త్యుత్తరమువిడిచివేశెను. హెయ్లెయిన్సుగారు లేఖపరిశీలన
కావ్యక్తము ఖండించుచు ఆస్మెను లోకేయులందలి చర్చ
ఇందుకయు తెలియకుండజేయుట హుకేదనిరి. యంత్రేయను
నందలి జనోపకార సంస్థాపనలు బహిరంగముగ పాడుచేయు
టయు, నైనికాధికారి బహిరంగసంస్థాపనల కూలద్రోయు
ట తమ పృథకుకర్తవ్యమని నైనికులకు స్పష్టముగ జెప్పెనని
యు హెయ్లెస్కాగారడిగిరి. అట్టిపనులచేయ నిశానింపరా
దని నైనికులొకప్పుడు తిరుగబడిరి. జర్మను ప్రేమయానిదికేల
దాటివుతలవలయునని కార్మికప్రతినిధి యొకడడిగెను. పృథు
త్తరము లేదు.

హేగు, ఏప్రిలు 28:—దెచ్చిగుంతి బెర్లిను జేరెను.

జర్మనీ మోచుచు రిక.

స్టాన్బోడు, ఏప్రిలు 28:—జర్మనీహారెండులకు మై
త్రి “జెడిసిన”దని జర్మనీలో నిరంతరము వార్తలు ప్రకటింప
బడుచున్నది. హారెండును గూర్చి మిత్రమందలి ఉద్దేశములకు
దోషముల గల్పించుచు తాను ముందు జేయవచ్చు కక్షకు
గూర్చి జర్మనీహాచురీక జేయుచున్నది.

రహస్య

ఆహారపదార్థములు.
ఒక్కకోజానకు సరిపడుట.

లండను, ఏప్రిలు 28:— రహస్యవారి వాడువాద్యములు
వివరించుచున్నది:— భాగ్యముపండు రాష్ట్రముల యందలి
సంఘమునకును ప్రతినిధులకును నోటిను లంపబడినది. జెట్రా
గ్రామనగరమున మరల నాహారపదార్థములు కూర్వవయ్యెను.
ఒక్కడినమునకు సరిపడు ఆహారపదార్థములు మాత్రము మిగిలి
యున్నది. గనుక తక్షణమే సహాయమొందింప కలసిన దని
కోరబడినది.

జిక్రేనియనులు, యూలనులు.

లండను, ఏప్రిలు 28:—ఆహారపదార్థముల నిమిత్తము
యూలను లంత్రేయనును ముట్టించుచున్నాడు. మెసాకివ్రతా
నున్న వ్యయసాయవాదులు మరఫిరంగులసహాయమున ఆ నేకు
లనుబంధించిరి. బంధితులనుండి ఆయుధములను విడికొని, అంత
రమున వారిని చంపుచుండిరి.

టర్ని

పేల్చేస్తున్న ఆంగ్లేయస్థితి.

కయ్యో విలేజ్ కుదుట పడెను. పత్రిక కేటలు చెలియ జేయుచున్నాడు. మాపార్వభాగములను దెబ్బచే పరిశీలనకు గురువును. తురుష్కుల మాన్యు లిపుకు బహిరంగములై కత్తికాధారము లేకయున్నవి. దెబ్బతూర్పుతీరమున కేటెలనే విచ్చేసి పట్టెయను దళములతోడ రాకపోకల సేవలను కొనవచ్చును. పై సోపర మార్పుభాగమున నుండు ఫలంతములకు ప్రదేశములకు మాకు ప్రదేశము లభ్యమైనది. నిర్భీతిగ నేమిపును డిసోపము నుపయోగించి నైకు లాదిగా గల నష్టములను గప్పించుకొన నవకాశము కలిగినది. కాన వర్తమానమున పేల్చేస్తున్న మాపక్షము బలముగనున్నది. తురుష్కులను ముట్టించిరి. ముఖముఖముగ నెరుపవలయును తురుష్కులొప్పునివనలయెడ కనుసీనముగ ప్రవర్తించుచుండెదట నానాటికి దృఢమగుచున్నది. వీరలను నిర్మూలించు నుద్దేశముతోడనే తురుష్కులు వీరలను సేయి కార్మిక పట్టణములలో నుపయోగించుచుండిరి.

హాలెండు

హాలెండు కష్టములు.

లండన్, ఏప్రిల్ 28:—హాలెండు జర్మనీల కలహము నకు “ఇసుక కంకర” సమస్య ప్రధాన కారణ మగునో కాన్ లండన్ లో నిక బాగుగ చెలియకున్నది. హాలెండు నుండి ఇసుక అభివృద్ధి పుట్టును గూర్చియు కొన్ని “తెలూలు” పువరి విజ్ఞప్తులపై నాడను గారు రెండవ మందిమున జెప్పిరి. నాకల విషయమున నతడిట్లు చెప్పెను. మార్చి 22 వ తేది నుండియు తూర్పు ఇండియా దీవులకు బయలుదేరిన ఓడలకు పట్టుకొనవని ఇంగ్లండు లిఖితముగ భారతదేశము.

ద చ్చి ప త్రి క లు.

అనన్తపురము, ఏప్రిల్ 28:—ఇసుక కంకరల సంపుటకు పూర్వము చెల్లియములో వాని నెందులకు పయోగించినదియు గనుకనుట కొక ద చ్చి క మిషను ను నియమింప వలసివచ్చును “హం డెల్సు బ్లాగు” పత్రిక దొరతనమువారిని హెచ్చరించుచున్నది. క్రొత్త అవస్థలందము దొరతనమువారిని బాగుగాక వహింప హెచ్చరించుచున్నది క్రొత్త సదుపాయములు కొరవడుచున్నవని ఆపత్రిక తెలుపుచున్నది.

“లైకు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—హాలెండు విషయమున జర్మన్ పత్రికలు కనబరచు వైరభావమును, జర్మను ప్రజల నైకోల్స్ హామును చాల ఆకురతను గలిగించుచున్నది! అయినను ఇసుక కంకరలను నైకోల్స్ ఏర్పాటులకు పయోగించుట హాలెండు ప్రజల్నింపవలయును.

లండన్, ఏప్రిల్ 27:—ఫస్ట్ సెలవు తీసికొనిన నైకోలు నైకోలుల జేరుటకు తప్ప మరి యెందులకును పర్యాయము చేయకునని ఆంధ్రము నైకో కాఫీ అభివృద్ధి.

చీనా

పీకింగ్, ఏప్రిల్ 24:—ఆర్థిక రెయిల్వేమీద ప్రయాణికులు బాధింపబడకుండ, నోచుకొన బడకుండను రైల్వే గార్డులు తగిన ఏర్పాటుల జేసిరి.

యొధ్ధానంతర వర్తక పరిశ్రమలు.

బల్గే కమిటీవారి నూచనలు.

లండన్, ఏప్రిల్ 28:—బల్గే కమిటీ వారి నివేదనమును గూర్చి బొల్షువుగా రిట్లు చెప్పుచున్నారు—శత్రువుల ఓడలకు తాత్కాలికముగ గొన్ని నిరోధములను గలిగించు టావశ్యకమే యయ్యె ప్రపంచపు ఓడలు చాలకుండుట వలన విజ్ఞానకాల యారేవుల నుపయోగింపకుండ జేయుట అవసరము. సామ్రాజ్యపు వస్తు సంతకలయ సామ్రాజ్యమునకు సామ్రాజ్యము కావని కమిటీవారియుద్దేశ్యము. సామ్రాజ్యభివృద్ధికి పర (జర్మనులు కాక) భవము తోడుపడకుండ జేయుట సంభావ్యమే కష్టము లేదు. పరుల కొన్ని కొన్ని వస్తువుల కొరవడకుండ కొన్ని యేర్పాటుల జేయుటావశ్యకము. వలస దేశ ప్రభుత్వములవారికి కొన్ని అధికారములనువలయును. అట్టి ప్రభుత్వములవారికి నోకేవులను నవలంబించుట మంచిది. విజ్ఞానము పరిశ్రమలలో గాని వర్తకములలో గాని భాగస్వాములుగ నుండగూడదని నిషేధింపవలెను.

సరములేదు. కాని “ఫలటును”ను, “పేటంటు ఏజెంటు”లను బ్రిటిషువారుగ నుండవలెను. విజ్ఞానపూర్వకముగా పేర్లను రిజిస్టరు చేయునంతటి ఆలోచింపబడవలయును. పరిశ్రమలకు సామ్రాజ్యపు బ్యాంకు నెలకొల్పి నరసరములేదు. ప్రధాన పరిశ్రమ లభివృద్ధి నొందుటకు మాత్రము దొరతనమువారి సహాయమువలెను. భూమి కాలపు బ్రిటిషు ఆర్థిక పుత్రమున వలస, హిందు-దేశముల సంబంధమునుగూర్చి చాలవరకు డిప్లొమాన చేయవలసియున్నది. మిత్రమండలివా రంగీకరించిన యెడల వారితో నేవియో సంబంధముల నేర్పరుపవలయును. ప్రస్తుతపు శత్రుదేశము లేవియు నివముములు లేనది పూర్వముకల సామ్రాజ్యముతో వర్తకముచేయరాదు. బ్రిటనులో వేయు సమద్రపు పన్నులు మొదలగు విషయములలో వలసదేశములకు ప్రత్యేక స్వేచ్ఛలను నొసగవలయును. కొన్ని పరిశ్రమల గాపాడుట కొక సంభము నెలకొల్పవలెను. యధానంతర మొక సంవత్సరము వరకును శత్రుదేశములను దిగుమతి చేయనియరాదు.

ఆస్ట్రేలియా నైస్యములు

యజమానల దేశభక్తి

సిడ్నీ, ఏప్రిల్ 26:—యధ్యనేవ నిమిత్తము వ్యవస్థలను విడుదల చేయుట తమిళి యని చెప్పెను, తమ కార్యాలయములందు పనిచేయుచున్న అవివాహితు లగు వారల నందర నద్యోగముల నుండి మే సి హేరిసుకంపెనివారు తొలగించిరి. ఇతర వర్తక సంఘములు మరికొన్ని గూడ నీ తీరుననే నడచుకొనుచున్నవని తెలియబడినది.

(0)

ఆంధ్ర సారస్వతము

I

మన యాంధ్రభాష పదునొకండవ శతాబ్దమునుండియు నన్నయగారి మహాకవు లొనర్చిన కట్టుబాటులకు లోనై పదార్థ సమగ్ర కలిగి, దినదినవృద్ధిమానమై, ఇప్పటికప్పుడు విరాజిల్లుచున్నది. దానినికను సభివృద్ధిపరుపగోరి యాంధ్రులందఱును సదుద్ద్యమముల జేయుట యంతయు శ్లాఘాపాత్రము. కాని, యజ్ఞమి ప్రార్థనా కాని, ఆంధ్ర భాషా సేవకులు, ఆంధ్రభాషావహులకి నూతనాలంకారముల సమర్పించ నెంచి, చేయుచుండెడి యత్నములలో నొకవానియందును వారు కృతకృత్యము కాజాలక పోవుచున్నారు.

ఆంధ్ర ప్రపంచమునందు స్వభాషా పాండిత్యమునకు, హాసనివ్యా పాండిత్యము తోడుపడ జెలగు మహాపురుషులున్నను, వారికి మన వాఙ్మయాభివృద్ధియే క్రొత్త పుతలం ద్రోక్తివ నగునో తెలిసియుండినను, వారలనో యాత్రోవలం ద్రోక్తి భాష నుద్ధరింపజేయునా. వారీక్రింది పద్యము నెప్పుడు పఠించుచుండెదరు గాక!

ఉ. “పుట్టు నేదేశమందొకయ. పూజ్యుండుతానిదిమాతృభాష నె పుట్టినదేశమిట్టియని. పొంగక ప్రాణముకల్లు పీసకై, పుట్టిన తల్లికడువనను. పుత్రుల పెన్నియై వానిలోన నీ కట్టిడియించనొక్కడగు. గాకనరుండనియెంచదోవమా”

భాషా సంఘముల యొక్క- భవప్రయత్నములు.

ఇరువదియవ శతాబ్ద ప్రథమ దశకాంతమునుండి, మన భాష సభివృద్ధి జరిగిండుటకు, పలువురు పలువురిలంబట్టుచు, నద్దాని పురోవృద్ధికి సహకారులగుచున్నారు. తెలుగుదేశములై ఆంగ్లేయ భాషాపండితులై, తెలుగు పుస్తకములను చిరాకుగనుండెడి మహాపురుషులు తెలుగులో వ్రాయుటయు, చదువుటయు దనగౌరవమునకు లోపము కాదని తెలుగి గ్రంథములవ్రాయ ప్రయత్నించిరి.

“ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారి నిఘంటు నిర్మాణము” నిఘంటు నిర్మాణము, అని సశేషముగ నాంధ్రపత్రికలో గేతులై చిరి. ప్రస్తుత మానిఘంటు నిర్మాణము, నిర్మాణము నెందిన జేమె యని భయము పొడముచున్నది. ఇది నఱకు శ్రీ విశ్వ నాథశర్మగారు వ్రాసినట్లుగా, ఆభాగమంతయు నే వేంకటకాశ్రి గారి మీదనో వైచిన యెడల కొంతకఠకు కార్యము వారిలో బడవచ్చును. నిఘంటు నిర్మాణమునందు కృతకృత్యము కాలేదనుట స్పష్టము. ఇక దేశచరిత్ర విషయమై వారు ఈసరికైనను తలపెట్టలేదు. ఇంతలో విజ్ఞాన చంద్రికా మండలివారు ఆశీర్వాద దీర్చిరి. శ్రీవీరభద్రరావు గారు వ్రాసిన చరిత్రము “సమగ్రము-సప్రమాణము” కాదని ఆయన యొప్పుకొని యున్నాడు. అది తిరిగి వ్రాయవలసి యందునని తలచెదను. శ్రీవీరభద్రరావుగారు “ఆంధ్రుల

చరిత్రను” మూడు భాగములనుగ పూర్తిచేసి విమర్శనములం జేపించి తరువాత వారి పాఠభాటలను గుర్తించి యొక పెద్దగ్రంథముగా ప్రచురించ వలసియున్నాడు. అది పరిషత్తు పూనుకొనవలయును. ఏలకో, పరిషత్తు ఆవిషయమై మూడి భావము వహించి యున్నది. పరిషత్తు వారికి దొరకైన గ్రంథములన్నియు నొక “సీరీసు” క్రింద స్వల్పవెలలకు ప్రచురించవలెను. అట్లున అనేకులు చందాదారులుగ చేరుదురు. భాష యభివృద్ధిలోనికి కచ్చును. కొన్నిగ్రంథములు వారు ప్రకటించి యున్నను, అవి యొకేరితగానుండలేదు. ఆంగ్లేయభాష ‘Six Penny Classrie’s అనియు ‘Shilling Classrie’s అనియు భాషలోనున్న గొప్ప గ్రంథములన్నియు ప్రతివారును కొని చదువుకొనుటకు వీలుగానున్నది. ‘మహాకవిషేక్వియర్ రించిన సాటకములన్నియు నొకే సంపుటములో పండ్రిందజాలకు వచ్చును. ఆ సంపుటమే 120 రూపాయలు వెలగలవి కూడ నున్నవి. కావున ఇది కఱకు నావిశ్లేషారు ప్రకటించిన కావ్యములు (భారతీయాయాచారి) పరిషత్తువారు తిరిగి యొకటే మోస్తరుగా నుండెడి గ్రంథముల వలె, నులభధరలకు ప్రకటించవలెను. నీరు ప్రకటించు పత్రిక సరిగా వెలవకుటలేదు. అందులో ప్రకటింపబడు వ్యాసములును కొన్ని తక్కు భాషావిషయములలో జర్పించుటలేదు.

ఒకనిద్యార్థి.

నర్సాపురం తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలు.

అయ్యా, నర్సాపురం తాలూకా బోర్డులో చేసిన భీమవరం వీరవాసరం ఫిర్యాలు మొదలు భాగీషడి యిప్పటికి 9 మాసములు గలిగినను నేటివరకు క్రొత్త మొదలు తాలూకా బోర్డునకు వెళ్లుట కవకాశము గలుగకుండు తెంతయు విచారకరము. ఈ యెన్నికకు విఘ్నేశ్వరుని పెద్దడికి నేయిప్పియు ఎన్నిట్లు మొదటినుండియు అనేక ఆటంకములు కలిగినవి. మొదటసారి యెన్నికలో మద్దాల రామమూర్తి నాయుడుగా రెన్నుకొనబడిరి. కాని యా యెన్నికలో ననేకలోపములు జరుగుటవలన మరల నెన్నికకు వచ్చినది. ఈ రెండవయెన్నిక జరుగుటకు పూర్వము భీమవరం తాలూకా సంఘము వారు ప్రత్యేకసభి జరిపి, అందు యిదివర కా మొదలుపెదవి కాసీయ చున్నవారి లందరు వదలుకొనుటకును, తాలూకా డిస్ట్రిక్టు బోర్డుల మొదలై ప్రజల కత్తెలొకప్పుడు క్షంబు లగు కార్యంబులు గావించి, విశేషానుభవమును గలిగిన శ్రీనల్లూరి నరసింహారావు గారొక్కరు మాత్రమే నిలుచునట్లు తీర్మానించిరి. అంత మిగిలిన వారందరును తమ తమ ప్రయత్నములను మానుకొనిరి. కాని యేలకో? మద్దాల రామమూర్తి నాయుడుగారు కల్లూరి నరసింహారావుపంతులుగారి తోపాటు వీరును నిలిచిరి. వీరప 21-1-18 తేదీని ఎన్నికలు యథాతీరిని జరుపబడినవి. ఆ యెన్నికల చీట్లును తెక్కపెట్టి యెన్నిక సమయముం దున్న అధికారులు పంతులుగారికి 161 యు, నాయుడుగారికి 99 యు న్యాయసమృత్తమైనవోట్లు వచ్చినవని ప్రకటించిరి. అంత నాయుడుగారు విఫలమనోరథులగుటచే యేనియోకొన్ని లోపములను గవరచిన మరల నెన్నికకు వచ్చుననియు, ఈమారు తాము గట్టిప్రయత్నము చేయవలె ననియు 22-1-18 తేదీని అక్షేపణ అట్టి నోక వానిని నిచ్చియుండిరి. ఈ అట్టి యెన్నిక నిబంధనలలోని 27 వ రూలు 10 వ క్లెక్కును ప్రకారము “జేలటు బాబ్సు” విధి క పూర్వ మే విచారంపబడి వ్రాత మూలక మైన పరిష్కారము చేయవలసినట్లు కానించుచున్నది. ఆ అట్టి సదరు విధముగ పరిష్కరింపబడకపోవుటచేత దానిని త్రోసివేసినట్లే యెంచబడుచున్నది. దానికిప్పు డేవిధమైన ప్రాముఖ్యమును నీయరాదు. అదియునుగాక 38 వ రూలులో నుదాహరించిన ప్రకారము “జేలటుబాబ్సు” విధికి 15 దినములలోపున నేవిధమైన అక్షేపణ అట్టి నిచ్చియుండలేదు. అట్లేడియైన నన్నప్పటికిని 38 వ రూలులోని. ఏ. బి. సి. డి. యిటమించిన అక్షేపణలతో నున్న అట్టిని పట్టుకొండదు. సందర్భమున 38 వ రూలు ననుసరించి అధ్యంతరమేమైన పెట్టి నప్పటికి న్యాయసమృత్తమైన వోట్లులేకొంది పరిష్కరింపవలసినదేగాని అన్యధాచేయుట కవకాశములు కానించవు. అందుచేత మద్దాల రామమూర్తి నాయుడుగారి అభ్యంతరములు సరియగునవి కావని స్పష్టపడుచున్నది. వీరికి తాలూకా బోర్డులో మొదలు కావలె నని కుటూహలమే కాని అక్కడ చేయవలసినపని చాల కలదని యెఱుంగదు. కాబోలు! మాతాలూకాలోని కొందరు లెప్ప మిగిలిన యావస్థునియు నరసింహారావుపంతులుగారే మొదలుకావలె నని అతికుటూహలముగ నెరుగుచూచుచున్నారు. కాని అధిక ఓట్లును పొందిన పంతులుగారి నాయుడేటివరకును గెజెటు ప్రకటించి యుండలేదు. ఈ యెన్నిక విషయమై యేమి జరిగినదియు తెలిపలేదు. కావున నీయెన్నికకు సంబంధించిన అధికరణియెన్నిక పశ్యకనానమును బాగుగా నాలోచించి, పరిష్కరించి వెంటనే తెలుకొరబడుచున్నాడు.

చెంగల్వల సర్వే హారాయణమూర్తి.

వృత్తాంతములు

మొట్టమొదటగా దొడ్లపల్లి:— బొంబాయిలో వైనికల గృహమును నివసించుచుండిన బాబ్స్ డాన్ అను మొక వైనికలకు గత మంగళవారమునాడు రాత్రి మేవమొదలమంది దిగుటలో తప్పు మెట్లపై ఆడుగులు వేసి క్రిందకు దొడ్లకు వారి కలచితోపోయినది. అతడు వైద్యశాలలో మరణించెను.

పడవ గొడుగు బాటగుట:— ఉత్తరవేంకటా స్థానములో లమనజీవి వరదలకు గొట్టుకు వచ్చు కలప ప్రోగు చేయుటకు సుమారు అయిదు మహమ్మదీయ స్త్రీలు సాహసించి చిన్న పడవ నొక దానిలో నడికడరుబోయిరి. ప్రమాదము లేక వారు కొంత కలపను తమ వడవపై వేసుకొని దిరికి నయ్యుచుండినపుడు సవీప్రవాహము వడవను గొడుగు బాటుచేసినది. “అద్భుతమున పడవ గట్టునకు సమీపములో గొడుగు బాటగుటచే గట్టుమీది వారు ఆ స్త్రీలకు సహాయ మొనర్చుకొనిరి. 5 గురు సూత్రము ముగిసినముగ గట్టున చేర్చుకొనిరి. ఒక స్త్రీ మాత్రము కొట్టుకు పోయినది. ఆమె కేబులమునకు దొరకలేదు.

మంగుళూరు రైలు స్టేషనులో వోరి:— మంగుళూరు రైలు స్టేషనులో నొక చిత్రీకుడు వార్తము సంభవించినది. మామూలు తీరున కుక్క తనివారముల (వీటిలు 12,13) టిక్కెట్లు అమ్మకము మొత్తము రు 2780-2-6 నొక సంచిలో నుంచి బుకింగు క్లాక్కు స్టేషను మార్పున పరమైనపుడు, ఈ రూపాయి రెట్టినో మాయమైనది. రైలు స్టేషన్లో చోరీకువారు దిర్యాపు నారంభించిరి. రైలు స్టేషన్లో అడిటరు, బ్రాఫీటు నూపరింపెడలెందుల కలసి విచారణ ఆరంభించి, స్టేషనుమాన్యురే యిసుకదారి కంపెనీవారి కుత్తరవాని యని తిర్మానించిరి. ఈ కేసునుగూర్చి ఆఫీసిరిచ్చువానికి తాము 50 రూ॥ లు బహుమానము నిత్తుమని రైలు స్టేషన్ నూపరింపెం డెంటు ట్రీపు ఫిలిపు గారు ప్రకటించిరి.

పాతకావత్సరప్రారంభమున 10 సం॥ లకు మైబడిన నమనుగల విద్యార్థిని పాతకాలకుండు చేర్చుకొనరాదు. పాతకాలకుండు చేర్చుకొనరాదు. ఆరేమిరికిమించిన బాలకున్న ఆస్తి వారలకు పాతకాలకుండి సంపేయవలయునని నా గవురము ప్రభుత్వమువారు విధించిరి. ఈ మాత్రము ఆంగ్లో ఉర్దూ పాతకాలకుండు మహమ్మదీయ బాలకులను 1918 నవంబరు 15 తేదీకి దొంతనవారి పాతకాలకుండు విద్యార్థులకును వర్తింపదు. రెండవతరగతికి చెందిన బాలరావత్సరంతమున ముందు తరగతికి దీసికొనకపోయినయెడల వారలకు పాతకాలకుండి సంపేయవలయు బాలకుల యువకుల సెకే తరగతియందునభ్యసించుటకు పురోవృద్ధికి భంగకరము గాన దొరతనమువారి నూత్రము నవలంబించిరి.

దెయ్యమును మాయము:— గోదావరీలో ఆరు నొక 7 సంవత్సరముల యువతి తనభర్తతో గూడ బొంబాయిలో గావురము చేయుచుండెను. ఒకదిన మద్యము 9 గంటలకు ఆమె వెనిబడి బజారునకు పోయెను. పిమ్మటకొన్ని నిమిషములకు తనరాబాయి పడకగదిలో మంటలు చూచి పొరుగు వారు ఇంటిలో ప్రవేశించిరి. “పడకగదిలోపురు తెరచుటకు యత్నించిరి. లోనగదియవేసి యుండుటచే తలుపులు నిరుగ గొట్టుకొనిరి. తనరాబాయి కలిపావుచుండెను. మంటలు చల్లార్చుచు ఆమె ఆస్పత్రికి గొంపోవబడి.” నేను నాగడి లోనికిపోవు నప్పటికి నాకొక భూతమగుపడినది. నేను భయపడి స్వసాత్వచే భయమును పావుకొనదలచి ఇట్లుచేసితినిని యామెచెప్పి ప్రాణములను విడచెను; స్వసాత్వయని పోలీసు వారు తిర్మానించిరి.

రైలువేపారిద్రవ్య కుపకారించబడుట:— మంగుళూరు స్టేషనుమాన్యురే గారు ఈనెల 12 వ తేదీ కుక్కవారమునాడును 13 వ తేదీ తనివారమునాడును విక్రయించిన టిక్కెట్లబాపకు మొత్తము 2780-2-6 మైలకు పదిలముగతోలునందులలో వేసి మాయములకు తాళములువేసి స్టేషనుగదిలో గొడయం దివడ్చి ఒకదిన ఇరుపవెట్టెయందుంచి భద్రముగ లీగములు వేసికొని పోయిరి. మరుగు దినుషుడు యున్న పైట్రీగములు తెరచు నప్పటికి లీగములు లీగములవలెయుండగనే లోని సంచులు మాయమైనవి. జిల్లా బ్రాఫీటు నూపరింపెం డెంటు గారును

అడిటరుగారును లెక్కలను సోదాచేసి కంపెనీవారియొద్ద నిలువయున్న స్టేషనుమాన్యురే గారి వైకమును లెక్కించిరి. రైలు వే పోలీసువారు చోరులను పట్టుకొనుటకు కలయు భోగట్టాలను చేయుదు కలక్రింపు మకుచున్నారు. దొంగను పట్టుకొనిన వానికి 50 రూ॥లు ఇవారు నిత్తుమని రైలువే పోలీసు నూపరింపెం డెంటు గారు చాటిందిరి.

స్వేషము మేజిస్ట్రేటుగారిపై దిగుగుబాటు చేయుట:— మలబారుజిల్లాలో బాడగా రానగరమునకు సమీపమున్న నాడపురము విశేషభాగము మోస్తూలే నిండియుండెను. తక్కువమంది హిందువులే గ్రామముందు కాపురముండుటచే నెల్లపుడు ఇరు తెగలవారికి కయ్యములు జరుగుచుండెను. ఒక దినమున ఒక మోస్తూవా దొక నాయకును ఎదుర్కొనినెను. పోలీసువారు మోస్తూవానిని పట్టుకొని బాడగారా స్వేషము మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద కేసుచేసిరి. ముద్దాయి వానిసాక్షులను కూడ కేసుదీచారణకు వాయిదా ఇయ్యవలసినదని మేజిస్ట్రేటు గారినికొరి అందులకు కొన్ని కొన్ని కారణములను తెలిపిరి. కేసు నాయదానేయుటకు కనుపగుపబడిన కారణములు సరి యైనవి కానందున స్వేషము మేజిస్ట్రేటుగారు వాయిదా ఇవ్వలేదు. అందువైని ముద్దాయికిని వానిసాక్షులవారికిని ఆయనపై కోపమునచ్చి మరుసటిదినమున ఆయన కచేరికి పోవునయ్యు మున వారాయనను ఎదుర్కొని కొట్టిరి. ఈ దౌర్జన్యమును మేజిస్ట్రేటు గారు తక్షణమే తంతిమాలమున జిల్లాపోలీసు నూపరింపెం డెంటు గారికిని, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికిని తెలియ పరచిరి. పోలీసువారు బాడగారా సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద మోస్తూలపై కేసుచేసిరి

పాశ్చాత్యస్త్రీ హత్యగావడుట:— బారాబాంకి లక్ష్మీ స్వేషనులకు నడుమ రైలువే పోలీసువారి కోకపాశ్చాత్య స్త్రీక కేసును దొరికినట్లును దానినిగూర్చి వారు విచారణ సలపుచుండి నట్లును ఇరువజుట ప్రాయుడినది. కేడీకువ వివరములు తెలియవచ్చినవి. హాల్ వాట్ రాజా ఆస్పత్రిలో నామెనుచూచు మామము దాక్కురుగనుండి పిదప నెలవేకనము గూర్చి కలిగినవివాదమైన ఆమె తనపనికి రాజీనామా దాఖలుచేసి హాల్ రాజ్ ను విడిచెను. ఆమెతోగూడ నెలవకుమార్తెదీను నవుకరి వాడుండెను. ఆమెయొద్ద 6 వందల రూపాయలుండెను తనబండిమీద స్త్రీలకు విడుదలచేసిది అను కాగితమును ఆమె రైలువేవారిచే సతికించిరి. కాని తననావుకరు గూడతన బండిలో బ్రయాణము చేయుటకు ఆమె మండే వా రైలుస్టేషను వారియొద్ద ఆశ్చర్యపొందెను. నవుకరివాడు తనయజమాను రాలిమెడ నులిమిచంపివేసి క కేసునును బయటకు త్రాగివేసెను. తాను ఒక స్వేషనులో సామాను నంతటితో దిగెను. రెండు పెట్టెలు మాత్రము గాడ్చుండియం దుండెను. అని వైసాలో దింపబడిన. హంతకునికొఱకు పోలీసువారు భోగట్టాలు వేసి ఆస్టుల్ రహిమ్ అను నవుకరి వానిని వారి సహకారితో గూడ పట్టుకొనిరి. ఆస్టుల్ రహిమ్ తన యజమానుని సొత్తు నంతటితో పోలీసువారికిపట్టుకొడెను. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

బొంబాయి యంత్రాలయాధికారుల సంఘము:— మన నీయులగు సర్ దిన్నా ఎడర్లీవాచాగారి యాజమాన్యమున బొంబాయి యంత్రాలయాధికార సంఘము వారు నిర్వహించు

కాలము ప్రభువు సంవత్సరికమాత్రముగా గావించిరి. అధ్యక్షులు తమయంపవ్యాసమున గత పండ్లందు మాసములందలి సంఘమునకు సంబంధించిన యుభావ్యముల చర్చించుప్రస్తుతపు సర్దుగామస్థితి నిండుక తర్కించిరి. ప్రధానమంత్రిగారి విజ్ఞాపన ననుసరించి తగిన యేర్పాటుల చేయుటకు హిందూజేత దొర తనమువారు లేపజేసిన మొకమహాసభకు గావించునన్నారు. భారతీయులలో లక్షాధికారి మొదలు భిక్షాధికారి వరకుంద తీసు దిగ్భతుణమున సామ్రాజ్యమునకు విశేష సహాయ మొనరింపవలయు నని బొంగుగ నెఱిగియు న్నారు. గావున రాజ ప్రతినిధిగా రు హిందూజేత కెట్టి సహాయము చేయవలయునని నిశ్చయింతుకో ఆస్టి సహాయమును తామందలము నెనరింప నిర్ణయగ నుండవలయును. ఇందులకు సభ వారందఱు సమ్మతించి ఒక తీర్మానమును జేసిరి. అనంతర మధ్యక్షులు ప్రతి ప్రశ్నయందలి వివిధ కష్టముల చేర్చుచును బ్రిటిషు నాకావర్తమువారు రాధాగల భద్రముగ నుంచి మన కత్యంతసహాయ మొనరించినందులకు కృతజ్ఞుల మనిరి. ఆకారపవాగముల విలువల నిర్ణయించు పద్ధతినగ్గడించి అనంతరము వారు పనివారద్ర స్వస్థ్యములను బొంగుగ గాపాడవలయు ననిరి. బొంబాయిలో నిజీవల ప్రతిభలందు శేషముగ పెరిగిపోవుటను గూర్చిబలుకుచు నది అదపు ఆటల రై పరిణమించిన దనియు, మంచి పరిభోధకసంఘము నెలకొల్పబడ వలయుననియు వారు చెప్పిరి. ప్రజలు వ్యాపకరకము కొనసాగునట్టియేర్పాటుల నెంతతరలలో గావించునెంచిన నంతబాగుగ నుండగలదు. వాణిజ్యమున ఋజుప్రగర్తన మానశక్తికము గావున దొరతనము వారిందునుగూర్చి తగినబాగ్ర త్తున వహింపవలయును.

తెలుపిండు

తెలుకాటువలన విషము నెత్తుచున్న ప్రవేశించడు. బాధ నరముల వెంట వెద్దవరము దగ్గరనుండిలాగుటప్రారంభించును దుట్టినపోటును బండ పొరుగుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈవాదము చనేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటికలె నుండును.

మోహిన్ తైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చురువజేయును. మెద్రుకలు రాలకును. మెద్రుకలు నునుపు జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0 అచ్చుతొండనం దిహా, రి, తంబుకెట్టిరి, మద్రాసు.

జ్యోతిర్వినిదిని

నూతనముగ రచింపబడినది. వెల ముగ్గుము. చువని తీరవలెను. నవ్యపుష్పించి రిసోదమును గలుగజేయును. ఇది యొక చక్కని ప్రవాసనము. అయినంతములు గలవి. జ్యోతిర్వాస్త్రము ఆపూర్వకాస్త్రము చువయు, విలువగల దనియు, తప్పక నమ్మకగిన దనియు నొక్క వక్కాణించును. మరియు ననేక రిసోదమును జ్యోతిర్మకధ లుప వ్యాసపుత్రకముగ నున్నవి. చువిన సంతోష చువను. త్వరచును.

వెల పోస్తేజీ సహాయ 0-12-0 మాత్రమే. కలయువా రీక్రిందివిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనును. వి. వి. ఆర్. తర్క, జగన్నాథపురం, కాకినాడ, గోదావరిజిల్లా (1185)

ప్రస్తుత భయము లేదు. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి ప్రస్తుత భయము లేదు. (1045) నివారకౌషధములు మామందుల గడచిన దువది వత్సరములకు పండియ, 11 రాత్రి, నిల్వకొ జేకముల చుండును, స్వతఃసంస్థానముల యందు అనేక స్థల రోగులను కాపాడుట లోకనిదియు. కేసు తెలుపు విధానముల ననుసరించిన ప్రస్తుత స్థానము. ప్రామాదిపానము 6 ఔషధుల ఋక్తి 0-1-0-0 | తేజాకృష్ణుకం 1 ఔషధు బుద్ధి 0-1-0-0 | డిల్ 8 " " 0-0-0-0 | డిల్ 1 " " 0-0-0-0 | ప్యాకింగు పోస్తేజీశేఖ. కోరువారికి మావెద్ద క్యాటలా నుచుకొనును. తంబి విలాసము:— “పండిట్” మదరాస్. ఆయుర్వేదాశ్రమం, గజ, ఆచారప్పన్విధి, జి.టి, మదరాసు.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

The Navy's Great Exploit. The Landing at Zeebrugge.

LONDON, April 26.

[5-10 A. M.]—The admiralty has issued a full narrative of the raid on Zeebrugge and Ostend, which, in its stirring details, brings into strong relief both the immense difficulties of the task undertaken and the astonishing ingenuity and reckless daring with which they were overcome. The narrative is full of thrilling episodes and the experiences of individual vessels engaged and of the storming party in the mole. Naturally the most striking of these are the experiences of the "Vindictive" which landed the force on the mole and of her attendant ferry-boats, "Iris" and "Daffodil". As the "Vindictive" lay alongside the mole rolling and lurching against its foundations she was swept diagonally by machine-gun fire from both ends of the mole and heavy batteries ashore. Landing parties of marines and blue jackets were gathered on the main and lower decks. The commanders were both killed before the word for assault was given, but the men were magnificent. They had to rush across swaying splintering gangways and drop over the parapet into the field of fire of the German machine-guns. Then there was a further drop of sixteen feet on the mole itself, but nothing stopped the orderly steady landing. Meanwhile the lower deck had become a shambles. The crew of a howitzer mounted forward had a lieutenant killed and a second crew were likewise destroyed, but the third crew took over the gun. The "Daffodil", which was engaged in firing the "Vindictive" against the mole, had only one killed and eight wounded. Meanwhile the "Iris", which was attempting to make fast to the mole ahead of the "Vindictive", was in trouble as the gangways were not large enough to open the port. Two officers climbed ashore and cut across the parapet trying to fasten gangways till each was killed. The commander of the "Iris" had both legs shot off. A single shell piercing the upper deck exploded among fifty-six machines, killing forty-nine and wounding seven. Another exploded in a ward room used as a hospital, killing four officers and twenty-six men. Altogether the "Iris" lost seventy-seven killed and 165 wounded. Storming and demolition parties on the mole met with no resistance apart from intense unrelenting fire, the Germans having in the approach of the ships retired to the shore end of the mole. Demolition parties carried out the work in perfect order, destroying buildings after buildings. Meanwhile the blockships were being towed to the mouth of the canal. The "Thetis" came first steaming into a tornado of shells from the shore batteries. The bulk of the crew had already been taken off, but unfortunately the propeller jammed the net defences and rendered her unmanageable. Shore batteries poured her, and she found herself sinking still hundreds of yards from the mouth of the canal. After signalling invaluable information, the commander blew the charges and sank her. A motor-launch rescued the crew of the "Thetis", which lost five killed and five wounded. The "Iphigeneia" and "Iphigeneia" were more successful. They steered straight into the canal and beached themselves according to arrangement, one on the eastern bank and other on the western bank, where they were blown up with mines stretching well out across the canal. They are now lying across the canal in a "V" position, and it is probable that the work they set out to do has been accomplished and the canal is effectively blocked. A motor-launch brought away the crews. Officers describe the explosion of the old submarines as the greatest they have ever seen. It tore the jetty in half and left a gap of over a hundred feet. The claims of one of the launches to have sunk a torpedo boat alongside the jetty are supported by many observers, including officers of the "Vindictive" who had seen her mast and funnel across the mole and noticed them disappear. The "North Star" one of the three destroyers which guarded the "Vindictive" from enemy destroyers while alongside the mole lost her way in the smoke screen and suddenly merged into the light of starfishes and was sunk. The statement in the German communiqué that only a few of the crew could be saved by the Germans is unusually accurate, for the "Fuchs" another of these destroyers, came up under heavy fire and returned nearly all. Throughout the operation monitors and siege guns in Flanders heavily bombarded the enemy's batteries.

Effect of Adverse Wind.

The change of wind at Ostend served us even worse than at Zeebrugge. Motor boats had already left the approaches and rows of piers with calcium flares, and made a smoke cloud which effectively hid the fleet from the enemy, when the wind changed, revealing everything, and the enemy extinguished the flares with gunfire. This prevented the blockships from finding the entrance, and as they were soon in a sinking condition they were compelled to sink themselves about four hundred yards east of the piers, motor launches removing the crews. The difficulty of the operation may be gauged from the fact that the enemy batteries from Zeebrugge and Ostend number at least 120 heavy guns which were able to concentrate on the retiring ships during daylight to a distance of sixteen miles. This imposes as a condition of success that the operation must be carried out during the night, but not late in the night. It must take place at highwater with a wind from the right quarter and a calm sea for small craft. The operation cannot be repeated before dawn since the chance of it is sliver.

'Vindictive' Commander's Story.

The papers continue to publish full accounts of the magnificent work of the Zeebrugge and Ostend enterprises. The Captain of the "Vindictive" states that before starting the Admiral signalled "St. George for England". The "Vindictive" replied, "May we give the dragon's tail a damned good twist." The Captain adds that before the operation every man was informed fully as to the extent of the risk, but not a single one backed out. In one ship, he said, a certain number of men were ordered to be killed, but in a almost mutinous spirit they came before the Captain and refused to leave; so they were eventually taken on board of one of the blockships. All the ships

started off at a great speed with smoke screen craft ahead. Meanwhile a heavy bombardment was being carried out by monitors. Emerging from the smoke screen the mole of Zeebrugge could be seen a hundred yards away. We got alongside the mole and made efforts to grapple it. The "Daffodil", which was following close astern, came up and in a gallant manner, placed her bows against the "Vindictive" and pushed the latter sideways against the mole. The "Iris" also got alongside two hundred yards ahead of us. There was a heavy swell, ships were rolling and our men had to climb along the prows which was a very perilous task, especially as the ends of these prows were one moment ten feet above the wall and next moment crashing on to the wall itself. The way the men got ashore was almost superhuman. It was not only a case of barefoot seamen running along the deck, but of men carrying heavy accountments, bombs, Lewis guns, and other things along a very narrow and exceedingly unsteady plank. They went along too at tremendous speed, some three or four hundred men. They were across in a few minutes on to the mole and immediately had to fight a way along the mole under cover of our barrage. We were close against the wall, only our upper part, funnel, masts, &c., showing and the enemy guns concentrated on these targets. Many of our casualties were caused by splinters from upper works. Twenty-five minutes after we were alongside the blockships were seen rounding the lighthouse heading for the entrance to the canal and we knew the work of covering their entrance had been accomplished. Fifteen minutes later there was a tremendous explosion at the shore end of the mole and we knew the submarine had got in between piles and the viaduct, connecting the mole and the shore and knew that the submarine's crew had blown up the submarine cutting off the mole from the shore. The crew got away in a small motor skiff, but the propeller was lost and it had to be paddled against a heavy tide under machine-gun fire from only a few feet range. A large number of Germans were on the viaduct a few feet above the submarine firing machine guns, and every one of these Germans went up with the viaduct. The cheer that went up from the men when they saw the terrific explosion was one of the finest things I have ever heard. The only question the wounded men asked was, "Have we won?" as if it had been a football match. One poor fellow lying on deck with one arm shot off waved the other as I passed saying "Best luck to you, sir". The leading blockship ran aground close off the entrance to the canal on the edge of the channel and was sunk as far as possible across the channel. She signalled to the other two which went on past her straight through the canal entrance and inside the shore line. Rather over an hour after the "Vindictive" got alongside the situation was this. The blockers had passed, in and got to the end of the run. They could do no more. The viaduct had been blown up and the mole stormed. It would only have meant sacrifice of life for the boarding party to remain longer. The signals to withdraw were given and all that could get away got away. Every man and every officer behaved so splendidly that even now, when it is all over, the whole thing seems like a dream.

Admiralty's Tribute to Participants.

LONDON, April 27.

The Admiralty has issued the following order to the Fleet:—"Their Lordships express to all concerned in the gallant and successful enterprise on the Belgian coast their high admiration at the perfect co-operation and single-minded determination to achieve the object. The disciplined daring and singular contempt of death exhibited by those assigned to the posts of greatest danger places this exploit, high in the annals of the Royal Navy and the Royal Marines, and will be a proud memory for the relatives of those who have fallen."

Zeebrugge Canal Completely Blockaded.

It is authoritatively stated that although shifting wind and smoke clouds interfered with the Ostend operation, the conditions we have left there may be attended by fruitful results. Official photographs clearly show that a complete blockade of the Zeebrugge canal was effected. The grand total casualties on the mole were much below the complement of a battleship.

Australian Navy Represented.

The Australian navy was represented in the raid on Zeebrugge by an officer and eleven men, mostly on the ships that entered the canal. Six landed and fought on the mole. All twelve escaped, being the only section that had no casualties.

Kaiser Visits Zeebrugge.

AMSTERDAM—According to a Berlin telegram the Kaiser visited Zeebrugge on the 23rd inst. and inspected the scene of the naval operations. He gathered accounts of the fight from a captured British captain of marines, who said that the attacks had prepared to start on four sides, but had been abandoned owing to the vigilance of German outposts.

Britain's Great Output of Munitions.

Heavy Losses in W. Theatre Replaced.

LONDON, April 25.

In the House of Commons, Mr. Churchill announced that the British had lost nearly a thousand guns by shell-fire or capture and between four and five thousand machine-guns since 21st March. All the losses were replaced, and in many cases more than replaced by the end of last week. (Cheers)

Mr. Churchill's Speech.

More Aeroplanes and Tanks.

LONDON, April 27.

Speaking in the House of Commons, Mr. Churchill, Minister of Munitions, said we had to-day more guns of practically every calibre than when the battle began. The German claim to the capture of nearly double the number of guns mentioned was a grotesque exaggeration and untrue, but even if it had been true, he believed he would still have been able to say that all our losses in guns had been replaced. With regard to machine-guns, the Ministry of munitions had placed at the disposal of the military and air authorities more than twice as many guns as had been lost and destroyed. Besides meeting all the needs of the great battle as regards aeroplanes, the Air Ministry had been able to carry out a programme of expansion. The output of tank had been so accelerated that we were at present able to replace every tank lost by one of a newer and better pattern as fast as the army could take delivery. The expenditure of small arm ammunition last month

did not exceed the maximum potential capacity of our factories without touching our enormous reserves. The very great wastage of rifles had been easily and promptly replaced. Our preparations had contemplated a period of supreme battle intensity this year from the third week in February and as the German offensive, opened a month later, we were at present between a week and three weeks to the good on our original calculation, which provided for the army firing during whole fighting season a considerably heavier volume of shells than was expended on a weekly average of the great offensive battles last year and over double the volume of shells expended during the Somme offensive in 1916. Calculation also provided for carrying forward into 1919 sufficient reserves to allow the aggregate British total to mount one step higher in 1919 in weight, intensity, and power. If the workers continued their loyal support undoubtedly the supply of munition would enable us to carry on the battle at the supreme pitch of intensity and with continually growing power so far as munitions were concerned, throughout the whole of the possible fighting portion of 1918 without compromising our requirements for 1919. (Cheers) Since May last, the Ministry of Munitions had released over a hundred thousand men for the army and continued to release them at the rate of over a thousand daily.

Tribute to Munition Workers.

Paying a tribute to munition workers, Mr. Churchill stated, that recently less than one-sixth of the total time worked had been lost owing to disputes, while this loss had been more than wiped out by extra time worked at Easter. "Let us end this carping about the attitude of labour with regard to the war. We ought to congratulate ourselves on the loyal hearts of the people whose servants we have the honour to be."

Mr. Churchill paid a warm tribute to the work of threequarters of a million of women munition workers to whom over nine-tenths of the whole manufacture of shells was due. We were now turning out more aeroplanes per week than during the whole of 1914, more per month than in the whole of 1915, more per quarter than in 1916, and the output in 1918 would be several times that of 1917. The quality had everywhere improved, and he confidently anticipated the primacy of our air service among the Allies and increasing superiority over the enemy.

Poison Gas.

With regard to poison gas, officers concerned therewith told him that undoubtedly our gases killed more Germans than the German gases killed our men, but the German irritant gases inflicted more casualties of comparatively transient nature. Our gas masks were the best in the world, and we supplied them by the million, not only to our own men, but to the Italian, and we had large stores available for the Americans. We were now producing guns very rapidly, and as far as could be increased we would have sufficient guns in 1918 to fire more than all the ammunition we could manufacture. All the greater armies in the later stage of this war would be fully supplied with guns and shells, but gunners would be the limiting factor in artillery development.

Britain's Unfailing Resources.

Mr. Churchill concluded: "Look where you will, you will not get to the bottom of the resources of Britain. No demand is too sudden to be met, and no need too unexpected to be supplied, no strain too prolonged for the patience of our people, and no suffering can daunt our hearts." (Cheers.)

Conscription in Ireland.

A Cardinal's Attitude.

LONDON, April 25.

In the House of Commons, replying to Mr. Newman, Mr. Balfour said he had seen a press report that a member of the Sacred College had recently pledged himself to prevent conscription in Ireland, but he could hardly believe that when the Military Service Act was legally applied to Ireland any member of the Sacred College would oppose the Law of the Land. Doubtless the Vatican was kept fully informed on the matter.

Hostility Weakening.

LONDON, April 26.

Correspondents in Ireland suggest that hostility to conscription is weakening, and that the Nationalists are beginning to realise that they have merely played into the hands of Sinn Féin.

The correspondent of the "Daily Chronicle," which editorially has been the severest critic of conscription in Ireland, says:—"The moment Mr. Dillon seeks to resume the Parliamentary policy of the Nationalist Party the present unity will disappear, and responsibility for disturbing it will be attributed to the Nationalists."

The correspondent says that the "No conscription" stampede has excited answering heat on the other side, otherwise it would be impossible to account for the marked improvement in Irish recruiting, which is accompanying the triumph of Bolshevism. Moreover the country is full of Americans whose rage against the parochialism of Catholic Ireland, is a stimulating corrective. They hope that the Lord Mayor of Dublin will be given every facility to go to Washington.

Plenty and Prosperity Prevails.

The correspondent says:—"I am as sound and firm for Home Rule as any outside Ireland, but when I compare the conditions now prevailing in Ireland, with those in all other countries in Europe, I am impatient of the parrot repetition heard on all sides, that the people are kept down by the John Bull races. Dances and Banquets continue as usual. Food and luxuries are abundant, and farmers are so prosperous that they hardly know where the money is coming from."

Australia's Man-Power.

Action of Employers.

LONDON, April 26.

SYDNEY.—Messrs. Massey, Harris and Company, a large manufacturing firm, are discharging their married employees, declaring that they feel bound to release them for the service of the Empire. It is reported that other firms are taking the same action.

The Viceroy of Ireland.

LONDON, April 26.

It is rumoured that Lord Wimborne is retiring.

Post-War Trade and Industry. Recommendations of the Burleigh Committee, Preference, Protection, and Prohibition.

LONDON, April 26.

The final report of Lord Balfour of Burleigh's Committee on commercial and industrial policy after war says:—In view of the shortage of world tonnage any policy tending to check the use of ports by foreign shipping would be inexpedient, although it may be desirable to impose restrictions on enemy shipping temporarily. The Committee do not think that any attempt to make the Empire self supporting in respect of all raw materials is practicable or economically sound, but a selective policy is necessary with due regard to probable military terms. The Committee deem it unwise to aim at the exclusion of foreign (other than present enemy) capital from sharing in the development of the Empire. They recommend legislation compelling the disclosure of foreign interests in particular cases and that mineral and other properties be not secured by foreign concerns in order to prevent their development and to check competition in supply, and that the Dominion and Colonial Governments should have measures of control over the working of properties where commodities of great imperial importance are concerned. The Committee recommend the adoption of a uniform policy by the Governments concerned. They do not recommend special restrictions on the participation of aliens, commercially or industrially, but patents and patent rights should be British born and the registration of foreign commercial travellers should be considered. A firm enemy should be temporarily subject to police regulations after the war. The committee do not favour the establishment of an Imperial Bank of industry, but suggest Government action to safeguard the development of pivotal industries. The future British economic policy should include a serious attempt to meet the declared wishes of the Dominions, Colonies and India for a readjustment and development of their economic relations with the United Kingdom and also an effort to develop trade between the Empire and the Allies subject to the Allies agreeing. The present enemy countries should not at least temporarily be allowed to trade with the Empire without restriction as before the war or on equal terms to the Allies and neutrals. The Committee recommend action similar to that against dumping goods. Preferential treatment should be accorded to the Oversea Dominions of the Empire in respect of Customs duties now or hereafter imposed in the United Kingdom, and other forms of Imperial preference should be considered. Protection should be afforded to a certain number of industries on the recommendation of a strong independent board. The Committee oppose metric and decimal coinage systems, and recommend the prohibition of the importation of enemy goods for at least a year after the war.

The Air Ministry. The New Air Minister.

LONDON, April 27.

Sir William Weir is mentioned as the successor to Lord Rothermere.

Appointed a Privy Councillor.

[4.15 P.M.]—The Press Bureau announces that Sir W. Weir has been appointed a Privy Councillor.

Sinn Feiner Deported.

LONDON, April 26.

Mr. Dymally Lynch, the Sinn Fein Food Director, was deported from Ireland yesterday, probably to America.

Sir William Weir. To Succeed Lord Rothermere.

LONDON, April 26.

The Press Bureau announced that Sir William Weir succeeds Lord Rothermere.

Obituary.

Mr. Hoey and Major Gen. Barker.

LONDON, April 25.

The death is announced of Mr. William Hoey, lecturer in Hindustani at Oxford and of Major-General J. S. Barker.

Africa

A German African Empire. Proposal to Seize Allied Territory.

LONDON, April 27.

ZURICH.—Herr Hans Meyer, Professor of Colonial Geography at Leipzig, has published an important work on the Portuguese Colonial Empire, in which he demands that at the conclusion of peace, Germany should seize Portugal's colonies in order to build up Germany's African possessions. He says that Germany's greatest colonial peace aim must be the construction of a united Central Africa resting on the four pillars of Togo, Cameroons, East Africa, and South-West Africa, stretching from the Atlantic to the Indian Ocean and taking in intermediate enemy territory, thus forming with the old colonies a solid continental block. How far the French West Africa and British territory in East and West Africa should be included would depend on the further course of the war. Herr Meyer continues:—"German Central Africa could not exist without a strong chain of coaling stations, which included St. Thomas, Portuguese Guinea, Madeira, and the Azores, and these would afford extraordinarily important outposts for controlling world traffic. The writer foresees a determined Allied and American opposition, but concludes that Germany must take "by force what she requires for realising her world political aims."

Russia

PETROGRAD WITHOUT FOOD. A Critical Situation.

LONDON, April 27.

A wireless Russian official message says that a notice addressed to the Council and Duma in the town provinces states that the food situation in Petrograd is nearly critical and that the day's supplies are available for only a few days.

Ukrainians and Uhlans.

LONDON, April 25.

The Uhlans continue to raid Ukraine for foodstuffs. The peasants at Masseev with machine guns surrounded and took three "squadrons" prisoners. They compelled them to disarm and then mercilessly slew the Uhlans.

Italy

Stromboli Erupting.

LONDON, April 26.

ROME: Stromboli is violently erupting and has set fire to vineyards on the east part of the island.

Balkan

The Balkan Move.

British Lie Withdrawn Up.

LONDON, April 27.

A British official message from Salonika says, we withdrew unharmed on 18th April from advanced villages in the Struma valley which we occupied on 16th April. The enemy subsequently shelled the villages.

Western Front

The Struggle for Kemmel.

Enemy Gains Important Ground.

LONDON, April 26.

[1.30 P.M.] A British communiqué says:—After severe fighting all day on the Bailloult-Hollebeke front against greatly superior forces, the Allied troops were compelled to give ground, and the enemy gained a footing on Kemmel Hill. Fighting in the neighbourhood of Drancoutre, Kemmel and Viestraat continues. We carried out a minor operation during the night westward of Merville, taking fifty prisoners. Heavy artillery was active from the Lys to Givenchy. We cleared the enemy out of posts south-east of Villers-Bretonneux. The enemy gas-shelled this area.

Enemy Captures Kemmel.

Allies Recover Ground at Hargard.

[11.45 P.M.]—To-night's communiqué, from F.M. Sir Douglas Haig says:—The battle is continuing fiercely on the whole front from the neighbourhood of Drancoutre to the Ypres-Comines Canal. The enemy captured Drancoutre and Kemmel Hill and village. The enemy's attack yesterday was made in great strength by nine divisions. Early this morning the French and British counter-attacked and succeeded at first in making some progress and capturing prisoners. Later in the day, the enemy renewed his attacks, particularly against positions from Heere to Laclotte and astride the Ypres-Comines Canal. We held all his attacks in the neighbourhood of Laclotte and Scherpenberg, but after severe fighting, in which we repulsed a series of determined attacks with heavy loss, the enemy succeeded in pressing back our line in the direction of Heere. He also made progress astride the Ypres-Comines Canal. The British and French this morning attacked the enemy's positions in the neighbourhood of Hargard and Hargard Wood and advanced their line at certain points by heavy fighting.

Seventy Enemy Aircraft Fell.

LONDON, April 27.

Last night's British communiqué regarding aviation says:—Mist and thunderstorms yesterday compelled aviators to fly within a few feet of ground while reconnoitring in the neighbourhood of Kemmel. We dropped 650 bombs on Meir, Roulers, and Armentières. We brought down ten machines and drove down two. Anti-aircraft guns shot down four others and the infantry shot down another. Two of ours are missing.

Enemy Attacks Repulsed.

British Line Advanced at Certain Points.

[2 P.M.] A British communiqué says:—There was great reciprocal artillery firing during the night in the whole battlefront northward of the Lys river. Fighting in this area yesterday was very severe, the enemy repeatedly making determined attempts to develop the advantage gained the previous day. After many hours of fluctuating battle the enemy's advance was held at all points and heavy casualties inflicted. The enemy's assaults from Loere to Laclotte were pressed with extreme violence. Three attacks were beaten off with great enemy loss but he succeeded at the fourth attempt in carrying Loere village. Our Allies counter-attacked in the evening and drove the enemy out regaining possession of the village. At other points all enemy attacks were repulsed. There was fierce fighting north of Kemmel village and in the neighbourhood of Voormezele which after a prolonged struggle remains in our possession. The enemy heavily attacked in the afternoon our positions on the ridge and wood southwest of Voormezele but was completely repulsed and we took some hundreds of prisoners. In local fighting yesterday afternoon in the neighbourhood of Givenchy we took forty prisoners. Fighting continued during the afternoon and evening to our advantage in the Hargard-Villers-Bretonneux sector. Our line was advanced at certain points and we broke up a hostile attack accompanied by tanks in the afternoon. We took over nine hundred prisoners in this area. We carried out a successful raid during the night in the neighbourhood of the Artois-Vieux Berquin sector and took 20 prisoners.

French Raiding Activity.

[4.25 P.M.]—A French communiqué says:—There was a violent artillery struggle south of the Somme during the night. We carried out numerous raids, notably in the region of Lassigny, between the Miette and the Aisne towards Bezonvaux and at Epesges.

No Change on the Front.

[4.15 P.M.]—A French communiqué says:—There is no change on the Villers-Bretonneux-Hargard front.

Successful French Counter-Attack

Much Lost Ground Recaptured.

[3.10 P.M.]—A French communiqué says:—We carried out a successful counter-attack in the neighbourhood of the Artois-Vieux Berquin sector and took 20 prisoners.

ground last yesterday, in spite of the desperate resistance of the enemy who was strongly reinforced. We captured Monmet south of Villers and penetrated Hargard Wood and captured the western part of the village. The battle lasted all day and continues. It was exceptionally violent. The Germans attempted to wrest our gains from us at all costs in spite of heavy losses by our fire at each attempt. Their battalions attacked seven times north of Hargard Wood without causing the French to budge. The struggle was equally furious in the Hargard village which twice changed hands. We captured and retained the orchard south of the Luce.

British Situation Improved.

LONDON, April 27.

Reuter's correspondent at British Headquarters, wiring to-day, says:—Yesterday's brilliant counter-attack by Australians, who passed through sturdy British troops who were containing four times their own number, restored the situation in our favour at Villers-Bretonneux, but the weight of yesterday's attack was between Wytchaele and Meteren, the heaviest effort being in the direction against the French. I hear that the French were counter-attacking this morning. The prisoners taken in the Lys sector state that they have been without food for two or three days, owing to our artillery preventing supplies coming up. Our long range guns were particularly active in the enemy's back areas, where they are doing great execution among heavy columns of transport moving along the Gheluve-Gheluvelt road.

The Situation Discussed.

More Formidable Threat Probable

[7.10 A.M.]—It is admitted that the situation in the northern battle area has changed seriously for the worse as the result of the past two days' fighting as the enemy has not merely held Kemmel Hill, the best observation post on the British front, but has spread westwards while he has crept nearer Ypres on both sides of the canal south-east of the town. Northwards however in the neighbourhood of Laclotte and Scherpenberg attacks have been held and the position has not yet been stabilised. What happened in the case of Villers and Hargard is not impossible in the case of Kemmel. The severity of the German losses are not yet compensated by any strategic success even if further withdrawal at Ypres is considered advisable. This does not make any immediate difference as regards the Channel ports. The Ypres salient was chiefly valuable as a jumping-off ground for recovery of the Flemish coast. As this objective is at present unrealistic the value of Ypres now is only of secondary importance. It must be remembered though that the Germans have apparently reverted to the attacks with limited objectives as they did at Verdun, their main effort will probably still be made between Arras and Amiens and against the British. These local offensives are conducted in great strength. For example it is stated that nine divisions were used on Thursday to capture Kemmel but on the Somme and further south huge German forces are waiting in the hope that the Allied strength will be dissipated elsewhere. The object of the enemy is to use up the Allied reserves. He has still failed to separate the British and French Armies but more a formidable thrust than any hitherto has probably been planned in the direction of Amiens and the Somme estuary with the view to cutting the British off from the main French forces. Hence the repulse of the enemy at Villers is very important showing that the Allies are straining every nerve to maintain the line astride the Somme. So long as this is achieved the retirement in the north is not irreparable.

A Surprise Attack.

[7.55 A.M.]—The progress of the battle shows that the Germans are continuing their plan of striking in two directions simultaneously, their immediate objectives being the Channel and Amiens. They received a severe repulse in the southern area, thanks to the magnificent counter-attack carried out by the Australians, supported by English regiments, including Berkshires, Northampton, Durhams, and Yorkshires. It was English regiments, of whom many were young troops recently from England, that gallantly held Villers against an inferno of gas shelling until overwhelmed by an assault of five divisions of infantry. The Germans seized and established a permanent hold on a village which was packed with machine-guns. Hence it was necessary that the counter-attack should be a surprise. Accordingly it was decided to make a night attack with bombs, bayonets, and machine guns without artillery preparation. It took hours of very grim fighting, all the more gruesome because the guns were temporarily silent, as the combatants were inextricably mixed before the Germans were finally driven out and the important position dominating Amiens was restored to British hands. The enemy probably will return to the assault on Villers on this account, but he is here in a sharp awkward salient formed by the confluence of the Somme and the Aisne, which is at present nothing but a slaughterhouse for him. Hargard is almost equally important, but it has changed hands so often that the enemy's hold may be considered precarious.

Critical Situation at Kemmel.

It is possible, however, that a really big offensive may develop south of Ypres, and mention of heavy fighting north-east of Bailloult may indicate such development. The position at Kemmel, where the French held critical positions, is not so satisfactory, and mention of Viestraat seems to suggest that the withdrawal included the retirement from the last positions on the Messines ridge near Wytchaele.

The Loss of Kemmel Hill.

Enemy's Very Important Gain.

A high British military authority, reviewing the offensive since the 23rd inst, said the enemy made considerable progress on the Kemmel front. The latest information is still incomplete, but no doubt the Germans succeeded in occupying the Kemmel Hill sector, involving British and French troops. At present the net result is that the Germans have gained two thousand yards on a front of twelve hundred, involving Kemmel Hill, which is very important. There is nothing decisive about it, but Kemmel Hill is a most important tactical feature. It remains to be seen whether the enemy can hold it. It is perfectly feasible to hold the line to Ypres even with the enemy on Kemmel Hill. The situation at Villers-Bretonneux is very satisfactory. We held the village and the town, and the prisoners taken during the night were in both places.

The German Objective.

The Germans are still endeavouring to separate the British and French armies and wear down the British. As the enemy is unable to break our line or divide the British and French, they are hammering us wherever possible. General Foch has countered this by sending French troops north. A big offensive on a greater scale is fully expected between Arras and Amiens with the object of separating the British and French. So far the whole German success has merely been tactical. We must expect the present process to continue and this fight to last the whole summer. In the end the question will be who has the last reserves. At present, General Foch has only employed a small proportion of his available reserves, which is a good augury for the future. I must emphasise that in this long-drawn-out test of endurance it is imperative to get every man possible for the support of the battle-front. Men alone will tell in the end.

Kemmel Defenders' Gallant Stand.

(6.5 A. M.) Correspondents state that four German mountain divisions enveloped the French defenders, and Kemmel Crest was gained at a heavy sacrifice. The enemy is now striking towards Scherpenberg, the next hill in the chain. Although the French bore the brunt of the attack the British were heavily engaged on either side. One body of the British on the left of Kemmel were apparently surrounded in the first hour of the attack, the fog enabling the Germans to creep up in the night. Royal Scots, Camerons, and Black Watch fought through the day, inflicting very heavy losses. The French defenders of Kemmel were ordered to hold out till they died rather than retreat. The command was implicitly obeyed, and hand-to-hand fighting continued long after the garrison was isolated by the enemy swarming round the base.

Local Attack Broken.

LONDON, April 27. [10-10 P. M.] To-night's communique from F. M. Haig says:—The enemy captured a post in the neighbourhood of Festubert. Our machinegun and rifle fire broke up local attack westward of Merville and enemy did not reach our trenches. Our artillery effectively engaged the enemy infantry assembling eastward of Villers Bretonneux. Mist interfered with flying. Our infantry brought down two low flying machines.

Third Army Corps Congratulated.

The Press Bureau states that F. M. Haig has congratulated third corps commander and troops on successful important operations at Villers-Bretonneux.

British Aircrafts Splendid Work.

LONDON, April 27. The Press Bureau states that British aircraft during March dropped 23,099 bombs during day and 13,080 during night on enemy lines opposite our front in France. The enemy dropped 517 bombs in day and 1948 during night on the area occupied by the British.

Lively Artillery Actions.

[12-45 A. M.] Last night's French communique said, there has been no infantry action to-day. Artillery fire continued lively south of the Somme and on both sides of the Aisne. There was violent bombardment in the region of Laffaux and on the Chaulièrea-Chambrette front.

Mesopotamia Front

British Captures in Mesopotamia.

Good Weather Benefits Army.

BAGHDAD, April 26. Reuter's correspondent in Mesopotamia wires:—During the first fortnight of April, 18 prisoners, including one German, were captured, and 108 deserters surrendered. On the Euphrates front, Anab has been visited at intervals by reconnaissances. No enemy were seen except a few stragglers whom we brought in together with about a hundred rescued Armenian refugees. On the Tigris and Diyala fronts all is quiet. On the morning of the 21st April an enemy two-seater A. E. G. flew over Samarra. Three British scouts promptly gave chase, and after a brief combat the enemy machine was brought down and crashed about twenty-five miles north of Samarra. Both German occupants were killed. There is a great difference between the prevalent weather conditions and those of April 1917. Last year there was no rain throughout the month, whereas one third of the total rainfall since October, 1917, has fallen in April 1918. The main rise of the Tigris has also been ten days later than last year April 1917 was decidedly warm with a heat wave at the end of the month, while this year between the thunderstorms we have enjoyed beautiful spring weather. The thermometer has not yet touched 90 degrees Fahrenheit at Basrah or Baghdad, whereas at the latter place in April 1917 the temperature was only below this figure on three days in the whole month and ranged up to over 108 degrees. Cool weather has favoured strenuous training and the men are all in hard condition in consequence, while the sick rate is extraordinarily low. All ranks are watching with intense interest and admiration the repeated costly failures of the German masses to break the splendid defence of their comrades in Flanders and France.

Palestine Front

British Position in Palestine. Considerably Strengthened.

ALLAHABAD, April 27. The "Pioneer's" Cairo correspondent writes regarding the Palestine front: Our flank is now protected by the Dead Sea and the Turkish communications are exposed. We can now establish direct communication with the Sherifian forces which were recently on the eastern shores of the Dead Sea. We now have access to the rich grain growing districts on the east of that lake, and we are able to use it without fear of attacks for the transport of supplies which, in the circumstances, is a very great consideration. Thus our position in Palestine has been considerably strengthened and the Turks can now only make a frontal attack on us. Intelligence that has reached the authorities tends to confirm reports of local desertions noted out by the Turkish authorities and shows that desertions are being made on the latter to labour battalions in Egypt. It has been reported that a number of deserters have been captured.

CENTRAL POWERS

"Responsible for the War."

German Socialist's Accusation.

LONDON, April 26. AMSTERDAM.—In the Prussian Lower House, a Socialist, Herr Hoer, said Prince Lichnowsky's memorandum proved that the German Government was responsible for the war. The Vice-President called Hoer to order.

Wounded German Soldiers.

2 1/4 Millions Returned to Front.

LONDON, April 27. AMSTERDAM.—Speaking in the Reichstag, General Scholtze stated that hitherto two and three quarter millions of wounded had been able to return to the front while 6,29,000 had been discharged as unfit for service including seventy thousand cripples. The socialist deputy states that General Von Eichhorn had established Military Dictatorship in Ukraine. Hence Germany was getting no supplies from there.

Latest Telegrams

[REUTER.]

The Sultan of Morocco.

Series of Barbarities Perpetrated

LONDON, April 25. The "Times" correspondent at Tangier telegrams:—If the idea that German rule would be preferable to British or French still lurks at the back of mind of any Moslem, the following facts should dispel it in 1909 Mulai Hafid, then Sultan of Morocco, acting probably under influence of drugs perpetrated series of barbarities upon his coreligionists, including the amputation of hands and feet of a large number of people by refusing to permit them to avail themselves of proffered medical attendance, the Sultan consigned them to lingering death and terrible agony from Gangrene. The British and French governments decided to protect and instructed their consuls at Fez to undertake common intervention. They had only to obtain support of other consuls at Fez. Namely the Spanish and the German and the Spanish Consul readily acquiesced, but the German consul openly opined that the Sultan was perfectly justified in perpetrating these horrors which, he said was the only successful way of governing Moslem peoples. In short Germany refused to join in a combined protest and the Sultan himself told me that German Consul informed him that German Government considered such forms of punishment as perfectly natural and justifiable and advised him to continue the rule with a strong hand as Moslems understood no other form of Government. Sultan accepted the German advice extending his tortures until even women were included. He was forced to abdicate three years later, to the great joy of his subjects. It is this ex-sultan whom Germany is plotting to-day to restore to the throne of Morocco and it is to him that Kaiser desires to entrust the lives and welfare of the majority of Moslem population in Morocco, while he would confide the rest to tender mercies of brigand Raisuli.

The Tactical Importance of Mount Kemmel

LONDON, April 28. Reuter's Correspondent at British Headquarters Telegraphing on Saturday evening says, it is useless to minimise the tactical importance of the German capture of Mount Kemmel. But it has brought the enemy plans to divide the British and French armies to further towards its realisation. Our brilliant victory at Villers Bretonneux defeated an attempt to capture Amiens. Hence past week has not been so bad for us on the balance side which is willing ruthlessly to sacrifice men is bound to achieve local successes. But the argument that sacrifice is worth while cannot be sustained when Commander bogi reduced Port Arthur. Military Critics said it had been in terms of life which no western general would have dared to face. The German high command obviously ridicules this view. It strews slopes of Mount Kemmel with grey corpses thick as leaves at Vallambrosa, and points triumphantly to comparatively handful of survivors who reached the top. We adhere to belief that attrition of such tactics must hasten the issue in our favour and there is encouraging air of calm confidence in responsible quarters. It is reported that Ludendorff has urgently asked for the entire Austrian army and this is a most convincing commentary on German wastage.

Liberty War Loans.

NEW YORK.—The Liberty loan day closed with greatest enthusiasm. Subscriptions are pouring in everywhere. It is predicted that two billion Dollars mark has been passed. And that the loan will be ultimately over subscribed.

Reuter is informed that the delegation of Finnish socialist republic has sent a protest to Allies as follows. The leaders of anti-revolutionary white guard in Finland have publicly declared themselves unable to crush the workers and Government without the aid of German militarists in return for which they have sold the country to Germany who has begun military occupation and destruction of whole labour movement and permitted systematic murder of war prisoners and wounded in hospital and non-combatant leaders.

OTTAWA.—Mr Gompres, President of the American labour Federation addressed a joint session of the Senate and the Commons. The only precedents have been when last year Mr Viviani and Mr Balfour addressed joint sessions.

The Montreal-Gazette Comments and commends the patriotic attitude in war as a lesson to lukewarmness of certain labour leaders.

UN-CORRECTED.

The board of trade journal says:—There has been much discussion in the German press recently concerning wood pulp fibre named "CELLULON" for which large claims are made as efficient substitute for jute, cotton and other fibres. The wisest spinners and weavers are keenly watching the developments and they already regard cellulon as considerably important. The British consul general at Zurich describes the cloth from cellulon as extremely strong.

The admiralty states that casualties in Belgian coast operations were sixteen officers killed. There died of wounds 14, missing and twenty-two wounded and 44 men killed, twenty-five died of wounds, fourteen missing and 44 wounded.

In the House of Commons, Mr Hope that the Government had authorized an increase when necessary of relief allowances issued by the Dutch minister in Constantinople, with a view to alleviating the hardships of British Prisoners in Turkey, owing to economic conditions in Turkey and difficulties of supply from Britain. This method was not altogether satisfactory, owing to the depreciation of Turkish Currency, out of all proportion to the rates at which it was possible to remit from Britain and extraordinary rise in prices of all necessaries in Turkey. It was therefore hoped to despatch the bulk of supplies by vessel which would effect repatriations under berne agreement, or possibly to send such supplies earlier overland. The berne agreement provided, so far as possible for the improvement of parcel service in Turkey and Government was making strongest representation to austro-Hungary regarding suspension of service through austro-Hungary.

In a letter to the "Times" Lord George Hamilton protests against the attacks being made on chamberlain in connection with the Mesopotamia affair. He emphasises that Mr Chamberlain had only been few months in office. He did not initiate the expedition and sanctioned the advance to Baghdad upon advice of his Military experts. He took full responsibility for the failure of the advance and by resigning the office, summarily brushed aside insidious suggestions of prominent politicians that he was only technically responsible. Lord Hamilton says that Mr Chamberlain as a witness greatly impressed the commission by the breadth of his view and the fearless acceptance of the responsibility. He left the commission room a bigger man than he entered it. War cabinet has many questions to settle arising directly from, but which, in character and consequence are more civil than military more political, than strategical and Lord Hamilton is glad to think that Mr Chamberlain's ability, experience and courage will be utilised in dealing with this class of problem.

The Limburg railway, mentioned in connection with German demands on Holland, connects the Dusseldorf region with Antwerp via Roermond no werr. The Dutch second chamber has been considering the situation in a secret session. It is reported that Wilhelmina received Dutch Minister from Berlin in special audience.

In the House of Commons in reply to Sir Rees Lord Fisher stated that he could not at present make a statement regarding the war measures taken and to be taken in India upon the premier's telegram to the Viceroy but the Government of India was giving closest attention thereto in communication with the Imperial Government.

PEKING.—An American named Love has been captured by Bandits in shantung and in view of the seriousness of situation the ambassador has suggested that Government should appoint an Official of highest rank fully empowered to suppress bandits and rescue foreign captives.

WASHINGTON. A Government bill providing for melting of three-hundred and fifty million silver dollars has passed representatives and now goes to the President for signature.

The "Times" states that Holland has acquiesced in German Demand for use the Limburg Railway stipulating that it must not be used for Military purposes moreover Germany has made another Embarrassing demand as regards shipping facilities particulars of which have not transpired.

AMSTERDAM. Leave has been stopped in the Dutch army and many telegram from Hague States that Holland has yielded to German Demands for Railway Facilities across Limburg provided that Traffic is not Military and that Food Transport is destined for civilians.

LONDON, April 28. [12-45 P. M.]—British communique says:—Enemy captured Vodmezzele yesterday evening, but counter-attack early in night drove enemy out. Enemy again attacked later in same locality. There was local fighting all night on both sides of ypre-comines canal. We carried out a raid southward of Gavrelle and in lens and hill 70 sectors, taking fifty prisoners, four machineguns and a trench mortar. We repulsed and attacked raid northward of Bailleul. There was reciprocal artillery fire on battle-fronts.

[4-30 P. M.]—French communique says:—There was violently artillery fire during night north of avre, between Lassigny and Noyon. We carried out two successful raids north of chemin des dames, taking twenty-five prisoners. We repulsed attempts preceded by lively bombardments northwest of Rheims and in sectors of St Mihiel, Luneville and Bois le Pretre and took prisoners.

French Semi-Official statement confirms that French have now extended their front northwards as far as Villers-Bretonneux. Statement says situation has been reestablished in south, while it is improving hourly in north.

The War Conference at Delhi.

Stirring Message from H. M. King Emperor.

The Viceroy's Opening Speech.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

(BY WIRE.)

DELHI, April 27.

The great war Conference met at the Council Chamber to-day His Excellency the Viceroy presiding. The assemblage included a number of representative Ruling Chiefs, all principal members of the Government of India and the leaders of all sections of the community from all the provinces.

In opening the proceedings His Excellency Lord Chelmsford delivered an impressive address in the course of which he said:—To-day India's Prince's and people were met together to show that India's word given in soft days of peace held good in iron times of war. (Applause). To prove that India remained now as ever true to her salt. The Emperor called upon India at this supreme moment to establish for all time that right was might. The revolution which had hurled Russia into anarchy had opened a door for Germany to the confines of Eastern Persia and Afghanistan. Famine, lawlessness and chaos reigned along this path and Germany had not made and could not yet make any military move in this direction, but she had thrown into Central Asia her pioneers of intrigue, her agents of disintegration. Our staunch friend and ally the Amir. (applause) had kept his royal word unwaveringly to maintain neutrality and our first thoughts must be how best to assist him by showing that India stood solid as a rock, that lambent flame of anarchy would find nothing inflammable here and that should ever our enemy have the hardihood to bring force towards our borders we were ready with munitions and men to assist the Amir in repelling it; and further to guard our own with the whole manpower and resources of India behind us. India has seldom been so prepared, but we must take no risks. There was no reason for apprehension if we stood united. India's share in the great war would already form no unworthy page in our glorious annals, but until victory was achieved we could not relax our efforts and he asked his hearers to help with their counsel and advice now and with personal endeavour on their return home. India could of her plenty give more to those who went short, we could become more self-sufficing. Very substantial silver remittances were on their way from America and were an adequate answer to the ignorant and baseless rumours as to the possibility of our being unable to meet our full obligations in respect of currency notes. When the position was clearer they proposed to consider whether it would be feasible for India to increase her direct financial contribution. If additional taxation should be necessary they would not shrink from proposing it. His Excellency invited co-operation of all in securing the success of the coming war loan. Meanwhile he asked the conference to enable him to tell the Prime Minister that he need have no fear for the east, that here India would do watch and ward, that here she would take full responsibility. But if we were to do those things we must close our ranks. It must not be said that India was behind the rest of the Empire. The eyes of the world were upon us. He was sure they would quit themselves like men. (Loud applause).

The King's Message.

All standing His Excellency then read His Majesty the King's stirring message which was received with loud applause:—

I learn with deep satisfaction that in response to the invitation of my Viceroy the Ruling Princes and Chiefs—representatives of the Provincial Governments and leaders of all ranks and sections of the community, European and Indian, are meeting in conference at Delhi to reaffirm the abiding loyalty of the Indian people and their resolve will to prosecute to their utmost ability and to the full limit of their resources in association with other members of the Empire the war which our enemies have wantonly provoked and which they are ruthlessly waging against the freedom of the world. Great as has been India's contribution to the cause of the allies it is by no means the full measure of her resources and her strength. I rejoice to know that their development and the fuller utilisation of her manpower will be the first care of the Conference. The need of the Empire is India's opportunity, and I am confident that under the sure guidance of my Viceroy her people will not fail in their endeavour. Recent events have made the struggle on the western front more bitter and more intense. At the same time the position in the east is menaced by disturbances in Asia instigated by the enemy. It is of ever increasing importance that the operations of our armies in Egypt, Palestine and Mesopotamia should be largely sustained from India. I look confidently to the deliberations of the Conference to promote a patriotic spirit of unity, a concentration of purpose and activity and a cheerful acceptance of the sacrifices without which no high object, no lasting victory can be achieved.

Formation of Committees.

Committees as proposed by His Excellency were then formed each consisting of some thirty members who had been chosen in consultation with all who had arrived in Delhi yesterday. The one on manpower is under the presidency of the commander-in-Chief. The other on other resources is under the presidency of Sir Claude Hill. The Conference then adjourned to next Monday when the two committees will report.

The Viceroy's Speech.

The following is His Excellency the Viceroy's speech at the opening of the Delhi Conference on 27 April 1918:—Delhi has seen many assemblages in her long history. Three stand out in the recollection of living men: Lord Lytton in Delhi proclaimed Queen Victoria as the Empress of India; Lord Curzon celebrated the accession of King Edward as Emperor, and within recent memory

our King Emperor showed himself to his people in this historic city. All these great gatherings were held with befitting pomp and circumstance. There was the Cloth of Gold, there was the blare of trumpets and there was the pageantry of arms. They marked great moments in India's history, the Queen of Great Britain and Ireland taking upon herself a title which threw a challenge to the world that she was the Monarch of this land and of its people, King Edward reaffirming the Great Queen's Act by claiming your allegiance as her successor and finally our King Emperor coming in person and receiving your homage and allegiance on the plains of Delhi. But all these great assemblages will have proved empty and vain, if the purpose of our gathering here to-day be not fulfilled.

The Great Issue.

To-day we are met together, Princes and peoples from all the ends of India. I wish I could have summoned more with no pomp and circumstance, no pageantry, no clash of arms or music to show that India's word given in the soft days of peace holds good in the iron times of war, to prove that India remains now as ever true to her salt. We are met here then with a quiet purpose and stern resolve to answer the call which our King Emperor makes to us, and what is that call? To-day, after well-nigh four completed years of war, the guns are thundering, and men are dying on the fields of Flanders and of France to settle the great issue, whether right is might or might is right and your Emperor calls upon India at this supreme moment to rally to his call and establish it for all time that right is might. Do I err when I state the issue thus? We hold that the moral purpose is the achievement of right. Can we say the same of our foe? None of us can forget the German Chancellor's cynical avowal in the opening days of the war that necessity knows no law. We remember the blazing Louvain, we hear the cries of children, old men are shot; women are outraged and butchered. We have had the tale of German rule in South East Africa, and so I could go on with the gruesome history of these four years, and now where do we stand? In the west the armed hosts face each other locked in deadly conflict. The battle swerves this way and that. Our forces have been pressed back under the weight of the German armies released from the Russian front. But we are unbroken. The battle is one of endurance. Each day takes its awful toll of victims, and victory will come to him who endures to the end. We need have no fear, for time and men are on our side. We can endure and Britain's great daughter, the United States of America, is pouring men ready to take their place in the field. But in the meantime, Germany with that thoroughness which might have been devoted to a better cause, has not been idle in the East.

German Designs in East.

I will take your minds back a few years. Germany has long cast her eyes eastward in her dream of world domination. The East has always loomed large, and many years ago Germany concentrated her diplomacy on the moral and political capture of Turkey. With Turkey as her servitor, a path to the East was open, and she could use the influence and prestige of Turkey in the Moslem world for the furtherance of her own aims. I need not dwell on her pre-war plans in regard to the Baghdad Railway and other matters in Asia Minor and Mesopotamia. Shortly after the outbreak of war in Europe Germany succeeded with the help of a clique, bound by self-interest to her service, in dragging Turkey into a war with which she had no concern, regardless of the ruin caused to that unhappy country. Now in this policy Germany was prompted not only by her craving for Eastern Dominion, but also by the hope that she might cause thereby the maximum embroilment in the East to her chief enemy Great Britain. In the first place, she hoped that the Moslems of India would be duped into the belief that this secular war with Turkey thrust on us against our will was a religious war, and would be shaken in their allegiance to Great Britain. But in this she was destined to disappointment. The Indian Moslems were quick to realize that this was not a matter of religion but a secular trap into which they were too wise and too loyal to walk. The Indian Moslems, with their religion safe-guarded and secured as it has always been and always will be under British Rule have been loyal to the Great Empire of which they form so vital a part. In the second place, Germany hoped to secure an open and unmolested path to the Persian Gulf whence she might harry Indian communications and Indian commerce with her submarines, and perhaps eventually by intrigue and terrorism in Persia, bring war to the confines of India itself. But here again she is thwarted. Our gallant armies in Mesopotamia to which India has contributed so generously, have now succeeded by victory after victory in securing the great plains of Mesopotamia, so that no danger can I hope and believe, again threaten us from that quarter. By our operations in Mesopotamia we have not only steadied the Middle East, but are defending India in the best way possible from direct German aggression. All of you will ask where then is the menace of which the Prime Minister speaks. The terrible revolution which has hurled Russia into anarchy has opened another door for Germany through Southern Russia to the confines of Eastern Persia and Afghanistan. At present, famine, lawlessness and chaos reign along the path which the German forces would have to traverse to approach us by that route, and as yet pre-occupied with the stupendous struggle in the West Germany has made no military move whatsoever in this direction. But the door is open, and we must be on our guard in

this war, as in no war before, we have to look ahead and prepare for every possible contingency. Germany has not and could not yet have made any military move in the direction I speak of, but she has already, as is her wont, thrown out into Central Asia her pioneers of intrigue, her agents of disintegration.

Indian Unity of Purpose.

The lesson she has learnt from the Russian Revolution is that a stronger weapon than all the armaments that money can buy or science devise is the disruption of an enemy by his own internal forces. To this end Germany sapped and mined in Russia, to this end she will sap and mine through her agents in the Middle East, and blow on the flame of anarchy in the hope that it may spread and spread till it has enveloped the lands of her enemies regardless of all intervening havoc. When the ground has thus been prepared, then she will look for her opportunity. But there is a bright side to the picture. In the north there is a bulwark against German intrigue and German machinations. I refer to our staunch friend and ally, His Majesty the Amir of Afghanistan. As you are aware at the outbreak of the war His Majesty gave his royal word, that so long as the independence and integrity of his kingdom were not threatened, he would maintain neutrality. He has kept his royal word unwaveringly in spite of every attempt of our enemies to seduce him from his purpose and to embarras his position, and I do not believe that in the history of this country the relations between any Amir of Afghanistan and any Viceroy of India have been more cordial or mutually confident than they are to-day. But as in Afghanistan as in India there are many ignorant people, credulous people, fanatical people, such as at a time of world excitement may be carried away by any wind of vain doctrine. Such persons may at any moment become a serious embarrassment to wise and level headed statesmanship. One of our first thoughts, therefore at this time must be how we can best assist the Amir of Afghanistan who has, in the interests of his country which he loves and in accordance with the pledges which he has given, kept his ship on a straight course of neutrality between the reefs that have so often surrounded him. We can, I believe, best do so by showing our enemies first that India stands solid as a rock, and that the lambent flame of anarchy will find nothing inflammable in this country, nay rather will be smothered and extinguished forthwith, should it approach by the deadweight of our unity of purpose, second that, should ever our enemy have the hardihood to bring force in the direction of our borders, we are ready with munitions and men to fulfil our obligations to the Amir of Afghanistan by assisting him in repelling the foreign aggression and further to guard our own with the whole manpower and resources of India ready behind us. I make no boast, nor is this a time for boasting, but we are at the present moment very strong in India in the military sense.

India's War Contribution.

This war has brought great development in military equipment and we are not behindhand in all the latest military inventions. We have seldom in recent years been so prepared as we are to-day, and those misguided people on our frontiers who during the past year, relied on our being unprepared and weak in troops have found out their mistake to their cost. But this does not mean that we can fold our hands and take our security for granted. We must take no risks. Whenever the call may come and whatever it may be, we must be ready to meet it. We have supplied and are supplying Palestine and Mesopotamia with large forces, and the necessary reinforcements, and we are in close communication with the military authorities at Home with regard to all future requirements. The first of our obligations stands the supply of man for our armies. I have no doubt, that if we adhered to the present method of recruitment we should continue to secure a large number of men. But I have felt that it would not be right to pursue such a policy. I want to feel that I am carrying India herself along with the Empire at large. I want her to realise that this is her war and that her sons who go forth to fight go to fight for their own motherland. And so now that the Prime Minister has sent forth his trumpet call and spoken of the menace to the East, I have thought it well to take you into my complete confidence and tell you how the matter stands. There is no reason for apprehension. Forewarned we are for-armed. And if we stand united against this common foe, we have no cause for fear. India is true to her allegiance. India stands for her right. No man addressing such an audience and stating such a cause can doubt for one moment what the response will be. I have spoken of the cause. I have told you of the death grip on the Western Frontier. I have unfolded to you the story of German machinations in the east. If the war were to stop to-morrow the tale of India's share in the great war would form no unworthy page in her glorious annals. Her sons have fought not without glory on every front. In East Africa, in Palestine, in Mesopotamia they have borne victorious laurels. They still flock to the colours. But until victory is achieved, we cannot relax our efforts, and I have summoned you to Delhi not simply that you may listen to me, move resolutions and then disperse, but I have asked you to come and help with your counsel and advice now and with your personal endeavour when you return to your homes. In due course you will be invited to appoint two committees, one on manpower and another on resources. The Commander-in-Chief and other members of my Executive Council, assisted by expert advisers, will lay before the committees information which will enable them to review the situation and report to the conference on Monday. I might speak to you to-day of the help which India could give in many directions. We can, of our plenty, give more to those who go short. We can become more self-sufficing. We can learn to do without things. But these are questions which can be better discussed in committee.

Financial Assistance.

There is one matter, however, which is in the domain of the Imperial Council, with regard to which I must make brief allusion. I refer to finance. We have had to meet large military expenditure and the heavy council drawings required to finance the exports of national importance, and the strain which the provision of these large amounts in India has thrown on us, has been mainly due to the difficulty of supplementing our resources by specie remittances on a scale commensurate with our requirements. Remittances in the form of gold have been limited by the necessity of conserving the central gold resources of the Empire and the Allies, while in the case of silver we have been prevented from obtaining the supplies we desired by the large competitive demands of other countries for this metal. In

the latter respect I am glad to be able to state that we now hope that this strain will shortly be considerably relieved. Arrangements have been made under which the United States Government will supply us with a very large quantity of silver which they have taken powers by legislation to set free from their currency reserve. We may thus expect in the near future very substantial remittances in the form of silver. I am glad to have this opportunity of expressing our hearty obligation to the American Government for the valuable assistance which they are giving us in the matter. It may be some time before this silver will arrive, but the knowledge that it is on the way will, I am sure, from an adequate answer to the rumours which have been spread throughout the country of the possibility of our being unable to meet in full our obligations in respect of currency notes, and with that such rumours are entirely without foundation. The help which is thus being afforded us, will, moreover, be of the greatest value by enabling us to continue to render the full and effective assistance, to the finance of the war, which we desire to give.

The New War Loan.

I invite now the co-operation of all in securing the success of the coming war loan. We are not yet in a position to fix a date for the new loan, because that must depend on the satisfactory money market conditions which do not at present obtain. How India can best render further financial assistance is a matter which must engage our earnest attention later on. When the position is clearer than at present, we propose to consider, in conjunction with the Legislative Council for this is matter essentially in its sphere-how far it will be feasible for India to increase the direct financial contribution she has already made to His Majesty's Government or in what other way she can assist financially. In addition to taxation should be necessary, we shall not shrink from proposing it, and I am sure you will gladly bear it. But at the present moment we have to concentrate our efforts on that form of assistance which India can most readily and usefully give in connection with the present crisis, that is, the increase of her combatant power and of her production for war purposes.

Indian Reforms.

Let me now return to the larger theme. While I am speaking, the great issue still hangs on the balance upon the battle-field of India. It is there that the ultimate decision of India's fate will be taken. I have told you of the situation in the east, not because I think your pulses can only be quickened by an indication of peril to yourselves, but because, through it, you may be able to see clearly where our path of duty lies. Let me be able to tell the British Empire that he need have no fear for the east, that here India will do watch and ward, that here she will take full responsibility. But if we are to do these things, we must close our ranks in the face of the common danger; there is no room for smaller issues. The liberty of the world must be won before our aspirations for the liberalising of Indian political institutions can acquire any tangible meaning, and, surely, none can say that India has any cause for complaint on this score. It was only in August last that the momentous decisions of policy by His Majesty's Government were made. Close on the heels of that, our countryman the Secretary of State came to India and he and I have been at work on the problem for the past six months. I read with great satisfaction the telegram of the Hon. Mr. Montagu to the Bengal Legislative Council, in which they expressed their trust that the people of India will put aside all differences of opinion and dispute and will concentrate their whole energy upon a supreme endeavour to prevent the tyranny of the German Empire from engulfing the whole world. Surely that should be the aim of us all. I am ready eye more than ready to concert with those who will meet me on this common platform. But in these days of stress and strain it is idle to ask men to come together who disagree on first principles. While they are wrangling over these, the house is burning. There are those who would exploit England's difficulty. I believe that these people gravely misinterpret India's attitude. I am sure that there are none here who will countenance such a policy. There are those again who would wish to bargain. Again I decline to believe that any one has come to this conference in a huckstering spirit. Lastly there are some who would busy themselves with this thing or that. To these I would say that, as at home and in other countries, we have felt it our duty not to be unmindful of the great problems of reconstruction which will inevitably face all countries when this great war is over. But our task in this respect is now over for the present. We have heard all those who had a right to be heard, and we have a right to ask for patience. No decisive steps will be taken without opportunity being given for discussion and criticism. Let me then take Burke's immortal phrase and say "Let us pass on." For God's sake let us pass on. Everywhere throughout His Majesty's Dominions beyond the seas men are flocking to the colours. Wherever the British flag flies in the Dominions every nerve is being strained to bring all help in this supreme moment. We must not, we will not, have it said that India was one whit behind the rest of the Empire. I know I am sure that, in saying this, I am merely anticipating the decision of this conference. In this great world conflagration all the nations are being tried by fire, and the dross is being purged away. We may ask ourselves how can this thing be, but we may be confident that it is not without divine purpose that the peoples are being tested as by fire, and that for those who come out purified and refined there are precious days ahead. So may it be with India and you who have come to this conference have India's good name in your hands. The eyes of the world are upon you. I am sure you will quit yourselves like men.

The Programme.

The following is the programme of to-day's conference:—

- [1] His Excellency the Viceroy will open the Conference at 10.30 A. M. on the 27th April 1918.
- [2] At the conclusion of his speech His Excellency will propose that two sub-committees constituted as in the exhibits attached (appendices 1 and 2) be formed [1] to consider the question of manpower in India and to suggest measures designed to mobilise that power effectively and [2] to consider the question of India's resources under the head of munitions, communications and food supply, and to suggest measures designed to secure efficiency and economy in regard to the production, distribution utilization and transport of all material connected with the successful prosecution of the war and the internal prosperity of the country.

[3] These sub-committees will meet at 12 noon on the 27th April 1918 and thereafter as arranged. No. [4] (man power) will sit in the Council Chamber and No. [2] (resources) in the smoking room attached to the Council Chamber.

[4] The full Conference will meet again on Monday at 10.30 A. M. when the reports of the committees will be presented and such resolution or resolutions as the committees may have jointly determined upon will be moved.

Names of members of Sub-Committee on Manpower:—

- [1] His Excellency the Commander-in-Chief, Chairman.
- [2] The Hon'ble Sir William Vincent.
- [3] Lieutenant General J. Hudson.
- [4] His Highness the Maharaja of Kashmir.
- [5] His Highness the Maharaja of Bikaner.
- [6] His Highness the Maharaja of Patiala.
- [7] The Hon'ble Mr. Gillman.
- [8] The Raja of Bobbili.
- [9] Mr. C. P. Ramaswami Iyer.
- [10] The Prince of Arcot.
- [11] Dr. T. M. Nair.
- [12] The Hon'ble Mr. M. A. Jinnah.
- [13] The Hon'ble Mr. R. P. Paranjpye.
- [14] The Hon'ble Mr. V. J. Patel.
- [15] The Hon'ble Mr. M. N. Hegg.
- [16] The Hon'ble Mr. P. R. Cadeil.
- [17] Dr. S. K. Mullick.
- [18] The Hon'ble Babu Surendra Nath Banerjee.
- [19] Mr. R. Crum.
- [20] Mr. B. Chakravarti.
- [21] Nawab Syed Nawab Ali Chaudhuri.
- [22] The Hon'ble Sir John Campbell.
- [23] The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya.
- [24] The Hon'ble Babu Mohi Chand.
- [25] The Hon'ble Nawab H. Abdul Majid.
- [26] The Hon'ble Sardar Gajjan Singh.
- [27] The Hon'ble Chaudhri Lalchand.
- [28] The Hon'ble Mr. Fazl Hussain.
- [29] Major Sir Umar Hyat Khan.
- [30] The Hon'ble Mian Muhammad Saba.
- [31] The Hon'ble Captain Ajab Khan.
- [32] Maharaja of Dumraon.
- [33] The Hon'ble Mr. Hammond.
- [34] Mr. Hassan Imam.
- [35] The Raja of Kanika.
- [36] The Hon'ble Mr. G. S. Khaparde.
- [37] The Hon'ble Sir G. M. Chitnavis.
- [38] The Hon'ble Mr. B. D. Sukul.
- [39] Dr. Munji.
- [40] The Hon'ble Mr. K. K. Chanda.
- [41] Mr. R. Holland.
- [42] Captain Felling, Secretary.

Names of members of sub-committee on resources:—

- [1] The Hon'ble Sir Claude Hill, Chairman.
- [2] The Hon'ble Sir George Barnes.
- [3] Sir Thomas Holland.
- [4] His Highness the Maharaja Scindia of Gwalior.
- [5] His Highness the Maharaja Rana of Dholpur.
- [6] His Highness the Maharaja Jam Saib of Navanagar.
- [7] The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri.
- [8] The Hon'ble Rao Bahadur B. N. Sarma.
- [9] Sir Sivaram Iyer.
- [10] Mr. Kasturiranga Iyengar.
- [11] The Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtoola.
- [12] Sir Dorab Tata.
- [13] The Hon'ble Sir Currimbhoy.
- [14] Mr. T. Webb.
- [15] The Hon'ble Mr. Mammohender Ramji.
- [16] Sir R. N. Mukherji.
- [17] The Hon'ble Babu A. C. Mowmdar.
- [18] Raja of Mysore.
- [19] Nawab Bahadur of Murshidabad.
- [20] The Hon'ble Mr. C. Y. Chinatamani.
- [21] The Hon'ble Mr. T. Smith.
- [22] Hon'ble Dr. Tej Bahadur Sapru.
- [23] The Hon'ble Maung Bah To.
- [24] Raja Daljit Singh.
- [25] Raja Narendra Nath.
- [26] Maulvi Rahim Bukeh.
- [27] The Hon'ble Mr. Currie.
- [28] The Hon'ble Ali Khan.
- [29] The Hon'ble Sardar Sundar Singh Majithia.
- [30] The Hon'ble Mr. W. A. Ironside.
- [31] The Hon'ble R. B. Krishna S. hat.
- [32] Hon'ble Maharaja of Dharbhanga.
- [33] The Hon'ble Mr. Mocherul Reg.
- [34] Rao Bahadur K. C. Dangle.
- [35] The Zemindar of Khajji.
- [36] Rai Sahib Mahura Prasad.
- [37] The Hon'ble Mr. Rajendra Narayana Chowdhury.
- [38] Mr. Saaduddin.
- [39] Mr. Tenant Sloan, Secretary.

(REUTER.)

Central Powers

DISCUSSION IN REICHSTAG.

Military Administration Criticised.

Shocking German Procedure in Ukraine.

LONDON, April 27.

AMSTERDAM.—In spite of close censorship the report of the discussion in the main committee of the Reichstag reveals a remarkable uprising of feeling among the various parties, not only socialists, against the military administration which is criticised in outspoken manner regarding German brutalities in Ukraine and Belgium and the arbitrary conduct of the administration in intervening in the Finnish civil war in favour of a definite party. Replying to criticisms Herr Graefe endeavoured to shay the discontent as regards the confiscation of Ukrainian peasants' grain and the wholesale massacre of recalcitrant farmers. He said the action of the military had been in the interest of the German consumers. During the subsequent debate although particulars were not specified the gravest charges were made regarding German autocratic measures and the shocking procedure in Ukraine. The providing deputy said if the statements which were made under true it would be necessary to enquire further and he proposed a special sitting for that purpose on Tuesday with the Chancellor present.

Austrian Troops in France.

A Denial.

LONDON, April 26.

AMSTERDAM.—The "North German Gazette" denies that large masses of Austrian troops have been sent to the west front.

Pan-German Paper and Kuehlmann.

LONDON, April 25.

The Pan-German "Deutsche Zeitung" is being prosecuted for an article accusing Baron Kuehlmann of immorality.

The Vorwaerts asserts that the allegations are intended to influence the Kaiserin against Baron Kuehlmann.

Socialists' Grave Charges.

Invasion of Crimea Questioned.

LONDON, April 27.

AMSTERDAM.—According to the "Vorwaerts" the military have been severely criticised in the Reichstag regarding the policy in the east and west. Herr Ledebour asked if it was true that a great number of German soldiers had been drowned in Flanders. Shouts from the Right prevented the reply being heard. Herr Scheidemann complaining of the severity of censorship gave an instance of suppression of reports of proceedings in Alsace-Lorraine. Herr Noske, socialist, affirmed that public institutions in Ukraine had been openly insulted by the military command who had actually instructed

the soldiers to regard the abolition of democratic institutions as their main task. The soldiers in some cases revolted against such demands. The Labour Deputy asked why Germany was invading the Crimea but no reply was given.

Belgium

A Military Order.

LONDON, April 27.

The Commander of Amsterdam has forbidden soldiers on furlough to travel except on returning to garrisons.

German Law Courts in Belgium.

LONDON, April 25.

AMSTERDAM.—German Law Courts have been established in Belgium.

AUSTRIA

A Naval Engagement.

British Engage Austrian Destroyers.

LONDON, April 27.

The Admiralty states that two of our destroyers on the 22nd encountered and engaged five Austrian destroyers in the Adriatic. The enemy fled for shelter into the fortified port of Durazzo pursued by our destroyers who were reinforced by five more British and one French destroyers. The chase continued until after midnight when we lost touch with the enemy. Our casualties were seven killed and nineteen wounded. The damage to the enemy is unknown.

Enemy Seaplane Base Bombed.

LONDON, April 27.

British air forces on the 23rd dropped a ton of bombs with good results on the seaplane base at Durazzo. All machines returned.

Cabinet Maker Fails.

LONDON, April 26.

Count S terenye's attempt to form a Hungarian Cabinet has failed.

America

"The War Must be Won."

U. S. Minister's Declaration.

LONDON, April 27.

NEW YORK.—At the annual banquet of the American Newspaper's Association, Mr. Linn's, Secretary to the Navy, declared that the war must be won even if it required the calling up of boys under twenty one or of all men under seventy. The War Secretary, Mr. Baker, referring to his recent visit to Europe, affirmed that "Entente" civilians were supremely confident of the outcome of the struggle.

France

Inter-Allied Naval Committee.

LONDON, April 26.

PARIS.—The Inter-Allied Naval Committee met this morning, the French Minister of Marine presiding. France, Britain, the United States, Italy and Japan were represented.

Holland

The Difficulties.

LONDON, April 25.

It is still unknown in London whether the sand and gravel is the chief question in dispute between Holland and Germany. Speaking in the First Chamber to-day Mr. London, Foreign Minister, indicated that there were also difficulties with Germany as regards exports from Holland to Germany. Referring to the shipping question Mr. London said that England had given a written pledge that ships which had left or were leaving the East Indies since the 22nd March would not be seized.

Dutch Minister Returns.

THE HAGUE.—The Dutch Minister has arrived from Berlin.

Germany's Warning.

LONDON, April 26.

STOCKHOLM.—Telegrams are published daily from Germany about the strained relations between Germany and Holland. Again Germany gives warning of her future action by her agents, attributing all sorts of intentions to the Allies as regards Holland.

Dutch Press Urges Firmness.

LONDON, April 27.

AMSTERDAM.—The "Handelsblad" urges the Government to adhere to the demand that a Dutch Commission shall investigate the use to which sand and gravel are put in Belgium before allowing transit. The paper says the fact that new facilities are being asked for when an offensive is in full swing should make the Government cautious.

The "Tyd" says:—The aggressiveness of the German press towards Holland and the military spirit of the German people is causing grave anxiety. Nevertheless Holland must oppose the transport of sand and gravel for military purposes.

Remarkable Threat to Holland.

LONDON, April 26.

AMSTERDAM.—Captain Von Salzoann writing in the "Vossische Zeitung" regarding the attack on Zeebrugge describes it as damned plucky, but proceeds to address a remarkable threat to Holland on the ground that the attack clearly indicates that neutrals are greatly menaced by the British. He states that Holland can still keep out of war. But she must realise there is an end to German patience, and when her existence is at stake there cannot be hesitation. "Let Holland reflect thereon in these critical hours our policy cannot deviate. There is no way out."

కొన్ని సంవత్సరముల వెనుకటి స్థితిని గూర్చి యోచించెను. జన్మనీదేశము లోకమునంతటిని తనయూధీనమున జేర్చుకొనుటకు చాలకాలమునుండి ప్రాద్దేశములవైపు దృష్టిని ప్రసరించుచున్నది. ప్రాద్దేశములందు జన్మనీకండ్లకు గొప్పగా కన్నగుచుండెను. అనేక సంవత్సరముల క్రిందట జన్మనీదేశము తన రాజకీయ వ్యవహార వైపువైపున తురుష్కదేశమును నైతిక రాజకీయ జిత్తులతో వశపఱచుకొనినెను. తురుష్కదేశము తనకు నేకురురాలైన తోడనే ప్రాద్దేశములకు జన్మనీకి దారి యేర్పడెను. కనయాశ్రయములను సాధించుకొనుటకు మహమ్మదీయ లోకమునందు తనకుగల గౌరవమును పలుకుబడిని తురుష్కదేశ ముపయోగించు కొనును. బాగ్దాదురైలు హిందూను గూర్చియు, ఏషియామైనదు, మెసపొటేమియాల గూర్చియు యుద్ధాత్ముర్యము తురుష్కదేశమున కెట్టియాశయును బుండెనో చెప్పనే యక్కరలేదు. యూరపుండు యుద్ధమూంధ మైనతోడనే ఒకకక్షునహాయతతో జన్మనీదేశము స్వదినయోగముకొనుటకు తురుష్కదేశమున కెంతటి శక్తియు సంప్రాప్తింప నున్నను యుద్ధముతో నెట్టి సంబంధము లేకున్నను తురుష్కదేశమును తనపక్షమునకు లాగుకొనినెను. లోకసామ్రాజ్యాధిపత్య సాధ్యమును తూర్పుదేశమునందును గర్భత్రువకు గేము బ్రతుకుకు కష్టము కలిగించు నక్షేత్రమును తురుష్కదేశమును తన పక్షమునకు లాగుకొనుటకు ముఖ్యకారణములు. ఈ మహాయుద్ధము చతురసంబంధమును యుద్ధముని తెల్పి హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులను బ్రిటిషువారిక్రిందిపండి తొలగిపరచుచు నది జన్మనీ యూహించెను. కాని ఇందు సంపూర్ణమగు అకాంక్షయు నలేగినది. ఇది యుద్ధసంబంధము కాదనియు శత్రువుల మాయ లనియు మహమ్మదీయులు త్వరతో నెరిగి యా మాయలకు లొంగకుండిరి. భారతీయ మహమ్మదీయులు బ్రిటిషు పరిపాలన క్రింద మతవిషయమున నేయియు వైరుధ్యముల నొందక తాము ముఖ్య సంఘమై యొందు మహాసామ్రాజ్యమునకు భక్తి గాగి ప్రపర్తించుచుండిరి. ఇంక నిరభ్యంతరముగా పారిశ్రామిక సంఘకాళకు మార్గ మేర్పఱచుకొని హిందూమహాసముద్రమున తన సమద్రాంతిగముల మాలమున హిందూదేశపు నౌకల రాకపోకలకును, వ్యాపారమునకును భంగము గలిగింపవలెననియు, పారిశ్రామికదేశమున సుఖోభిముఖ, కుట్రలనుబట్టి హిందూదేశక్షైతి దండెత్తవలెననియు జన్మనీలు కోరియిండిరి. మెసపొటేమియాయందు మన నేపలు (ఈ నేపలు హిందూదేశము నిశేషబలమును గూర్చినది). మహాపరాక్రమముతో క్రమముగా మెసపొటేమియా మైదానముల నాక్రమించుకొనినెను. గనుక ఈమార్గమునండి శత్రుభయముండదని నావిశ్వాసము. మెసపొటేమియాలో మన విజయమువలన ప్రాద్దేశ మధ్యభాగ

మన శత్రువిద్యుత్తులను నాపుటయే కాక జర్మనులను నుండి హిందూదేశమును గూడ రక్షింపగలగుచున్నాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము మామీదనున్న భయ మెక్కడిదని మీ రడుగవచ్చును. యెన్నోపరిచయము మూలమున గలిగిన ఆరా జకము దక్షిణ రిస్సామూలమున జర్మనులకు తూర్పు పాఠశిక ఆఫ్ఘనిస్తానములకున్నా స్నేహమును ప్రస్తుతము ఈరీతిని నమ్ముటకు జర్మనుల హద్దులును గల దేశములో న్యాయమైల త్యమును తెచ్చుమును మహాభక్తిగర్భితులను గలవు. కనుక ఈ కారణము వలనను పశ్చిమరంగమునందలి యుద్ధతీవ్రత వలనను దక్షిణరస్సామూలమున జర్మనులు సేనలను గడలింపలేదు. కాని మార్గము మాత్రము జర్మనులకు విలుగానున్నది కనుక మనము బాగ్రత్తగ నుండుట యవసరము. ఇదివఱకెప్పుటియుద్ధ మునందు నలెదుగాక ప్రస్తుత యుద్ధమునందు మనము భావిస్థితు లను కనిపెట్టుచు ఎట్టి పరిస్థితికైనను సిద్ధమై నుండవలెను. ఇం వఱకు వైససేన మామీదనున్న మార్గమున జర్మనులు సేనలకు పంపియుండలేదు. అట్లు పంపి జాలకున్నాను. కాని అప్పుడే మగ్ధుల పక్షములోనికి కుట్రదారులను, కాంతిభేదకులను పంపి యున్నాడు.

ఆఫ్ఘనిస్తానము.

రస్సా పరివర్తనమువలన జర్మనీ యొకపాతమును నేర్చు కొనినది. సేనలను గాని, ధనములను గాని, ఇతరవిధముల గాని శత్రువులతో బోరుటకుంటే శత్రుదేశాంతర్యాగమున పర స్పరైవచ్యములను గల్పించి పెరికినై నొకరిని పులికొల్పు టయే మహా త్రాస పామును జర్మనీ గ్రహించినది. ఈ ఫలము నక్షేరస్వాయందు జర్మనీ ప్రయత్నించినది. ప్రాద్దేశికభృత్య భా గమునందును ఈ తంత్రమునే పనియొగించి శత్రుదేశములందు అరాజకాన్ని వ్యాపింపజేయుటకు ప్రయత్నించును. మార్గము నిట్లు ఏర్పడుచుకొనిన వెనుక ఆనకాశముకొఱకు నేచి ముందుకు కాని ఉత్తరమునందు మనమిత్రముగ, సుహృత్కృత్యానిన వాడునకు ఆఫ్ఘనిస్తానపు అమీరుగారు గలరు. యుద్ధారంభ మునందు ఆఫ్ఘనిస్తానపు స్వాతంత్ర్యమునకును ప్రత్యేకతలను భంగము గలుగకుండు నంతకాలము రోముతటస్థులనుగ నుండు మని అమీరుగారు ప్రకటించిరి. వీరిని ఈస్థితినుండి మఱలించు టకును అతనికి కష్టముల గల్గించుటకును మనశత్రువు లెంత ప్రయత్నించినను, అమీరు గారెప్పుడును చలించక తమమాటను నిలుపుకొనిరి. ఆఫ్ఘనిస్తానచారిత్రమునందు రాజ్యచరిత్ర గారి కిని అమీరుగారికిని పరస్పర సంబంధములు నేటికంటెను దృఢతరముగా బుండ్చెదలును లేవని నా విశ్వాసము. హిందూదేశమునందునతే ఆఫ్ఘనిస్తానమునందును అజ్ఞానులు ను, ఊరక నమ్మవారును, విద్వంసులును, ఏదోయొక్కపాల బావోట్టికమును బొందువారునుగలరు. అట్టివారు ఆఫ్ఘనుల పరిభ్రష్టమువారికి కష్టము కలిగించి సకృతులరాజకీయ ప్రభుత్వమునకు భంగము గలిగింపవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములందు స్వదేశక్షేమము కొఱకు రెండు బలములకును మధ్యను ఇటున టు చలించక తటస్థము వహించి పునర్నియమ, మనకిచ్చి న నమ్మక వాక్యమును నిలుపుకొనుచుండు అమీరుగారికి మన మెట్లు తోడ్పడగలమో విభిన్నమోదాచనీయవిషయము భరత వర్షము దృఢముగ నున్నదనియు, ప్రభుత్వములవలనను భేద ముల అరాజకాన్ని వ్యాపింపజాలదనియు, చల్లార్పి నేయము ననియు మన వికమత్యభాముననే ఈ శక్తి గలవలయు మన శత్రువులకు ప్రకటించవలెను. శత్రువు లెన్నరైన మన సరి హద్దులయొద్దకు సేనలను దెచ్చినను, మనము మనుష్యులము తోను, ఖిరంగులతోను అమీరుగారికి తోడ్పడి శత్రువులవ్యా పకము ఆఫ్ఘనిస్తానమున గలుగకుండజేయుటయే కాక స్వదేశ కరత్యమునకును మహాబలముతో సంసిద్ధముగ నున్నామనియు శత్రువులకు బాధగల్గజేయువలెను. నేను ప్రగల్భములు పట్టుటలేదు. ఇది ప్రగల్భములకు సమయము కాదు. సేనావిజయ మున హిందూ దేశమున సత్పటికిని మనము మహాబలవంతుల మై యున్నాము. సేనలకు సౌకర్యముల నొసగువిషయమునను, ఉపకరణములగుర్చు విషయమునను యుద్ధముమూలమున లో కము మహాభక్తిగర్భితులమిది. నేటివలె ఇదివఱకెప్పుడును మ నము యుద్ధసన్నద్ధమై యుండలేదు. మన దేశసరిహద్దులం దుండువారు, గతీకర్తలము మన బలమునుగూర్చి అన్యధిభవన దలచి మనము యుద్ధసన్నద్ధముగ లేనినియు, మనకు సేనాబలము లేదనియు ఊహించి లిటు బలమునుచూపి కను నష్టమును చూచుకొనియే పరాభవమునొందిరి. కాని మనము బలవంతు లమే గదాయని మన నిష్ఠాభక్తిగర్భమును తేచునీతి యందును విశ్వాసముగలిగి చేతులు మునుచుకొని కూర్చుండ దగదు. ఎప్పుడెప్పుడు అపసరముగలిగిన మనము సిద్ధముగ నుండవలె ను. మనము పేల్చిన సేనాపాపేమును రంగములకు విశేష సే నను బంపితిమి. ఇంకను పంపుచున్నాము. అన్ని అవసరముల

ను గూర్చియు మనకు తెలుసుటకు మేము ఆంగ్లముఖ్య ప్రభుత్వ ము వారితో నేర్పాట్లు చేసితిమి. మన సేనలకు మనుష్యులను గూర్చుట ప్రభుత్వ కర్తవ్యము. ప్రభుత్వపు విధానమునే సైనికు లను గూర్చిన మనము విశేషమునది సైనికులనుగూర్చుగలము. కాని అట్టిచర్యచుంచిన కాదని నాయభిప్రాయము. హిందూ దేశమును సామ్రాజ్యముతో గూడడపింపవలెనని తలంచవలెను. ఈ యుద్ధము హిందూదేశపు యుద్ధమేయని ము హిందూదేశ కుతులే ఈయుద్ధములకు బోవలయుననియు భావించునట్లు చేయవలెను.

ఇప్పుడు ఆంధ్ర ప్రధానమంత్రిగారు ప్రాద్దేశికిని గూర్చి లెను సందేశమునుబంపిరి. స్థితులన్నియును మీతో విశ్వాసముతో బట్టెదను. భయపడ నవసరములేదు. మొద టనే యోచించిచో ముందే సిద్ధమైయుండెదము. ఏకశత్రువు నెదురు మనము ఏకముగ గలసియున్నచో మనకు భయమే యుండదు. ఇట్టి మహాసమరమునకు నివేదించుచు, ఇట్టి మహావిషయమును గూర్చి చెప్పుచుండు నంతటి ప్రజల ప్రత్యు త్తర మెట్లుండునని సందేహించవలెనేదు. విషయమును మీకు తెల్పితిని. తూర్పునందు జర్మనుల విజృంభణ ప్రమాద మును గూర్చి యె తీరి గిం చి తి ని. యుద్ధ ము రేపు ముగియుచో, యుద్ధమునందు భరతవర్షము పూనిన భారము గౌరవకరముగా నుండగలదు. తూర్పుఅఫ్ఘిక్, పేల్చీస్, మెస పోపేమియాలముందు భారతీయ సేనలు విజయమునొంది ప్ర ఘాతీగడించెను. భారతీయ సైనికు లింకను అనేకులు సేనలందు జేరుచున్నాడు. సంపూర్ణ విజయము గల్గుటకు మనము మన ప్రయత్నములను మానగూడదు. నావాల్త్యములకు విని ఏవో రెండు తీర్మానముల నుపపాదించి వెదలిపోవుటకు మిమ్ములను పిలువలేదు. రెండు ఉపసంఘముల నేర్పడుటకు మిమ్ములను గోరెదను.

అని రాజప్రతినిధిగారు ఉపసంఘముల సంఘటనమును గూర్చియు అవి చేయవలసిన కార్యమును గూర్చియు తెల్పి యుద్ధవ్యవహారముల భరించుటకు ఎక్కువ సామ్యము గూర్చ కలె ననియు, ఆర్థికవిషయములందు పన్నుల మార్పులను ప్రోత్సహము నేర్పలుపడుదె ననియు, ఈవ్యయము నుత్సాహ ముతో భరింపవలెననియు, ఇంతలో ఆమెికానుండి తెల్పించు చున్న వెండి వచ్చినతోడనే ఈభారము తగ్గననియు నుడిచి నూతన యుద్ధమునుగూర్చు సందబును తోడ్పడవలెనని కోరిరి.

మూపేగుగారు ఇచ్చుట విచారణయైన వెనుక తిరిగి ప్రదేశమునకు వెళ్లుచున్నాడు. ఆంధ్రప్రధానమంత్రి సందేశము ను హిందూదేశము వెడలెదని పెట్టదను విశ్వాసముతో వారం గుచున్నాడు. భారతీయ రాజకీయ సంస్థల సభివృద్ధిపఱచు టకుండు మనము కోరుచున్న లోకస్వాతంత్ర్యమును సంపా దింపవలయును. ఈ విషయమున హిందూదేశము సందేహింప వలసిన వనిలేదు. కడదిన ఆగస్టునందు ముఖ్య రాజకీయ తంత్రము నష్టముగా ప్రకటించ బడెను. ఆప్రకటన గావించబడిన తోడనే హిందూదేశాంగమంత్రి ఇవటికి వచ్చెను. మేమిద్దఱ ముగ గత 6 మాసములు నుకన్య పడి పని చేసితిమి. అని చెప్పినారు. “అన్ని భావభేదములనుచూచి ఈ మహాప్రయ త్నముకు సాధింపవలె”నను విశ్వాసమును దెల్పుచు బొంబాయి కానన్సభ్యులు పంపిన లెంతిబాత్తును చదివి ఇంగ్లండు కష్ట ముల నవకాశముగ పేర్కొని ప్రయత్నించువారు గలరనియు హిందూదేశపు రాజకీయతంత్రమును అన్యధిభవముగ వీరు యో చించుచున్నారనియు చెప్పి ఇప్పుడు తోడ్పడి హిందూదేశ గౌరవమును నిల్పుకొనవలెనని కోరిరి.

గాంధీగారు:—గాంధీగారు ఢిల్లీకివచ్చినను తిలకు గా రి రానింపకుండెదమటకు తమయస్కృతి దెల్పుచు సభకు వారని భయపడుచున్నది.

సభ సరిగా 10-30 గం. కు ప్రారంభమైనది..... ఎత్తిరాజ్యమును జేయవలెనను. గాంధీగారు ఢిల్లీలో నున్నను ఇచ్చకురావచ్చు. తిలకుగారును సోదరమునాను ఢిల్లీకి వచ్చె దనని తెలియుచున్నది. (హిందూపత్రిక)

అహోరథాగ్ధములను నిమగ్నములు:—కొలంబోలో జె. సి. రాబర్టుస్ గారు 95 పౌనులు కక్కుగ, 161 పౌం ల పిండి 100 పౌం లు ట్టుమున్నును అహోరథాగ్ధముల నీలవ చేసినందున 5 గేలు కాంటి బెంచీగారియొద్ద చేయబడిన కేసు విచారణముగిసినది. 60 పౌంలు (900 రూ॥లు) అపరాధము విధింపబడెను. 82 గిజులు (సుమారు 510 రూ॥లు) ఖర్చుల క్రొద్ద చెల్లించవలసి. నిలవచేయబడిన సభ్యులములలో నాలుగు వారములకు సరిగనునంత పదార్థములు తప్పకక్రొందని దొర తనమువారికి జేర్పబడెను.

ఆంధ్రవిద్యానిధి	
శ్రీకాళయ క్రి సంవత్సరము	
1918-19 సం॥ వసూళ్లు	
ఇదివరలో ప్రకటితమైన చందా సొమ్ము	రూ. 847-12-10
విద్యార్థి సహజము కాకినాడ.	5-0-0
“ సహజము రాండు ”	3-0-0
సి. జె. పద్మనాభ రావు గారు యిచ్చుము	1-0-0
మొత్తము రూ. 856-12-10	

పెన్సియన్ దొంగతనము:—చిన్నపుడు అనువా కు 72 రూ॥లు విలువగల 12 దణముల కాపింగు పెన్సియన్ అడిసను కంపెనీలో దొంగిలించి నట్లుచేయబడినకేసు రాజధాని మేజిస్ట్రేటు గారే విచారణచేసి నేరస్థునికి 3 మాసములు కఠిన శిక్ష విధించిరి.

తంత్రీవాదము:—(నేటులిటను నిర్దండుల కంప బకు తంత్రీవాదములో సొమ్ము పూర్తిగ చెల్లించినేయబడిన వాటిని నంపుటలో ప్రస్తుతము 38 గంటలు అలస్యము చేయ బడును “డిఫెన్సు” తంత్రీవాదముల నాలుగు దినములు అలస్యము చేయబడును.

స్త్రీలసమావేశము:—రాబోవు మే నెల 1-వ తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు మైలాపూరులో వెనాత్తూరు ముబ్రహ్మియ అయ్యగారి పాతకాలా భవనమున స్త్రీల సమావేశము జరుగును. కాతీయ జీవితమునందు స్త్రీల క్రమించెడిస్థలము అనువిషయము గూర్చి సమావేశమువారు చర్చ జరిగింతురు.

శ్రీ రామరమణ మహోత్సవము:—ఎస్. రమణయ్య సెట్టిగారి గృహముందు (17 తాతామత్తినప్పవ వీధి) జరుగుచున్న శ్రీరామరమణ మహోత్సవములందర్భమున నేటి రాత్రి 9 గంటలకు మహారాజ పురము విశ్వనాథఅయ్యగారి గాత్రపాటయు, మాయవరము ముబ్బయ్యగారి పిఠీలువాయి ద్వయము; వేణు సెట్టిగారి మృదంగ వాయిద్యములు జరుగును.

శ్రీభగవత్ త్విభోధినిసభ:—ఈసభవారి యాజ మాన్యముక్రింద శ్రీరామనవమి కాలక్షేపములలో కడపటిదగు శ్రీరామ పట్టాభిషేకము నేటిసాయంకాలము 6 గంటలకు శ్రీమాక పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యుల వారివల్లన, రేపుడుం గళవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ గోవిందా చారి భాగవతులచారి పుటలగు ‘శ్రీనివాసులు. గోపాలాచు’ అను యిద్దరు బ్రాహ్మణబాలకులే పాటకచేర్చియున్న సాహు కారుపేట హిందూ ధియాలాజిక్ హైస్కూలు భవనమున జరుపబడును.

వేణీ సంహార నాటకము:—గురుజ విలాస సభవారు నిన్నటిదినము సాయంకాలము విక్టోరియా హాలులో వేణీ సంహార నాటకమును సంస్కృతమున ప్రదర్శించిరి. ఆశ్వ ణ్ణామ సాత్రధారి యగు యస్. సత్యమూర్తి బి. యె. బి. యల్ గారి భాషప్రదర్శనము, యుచ్చారణాసాప్తము ఆత్యం తక్లాఘాపాత్రముగ నుండి, సభ్యుల రంజింపజేసెను. మిగిలిన సాత్రల విషయమై ప్రశంసించగిన విషయములు మాకు గాన రాలేదు. మీరు మిక్కిలి, వీరిలో చాలమంది యొక్క సం స్కృత శబ్దోచ్చారణము, లోపభూయష్టమై శృతికట్టువుగ నుండెనని దెలుపుటకు చింతిలు చున్నారము. సంస్కృత నాటక ప్రదర్శనమునం దిది వారంభ ప్రయత్నము లగుటచే, మున్నుండిట్టి లోపములు సవరింప బడున, యూహించెదను.

సామకాటుచే మరణించుట:—బొంబాయిలో తన తలిదండ్రులతో నివసించుచుండెన సాలాభాయి అన్ననొక 78 సంవత్సరముల హిందూయువకు తన గదిముంగిట వసారాలో పండుకొనియుండగ వసారా ముందుముండిన వెనురాయిచా టున దాగియుండిన సారాబామామెను కళవినది. ఆమె కాటు తినిన 20 నిమిషములలో చరణించెను. పిమ్మట పాముకూడ జంపిచేయబడెను.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

ఉరుదు నవలలు

అయ్యా, ఈ నెల 24 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కొన్ని ఉర్దూ నవలలు తెలిగింపబడినవా యని ఒక చందాదారుడు వ్రాసెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గ్రంథమాల నిడదవోలు వారు "రాజసింహ" అను నవల ప్రకటించిరి. నెల 1 రూపాయి. ఈ పుస్తకమునందు రాజసింహ చంచలకుమారి పాత్రలకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత నిచ్చియుండిరి. నాకు ఉర్దూభాషయందు కొంత ప్రవేశముండినది గాన వారుచూపించిన, నవల లెచ్చట కొరకునో వ్రాసినయెడల, ఆఉరుదునవలలు నేనుకూడ చదివి ఈ తర్జుమ ఆ ఉర్దూనవలలో గాదో చూచెదను.

ఒక చందాదారుడు.

II

ఆంధ్ర విద్యానిధి.

అయ్యా, తమ వారపత్రికయందు ఆంధ్రవిద్యాభివృద్ధి సంఘమును గురించి జూచితిని. గత 12 వ తేదీ సంవత్సరాదినిమున నేను నా స్నేహితులు కర్తీ పల్లారెడ్డిగారు చిల్ల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు వక్తరాలును కలిసి విద్యానిధి కై భిక్షకు బయలుదేరి ఇరవీ మన ఆంధ్రులవలన సుమారు రు 50 లు వసూలు చేసియుంటిమి. వనమాల జగన్నాథముగారు మాకు చాల వాక్చోయమును కావించియుండిరి. ఇంకను కొంచెము వసూలు లగునను నమృతముతో నున్నాము. సుకుమార్తిన మొత్తమును భిక్షు సేసంగిన వారి పేరులతో సంయమము లేవటి మే నెలలో సదరు సంఘమునకు పంపించుచున్నాము.

రంగూను ఏప్రిల్ 20 త. ల. నరసింహారావు.

III

బందరు విద్యాభివృద్ధి.

అయ్యా, పద్యములు వ్రాసినవారిలో దొంతంశెట్టి నా శేష్యులొకరు గారికి పతక మొసక నెంచివారము. బంగారుపతకముచేయించి ఇచ్చువారు కాతా శ్రీరామకృష్ణులవారు. వారు రంగూను వెళ్లియున్నారు. నచ్చినవెంటనే ఇచ్చువారునాకర్త నిర్వాహకులు చెప్పియుండిరి. మూడుమాసములు గడచెను. శ్రీ రామకృష్ణుగారు నచ్చి రెండుమాసము లయ్యెను. ఇంకను నాకచ్చెద నన్న పతకము పంపియుంకలేదు. కారణము తెలియదు. స్వయముగా ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులతోడను, శ్రీ రామకృష్ణుల వారితోడను కార్యదర్శిగారి తోడను మాట్లాడి యుంటిని; కాని వారిలో కార్యదర్శిగారు నాకేమియు తెలియదనియు నేను నాపదవికి రాజీనామా ఇచ్చి యుంటినినియు చెప్పెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల నకుగగా వారి కిష్టరణయే లేనట్లు కనపించెను. తుదకు నేను భూపకముచేసి నేను ఫలా నావిద్యాభివృద్ధిని చెప్పియుంటిని. అప్పుడు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు మాకు తెలియదనియు బహుమాన మున్నదే యొసగితిమనియు వాగ్రుచ్చిరి. తరువరి ఈ విషయమై శ్రీరామకృష్ణుగారి నడుగగా వారికి విధముగా నెలవిచ్చిరి. ఇదంతయు చూడగా ఒక నాటకమువలె నున్నది. కాని మరేమియు కాదు. ఇక నైనను జుట్టికి తెచ్చుకొని దయచేయించి నాకొస నెడనన్న పతకము పంపిన శ్రేయస్కరము. శ్రీరామకృష్ణుగారు 5-0-0 ఇచ్చువని వాగ్దానము చేసినా ననియు ఆపతకంవిషయమై తెలియదనియు నాడిరి. సభవారు 8 రూపాయిలు విలువగల బంగారుపతకముని చెప్పియున్నారు. తర్జుమా ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల నాకచ్చెదనన్న పతకము తర్జుమాపంప ప్రార్థింతుడు.

బందరు. దొంతంశెట్టి నాశేష్యుర రావు.

IV

ఆంధ్ర మహాసభ.

అయ్యా, ఆటల "ఆంధ్రమహాసభ" కడప పురంబున జరుగనున్న సంగతి యెల్లరకు తెలిసిన విషయమే కదా! నిరుడు నెల్లూరున జరిగిన ఆంధ్ర మహాసభ యందు ప్రతినిధి యును తీర్మానములకముగ నిర్ణయింప బడెనా? ఆ తీర్మానము నమలులో పెట్టవలసిన బాధ్యత యెవరిది? ఆంధ్ర స్థాయి సంఘమువారిదా, సభావాసన సంఘము వారిదా? ప్రతినిధి యునుగాని, భోజన యును కాని యీ 3 లు ఏర్పరచిన, సభ జయప్రదముగను, బహుళముగను జరుగు ననుట కంతయు సందియము లేదు. ఆంధ్ర మహాసభాధ్యక్షులును జనసామాన్యమునకు తెలియవలె నని గాని, కేవలము

ధనవంతు లగు విద్యాధికులకే కాదని కడప వాస్తవ్యులకు నుభోధకమై మరల పరినిధి యును విషయమై యోచింప బడు గాక! పరినిధియను మంత తక్కువయన్న సంత యొక్కన చుండి ఆంధ్ర పుత్రులతో నాంధ్రమాత సభ యందు తాండవ మాడుచుండును.

రాజోవు సభ కధ్యక్షుని యెన్నిక విషయమై పత్రికలో శ్రీమతి వసంతమ్మగారిని ఒకరును, హరిసర్వోత్తమ రావు గారిని మరి యొకరును, ఎన్నుకొనిన బాగుండు నని యభిప్రాయములు వెలువరించి యుండిరి. ఆంధ్రోద్యమము వంటి యుద్యమమునే మహారాష్ట్రులు, గుజరాతులు మున్నగు వారు సాగించుచున్నారు. మన ఆశయములనే వారును కొనుచున్నారు. వారును మాతృభాషయందే పరిపాలనము జరుగవలె ననియు, భాషాప్రయుక్తవిభాజ్యము ఆవశ్యక మనియు, ఆందోళనము సల్పుచున్నారు. మహారాష్ట్ర భాష మాటలాడు వారుండు దేశము నొక ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ నేర్పరచబడవలె నని కొనుచున్నారు. మన యుద్యమమునకు దోడైన వారినుండి ఈ వత్సరము కడప యందు జరుగనున్న ఆంధ్ర మహాసభకు ఆధ్యక్షుని యెన్నుకొనిన యెడల మన యుద్యమమునకు బలము చేకూరు ననుటకు సందియము లేదు.

ఇట్టి సందిగ్ధ తరుణంబున, నుద్యమతత్త్వ రహస్యమును వెల్లెపుచ్చి, ఆంధ్రుల నెల్లరకు, కార్యశీక్షా పరతంత్రు లగు నట్లుదొడ్డించు జాతీయనాయకుం డగు లోకమాన్యము, ఆంధ్ర సభా పీఠాలంకృతుండై, దైవ సందేశమును పౌకటించి, ప్రజలయందు ఆభిమానమును, ఆశయ జలంపతీయుకాలము వచ్చునా? ఆ నిష్కలపట దేశభిమాని, ఆ మానవ సేవాభిరుచి, ఆ నుజ్జూరిని, లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకు మహాశయుని, కడపయందు జరుగనున్న ఆటల ఆంధ్ర మహాసభకు ఆధ్యక్షునిగా ఏకగ్రీవముగ. నెన్నుకొని ధన్యులగుదురు గాక! జెజవాడయందు కూడనున్న ఆంధ్ర స్థాయి సంఘమువారి విషయమును పరికించెదరని నమ్ముచున్నాను.

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 28. చట్టి- నరసింహారావు,

V

ఆంధ్ర దేశము.

నేడు రేపు.

అయ్యా, చెన్న పురి రాజధానిలో నుత్తర దిగ్భాగంబున గంజాము మండలములోని శ్రీకాకుళమునుండి, తూర్పు సముద్రప్రాంతమారంభమున మదరాసునకు తరలబుండు పాలయ వేర్పాడువరకును, అచ్చట నుండి బెంగళూరు, బళ్ళారు లవరకును పిమ్మట నుత్తరంబుగ నాగపుర ప్రాంతంబువరకును గల యావద్దేశము పోతన, లిక్కన, నన్నయారి మహాకవులకు జన్మస్థానమై, ఆంధ్రభాషా వహుటికే పుట్టినిల్లయి, రాజనరేంద్ర కృష్ణ దేవరాయారి మహారాజుల కునికిపట్టై, గంతత ఫలవిత రిరువండ చుండితంత్రై త్రిలోక భూజలంబులగు గోదావరి, కృష్ణా మున్నగు నదులచే భాసిల్లుచు, విద్యాప్రాధి నెనరాజన దేశోన్మలగు పుత్రులకు గాంచి ప్రఖ్యాతికొందినది. దీనికే ఆంధ్రదేశమనిపేరు. నేడే యాంధ్ర దేశము నుదరాను రాజధానియందుండి యొక గవర్నరు ఏలుబడికింద నున్నది. ఈ రాజధాని వైకాల్పమునందును, జనసంఖ్యయందును మిక్కిలి పెద్దదియగుటచే ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కష్టసుఖములను పూర్తిగ తెలిసికొనుట కవకాశము కలుగుటలేదు. ఆంధ్రుల యభివృద్ధిని గురించి యెక్కువ శ్రమను తీసికొనుట వీలు చిక్కుటలేదు. అందుచేత నింత పెద్దరాజధాని కొక గవర్నరు ఏమూలకును జాలకు. ఇంతయగాక నేడు మదరాసు రాజధానియొక్క ముఖ్యనగరము ఆంధ్రదేశమునకు చాల వెలుపలనున్నది అక్కడ మొత్తముమీద మాట్లాడు భాష ఆరవము. రాజధాని నగరంబుమీద నే గదా మిగిలిన ప్రదేశముం గను ఆధారపడియుండును. ఇట్టిస్థితిలో ముఖ్యపట్టణము పెక్కుమైళ్లదూరమునం దుండుటచే పరిపాలనము ఆంధ్రులకు తృప్తికరముగను, లాభకరముగనులేదు. నేడాంధ్ర దేశంబున తమిళాధికారము ప్రబలియున్నది. మనదేశమునకు దక్షిణ జిల్లాల నుండి తిమిళులు వచ్చి మన కుండవలసిన ఉద్యోగములన్నిటి నాక్రమించుకొను చుండిరి. ఆంధ్రసాధనలు మన దేశమును వదలి పరదేశములకు బోయినప్పుడు కొందఱిచే పీనముగ నొడబడుచున్నారు. నేడాంధ్రులు మిగిలిన వారందఱికింపైను నిర్దయుండు చాలవెనుకబడియుండిరి. ఆంధ్రదేశమున వాస్తుకళాకాలగిని, పారిభాషిక కళాకాలగిని, లేక నిట్టి సంబంధమైన యితరవృత్తికళాకాలలుగాని యొక్కటియు లేవు. నేడు మనము పారిశ్రామిక, వర్తక, వ్యవసాయక విషయంబులను తెలిసికొనవలె నన్న కొయింబత్తురునకో కట

కమునకో మరిమే యితరస్థలంబునకో వెళ్లవలయున్నాము. కళాకాలగినియు దూరదేశములందుండుటచే ఆంధ్రులక్కడకు బోయి విద్య నభ్యసించ నలవిగాకున్నది. నేడు దేశభాషలం దెల్లలెన్నయగుతెనుగుభాష అంధాపాతాళమున కణగదొక్కబడుచున్నది. దీనికి మన విశ్వవిద్యాలయమే తార్కాణము.

ఇంతవరకు నేటి ఆంధ్రదేశపు స్థితిగతు లెట్లున్నవో చూచితిమి. ఇక రేపు ఆంధ్రదేశము, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రమై నప్పుడెట్లుండునోచూతము. ఆంధ్రదేశము మదరాసురాజధాని నుండి విడదీయబడి ప్రత్యేక గవర్నరు పరిపాలనముక్రింద నుండును. అప్పుడు పరిపాలనా, పౌష్ట్యవ మెక్కుడుగ నుండును. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల కష్టసుఖములను తెలిసికొనుట కవకాశములుండును. పరిపాలన విస్తృతికింపై నులభముగను, తృప్తికరముగను, లాభకరముగ నుండగలదు. దొరతనమువారు నేటికింపైను ఆంధ్రుల యభివృద్ధినిగూర్చి యెక్కువశ్రోద్ధవహింప గలుగుటయు, ఆంధ్రులు దొరతనమువారి సాహాయ్యము స్వీకరింప గలుగుటయు లేటస్థింనును. ఇదియునుంగాక రేపు ఆంధ్రదేశము మదరాసు రాజధానినుండి విడదీసి దానికొక ముఖ్య పట్టణము నేర్పరచిన ఆంధ్రదేశము సకల సంపదలతోడను వర్జిలగలదు. అప్పుడు తమిళాధికారము క్రమక్రమముగ తగ్గును. మన ఉద్యోగములన్నియు మనకేయుండును. మనధనము పరులకై వ్యయముకాదు. ఇట్లుగుటచే ఆంధ్రోద్యమము ఉద్యోగముల నిమిత్తము స్థాపింపబడినదని చెప్పట మోహాస్పదము. రేపు ఆంధ్రదేశము విడదీసినప్పుడు కళాకాలగిని నన్నిటిని మనదేశములోనే స్థాపించుకొనవచ్చును. విద్యలు ప్రబలును. జాతీయవ్యక్తిత్వము గాఢమగును. జీవితాశయము బున్న తిజేదును. విశవత్సయధికమగును. కళాప్రవీణత వర్ధిల్లును. కార్యవర్తనాజాతుక్యత యితరేయిల్లును. అప్పుడాంధ్రు లితరలకుంపై ప్రతివిషయము నందును అగ్రస్థానము వహింపగలదును. అంతఃకులీత మాధురీ మహిమగల ఆంధ్రభాషామలలము ఆంధ్రభోజుండగు కృష్ణదేవరాయల కాలములోవలె మరల నధికగౌరవముతో నలరారగలదు. ప్రత్యేకాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించు కొనగలుగుదుము. మనవ్యవహారములన్నియు మాతృభాషయందే నిర్వహించుకొనగలగుదుము. ఆంధ్రభాష రాజ్యాంగ భాషగ జేయుటకు వీలగును. కావున ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రముఖ్యావసరమైయున్నది. ఇట్టింక ననేక కారణంబులచే బయలు వెడలిన పరిత్రోద్యమంబునకు కొందఱుప్రతిహతులొకనకక్కడకుడకు మైయరాలనలె గానించుచుండిరి. అట్టివారలవ్యతిరేకాభిప్రాయమిచ్చుటకు కారణంబేమైయుండును? ఆంధ్రోద్యమతత్త్వమెఱుంగుమిగాని వేరొందుగాదు. ఈమాతనప్రత్యుత్థలకాంగ్లంబుననుండిన ఆంధ్రోద్యమ ప్రతికూల అనుకూలవాదములను, ఆంధ్ర మహాజన సభాస్థాపివీర సంఘమువారిచే ప్రకటింపబడిన ఆంధ్రోద్యమమును పోల్చుచు, గాడిచెన్ హరిసర్వోత్తమగారిచే వ్రాయబడిన ఆంధ్రమహాజనసభల వృత్తాంతమును చదివిన బాగుండును.

రాయవడురు చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి.

సావరన్ అండు కంపెని వారి
తా మి ర తై ల ము.
కొత్తలమును 2 హజారుల తామర, ఏనుగుగడ్డి,
దురద, తీట ఇటువంటి వర్షవానలకు వైన రాచిన
యెడల మానుమై పోవును. నణములేదనిన దబ్బు
వాఫసు చేయవచ్చును. బుడ్డి ఒక క్రయం ఆ. 12.
8 బుడ్డుల సామ్రాజ్యము వక్తరా లేవు
వాఫసారులకు 100-కి 25 కమిషను ఇయ్యబడును.
యేజంబులు కావలయును.
సావరన్ అండు కంపెని,
(1189) కచ్చాలేశ్వర ఆగ్రహారం, మదరాసు.

అమృతవతి
మనోరంజకమైన నవల.
విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుపతకములను బొందిన కంచనపల్లి కనకమ్మ విరచితము.
దీని నెల 1-4-0
గంధతైలి మనోహరము. కథ రసంతము.
భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందింతుటకు లెగినది.
చిరునామ:- ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7, తంబుకెట్టివీధి, జి. టి. మదరాసు.

హా-సి-సి తైలము పెండ్లుకులు పెరగుటకు	0.12
హా-మహారి పెండ్లుకులు ఊడుటకు ...	0.8
ఈచ్చుపమునకు మందన సీసా 1-కి ...	1.8
కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి	80-కి 0.10
సుఖిఫోగి మాత్రలు ...	1.0
సుఖిఫోగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
విలేచనము, కుమాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0.8
గ్రహాణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0.8
కొరి-వేదన మాత్రలు రెలనొప్పలకు ...	0.12
కాల్చినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8
కేకకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కుసుమారి మాత్రలు, సుశుమచ్యాధులకు	1.0
మండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6
సుందరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0.8
పగుళ్ళకు తైలము శీతపళ్ళెళ్ళకు ...	0.8
కర్ణపూలనారి చెవిబొటకు ...	0.8
జూలారి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ...	0.8
జుంతుకాకనారి ఎముడికలకు ...	0.8

A black and white photograph of a dark, textured bottle, possibly made of wood or stone, with a circular label on the front. The bottle has a wide body and a narrower neck with a small stopper. The label is light-colored with a dark, intricate design. The background is dark and textured.